

BIBLIJSKI MISIONARI

jul, avgust, septembar 2015.

Sadržaj:

1. Bog kao misionar	5
2. Avram – prvi misionar	13
3. Neobični misionari	21
4. Jonino iskustvo	29
5. Misionari u izgnanstvu	37
6. Jestira i Mardohej	45
7. Isus – Učitelj misionarskog rada	53
8. Misija u različitim kulturama	61
9. Petar i neznabošci	69
10. Filip kao misionar	77
11. Pavlovo poreklo i poziv	85
12. Pavlova misija i poruka	93
13. Da li ceo svet mora da čuje?	101

Biblijski misionari

Autor: Borg Šanc

Broj: 3/2015.

Priprema:

Hrišćanska adventistička crkva, Odeljenje za subotnu školu

www.subotnaskola.org

Odgovara:

Igor Bosnić, Beograd, Radoslava Grujića 4

Prevod: Dragana Todoran

Lektura: Tomislav Stefanović

Izdaje:

TIP Preporod, Beograd

Za izdavača:

Dragan Pejovski,

11000 Beograd, Radoslava Grujića 4

Tabele zalaska Sunca priprema: mr Radomir Grujić

Štampa: Euro Dream, Nova Pazova, 2015.

Tiraž: 1200

© [2015] Generalna konferencija Hrišćanske adventističke crkve®. Sva prava pridržana. Nijedno lice ili ustanova ne može da menja, prepravlja, prilagodava, prevodi, reprodukuje ili objavljuje nijedan deo biblijske pouke bez prethodnog pismenog odobrenja Generalne konferencije Hrišćanske adventističke crkve®. Odeljenske službe Generalne konferencije Hrišćanske adventističke crkve® su ovlašćene da se pobrinu za prevod biblijske pouke, u skladu sa posebnim smernicama. Autorska prava takvih prevoda i njihovo objavljivanje i dalje su u nadležnosti Generalne konferencije. Izrazi »Hrišćanska adventistička«, »Adventistička« i logo sa plamenom su registrovane oznake Generalne konferencije Hrišćanske adventističke crkve® i ne mogu se koristiti bez prethodnog odobrenja Generalne konferencije.

UVOD

VELIKI NALOG

»I pristupivši Isus reče im govoreći: Dade Mi se svaka vlast na Nebu i na zemlji. Idite, dakle, i naučite sve narode krsteći ih va ime Oca i Sina i Svetoga Duha. Učeći ih da sve drže što sam vam zapovijedao; i evo Ja sam s vama u sve dane do svršetka vijeka.« (Matej 28,18-20)

Ovaj tekst veoma je jasan. Isus, vaskrsli Isus, Isus kome su se učenici poklonili (Matej 28,17), u najranijim danima Crkve poziva svoj narod na misijski rad: da stvara nove učenike u svim narodima na svetu.

Takođe, nije teško zapaziti povezanost između ovih reči upućenih jedanaestorici učenika u Galileji i reči izgovorenih godinama kasnije apostolu Jovanu na ostrvu Patmos: »I vidjeh drugoga anđela gdje leti posred neba, koji imaše vječno Jevanđelje da objavi onima koji žive na zemlji, i svakom plemenu i jeziku i koljenu i narodu. I govoraše velikijem glasom: Bojte se Boga, i podajte Mu slavu, jer dođe čas suda Njegova; i poklonite se Onome koji je stvorio nebo i Zemlju i more i izvore vodene.« (Otkrivenje 14,6,7; vidi: 8-12)

Mogli bismo reći da je poruka triju anđela iz Otkrivenja 14. poglavlja Veliki nalog koji možemo posmatrati u okviru poslednjih dana ovozemaljske istorije.

Bog je svojoj Crkvi i svom narodu naložio da pođu na rad i šire Jevanđelje po celom svetu. Na to smo pozvani. Širenje istine o Isusu i svemu što je učinio za nas (Jovan 3,16), što sada čini za nas (Rimljanima 8,34), i što će učiniti za nas u budućnosti (1. Solunjanima 4,16), zaista je naša misija.

Reč misija znači »biti poslan ili poslati nekoga da izvrši određeni zadatak«. Kada je reč o Velikom nalogu, zadatak se sastoji od širenja Jevanđelja u celom svetu.

U ovom tromesečju posmatraćemo misiju prvenstveno kao Božje sredstvo za širenje Jevanđelja među onima koji ne poznaju Božju istinu. Misija je srž Božje aktivnosti u procesu otkupljenja ljudskog roda. Zato ćemo proučavati

ostvarenje Božje večne namere u životu pojedinaca spomenutih u Bibliji, koje je On kao misionare uputio izgubljenima.

Hrišćanska misija je Božja misija, ne naša. Ona je potekla iz Božjeg srca. Temelji se na Božjoj ljubavi. Ostvaruje se Božjom voljom.

Da bismo bolje shvatili posvećenost misiji i uključenost u nju, pouka za ovo tromesečje prati sledeći obrazac istorije spasenja:

1. Bog je stvorio čoveka i ženu, i dao im slobodnu volju.

2. Prvi čovek i žena zloupotrebili su svoju slobodnu volju i iskazali neposlušnost Bogu, zbog čega su morali da napuste Edemski vrt.

3. Bog nije mogao da ih vrati u Edemski vrt primenom sile.

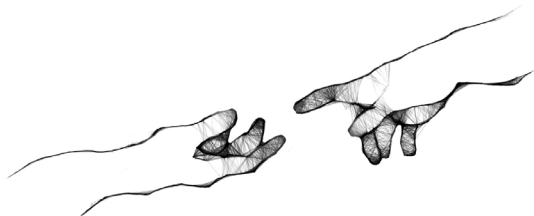
4. Bog je poslao svog Sina da ispuni misionarski zadatak, da umre umesto ljudi i pomiri ih sa Njim.

5. Božja misija predstavlja upoznavanje svih ljudi sa darom spasenja i pružanje mogućnosti da prime otkupljenje.

U suštini, misija predstavlja upoznavanje celog sveta sa Isusom, onim što je učinio za svakoga od nas i što je obećao da će učiniti sada i u večnosti. Ukratko rečeno, mi koji poznajemo ova obećanja pozvani smo da druge upoznamo sa njima.

Borg Šanc radio je kao profesor na Univerzitetu Loma Linda. Sa svojom suprugom Iris služio je 14 godina kao misionar u Africi i na Bliskom istoku. Umro je u decembru 2014. godine. Saradnik Stiven Vejn Tompson, pre odlaska u penziju, bio je rektor na koledžu Njubold u Engleskoj (1984-1990), dekan teološkog fakulteta i predavač na koledžu Avondejl u Australiji (1991-2008).

BOG KAO MISIONAR

Tekstovi za proučavanje u toku sedmice: 1. Mojsijeva 1,26-28; 2,15-17; 1. Jovanova 2,16; Jovan 3,14.15; 2. Korinćanima 5,21; Matej 5,13.14

Tekst za pamćenje: »Evo, dadoh te za svjedoka narodima, za vođu i zapovjednika narodima.« (Isaija 55,4)

U našem svetu vlada pometnja. Razlog tome je naša grešna ljudska priroda, odnosno činjenica da smo pala bića čija je priroda u suštini zla. Međutim, bez obzira na to koliko volimo da razmišljamo o sebi kao naprednom ljudskom rodu, istorija prošlog veka nije previše ohrabrujuća. Sada još nismo prešli ni četvrtinu puta u ovom veku, a stanje nije ništa bolje. Ako je prošlost glasnik budućnosti, sve što možemo da očekujemo jesu »krv, muka, suze i znoj«.

Međutim, nije sve izgubljeno. Isus Hristos je umro za naše grehe, i zahvaljujući Njegovoj smrti primili smo obećanje o spasenju i obnovljenju. »I vidjeh nebo novo i Zemlju novu; jer prvo nebo i prva Zemlja prodoše, i mora više nema.« (Otkrivenje 21,1)

Nismo ostavljeni sami, nismo napušteni u beskrajnom prostranstvu hladnog i naizgled bezdušnog kosmosa da se sami borimo. Nikada to ne bismo uspjeli; sile koje su se okrenule protiv nas mnogo su snažnije od nas. Zato je Bog, još pre nego što je stvorio naš svet, načinio plan spasenja da učini za nas ono što sami ne možemo.

BOG JE STVORIO ČOVEKA I ŽENU

Jedno od pitanja koje ljudi neprestano postavljaju jeste Odakle dolazim? U prva dva poglavlja u Bibliji (zapravo, u celoj Bibliji) dat nam je odgovor na, kako mnogi smatraju, najvažnije čovekovo pitanje. Uostalom, samo ako znamo odakle dolazimo, možemo shvatiti ko smo, zašto postojimo, kako treba da živimo i kuda idemo..

Pročitajte 1. i 2. poglavlje u 1. Mojsijevoj, a naročito obratite pažnju na sledeći tekst: 1,26-28. Po čemu se stvaranje ljudi u velikoj meri razlikuje od ostalih dela stvaranja? Po čemu se ljudska bića ističu u odnosu prema svemu drugom što je stvoreno?

1. Čovek i žena su od svih bića poslednji stvoreni. Pred sobom su imali čitav vidljivi stvoreni svet, koji su mogli da proučavaju i brinu o njemu.

2. Božji način stvaranja čoveka i žene razlikovao se od načina stvaranja drugih bića. Do tog trenutka Božja zapovest je glasila: »Neka bude« (svetlost, nebeski svod, voda, ribe, ptice, životinje, itd.) Sada je zapovest poprimila oblik savetovanja: »Načinimo čovjeka...« Tri lica božanstva – Otac, Sin i Sveti Duh, savetovali su se u vezi sa tim. Iako ova dva poglavlja govore o stvaranju Zemlje i svih bića na njoj, nema sumnje da se u središtu nalazi stvaranje ljudskog roda.

3. Čovek i žena stvoreni su prema Božjem obličju, što nije bilo rečeno za druga stvorena bića. Tekst ne objašnjava šta znači biti stvoren po Božjem obličju. Međutim, pošto su ljudi obdareni moralnom sposobnošću kakvu druga stvorenja nemaju (leptir je divno stvoren, ali se ne bori sa pitanjem dobra i zla), biti stvoren prema Božjem obličju sigurno znači da ljudska bića do određenog stepena odražavaju moralni karakter svog Stvoritelja.

4. Čoveku i ženi data je vlast da predstavljaju Boga na Zemlji i vladaju svim ostalim stvorenim bićima. Ova uloga obuhvatala je i određenu odgovornost.

Ljudi se u Bibliji prvi put pojavljuju u prvom poglavlju, ali ne izdvojeno od Boga. Mi postojimo, ali zahvaljujući zajednici sa Njim. Šta ova činjenica govori o tome da Bog treba da bude u središtu našeg života i da nismo »potpuni« bez Njega? Vidi: Dela 17,28.

SLOBODNA VOLJA

Deo izveštaja o stvaranju predstavlja i upozorenje koje je Bog dao ljudima da ne jedu sa »drveta znanja dobra i zla«. (1. Mojsijeva 2,9) Tako, od samog početka, vidimo da je ljudskom rodu podaren moralni osnov, koji druga bića nisu imala. Kao što smo juče rekli, sposobnost moralnog rasuđivanja je način na koji ljudi otkrivaju Božje obličje.

Kako tekst u 1. Mojsijevoj 2,15-17. govori o stvarnosti postojanja slobodne volje date ljudskom rodu?

Bog je mogao da stvori ljudska bića tako da ona čine Njegovu volju bez učešća svoje volje i razuma. Na takav način su stvorena ostala dela stvaranja kao što su svetlost, Sunce, Mesec i zvezde. Ona poštuju Božju volju bez ijedne mogućnosti izbora. Ona ispunjavaju Božju volju na osnovu prirodnih zakona koji upravljaju njihovim delovanjem.

Međutim, stvaranje čoveka i žene bilo je posebno. Bog ih je stvorio za Sebe. Bog je želeo da sami izaberu, bez prisile, da dobrovoljno donesu odluku da Ga slave. U suprotnom ljudi ne bi mogli da Ga vole, zato što ljubav, prava ljubav, mora biti slobodno iskazana.

Zbog takvog porekla koje ima, Bog štiti i poštuje čovekovu slobodnu volju. Stvoritelj se ne meša u najdublje, stalne izbore ljudi i žena. Pogrešne odluke donose određene posledice, ponekad strašne, ali je u suprotnosti sa karakterom našeg suverenog Gospoda da prisili čoveka da Mu se pokori i bude Mu poslušan.

Načelo čovekove slobodne volje ima tri važna sadržaja:

Religija: svemoćni Bog ne upravlja voljom i odlukama pojedinaca.

Etika: pojedinci su moralno odgovorni za svoje postupke.

Nauka: delovanje tela i mozga nije u potpunosti određeno uzrokom i posledicom. Fizički zakoni uključeni su u naše delovanje, ali slobodna volja omogućava nam izbor postupaka, naročito u pogledu morala.

Kakve moralne odluke morate da donesete u sledećih nekoliko časova, dana, sedmica? Kako možete biti sigurni da koristite ovaj sveti dar na pravilan način? Razmislite o posledicama pogrešne upotrebe ovog dara.

»I žena videći da je rod na drvetu dobar za jelo i da ga je milina gledati i da je drvo vrlo drago radi znanja, uzabra roda s njega i okusi, pa dade i mužu svojemu, te i on okusi. Tada im se otvoriše oči, i vidješe da su goli; pa spletoše lišća smokova i načiniše sebi pregače.« (1. Mojsijeva 3,6.7)

Okusiti plod samo po sebi nije bio greh. Međutim, moramo da razmotrimo okolnosti u kojima se to dogodilo. Adam i Eva bili su stvorenja koja su imala slobodnu volju, koja su stvorena po Božjem obličju. To je obuhvatalo slobodu, ali i dužnost, da žive u skladu sa Božjom voljom. Oni su okusili plod, ali ne iz krajnje potrebe, već u skladu sa ličnim izborom. Tim činom svoje slobodne volje Adam i Eva odbacili su Božja jasna i određena uputstva.

Mi, takođe, lično za sebe moramo doneti odluku da li ćemo slediti Boga i da li ćemo ceniti ili odbaciti Božju reč. Bog nikoga neće primorati da poveruje u Njegovu reč. Nikada nas neće prisiliti da Mu budemo poslušni, On ne može da nas prisili da Ga volimo. Bog svima dozvoljava da odaberu put kojim će ići. Međutim, na kraju, moramo biti spremni da živimo sa posledicama ličnih odluka.

Time što su okusili plod, Adam i Eva zapravo su rekli Bogu da On nije savršeni vladar. Dovedi su u pitanje Njegovu vlast. Svojom neposlušnošću doneli su greh i smrt ljudskom rodu.

»I Gospod Bog izagna ga iz vrta edemskoga da radi zemlju, od koje bi uzet; i izagnav čovjeka postavi pred vratima edemskim heruvima s plamenijem mačem, koji se vijaše i tamo i amo, da čuva put ka drvetu života.« (1. Mojsijeva 3,23.24)

Adam i Eva morali su da napuste vrt. Ova odluka bila je neophodna i donesena iz milosti. Gospod nije dozvolio pobunjenom ljudskom rodu da ima pristup drvetu života. Iz brižne ljubavi udaljio je Adama i Evu od roda koji bi ih činio besmrtnima i tako ovekovečio tragično stanje u koje ih je greh doveo. (Zamislite kakav bi večni život bio u svetu koji je poput našeg, ispunjen bolom, patnjom i zlom.) Adam i Eva bili su izagnani iz divnog vrta i upućeni da obrađuju manje prijateljski nastrojenu zemlju izvan njega (1. Mojsijeva 3,23.24).

Tekst u 1. Jovanovoj 2,16. pročitajte u okviru teme današnje pouke. Da li ovo na šta smo upozoreni u tekstu prepoznajemo u izveštaju o padu? Na koji način moramo da se izborimo sa ovim istim iskušenjima u svom životu?

BOG PRVI POKREĆE PITANJE NAŠEG SPASENJA

U Bibliji je zabeleženo da je posle pada naših praroditelja, Bog prvi potražio njih, a ne oni Njega. Naprotiv, čovek i žena pokušali su da se sakriju, da ne bi bili u Gospodnjem prisustvu. To je zaista snažna slika palog ljudskog roda: sakrili su se od Onoga koji ih traži, Jedinog koji može da ih spase. Adam i Eva su to učinili u Edemskom vrtu, a ako se ne predaju delovanju Svetoga Duha, ljudi i danas čine istu pogrešku.

Na sreću, Bog nije odbacio naše praroditelje, niti danas odbacuje nas. Od vremena u kome je Bog prvi put u Edemskom vrtu Adamu i Evi uputio poziv: »Gdje si?« (1. Mojsijeva 3,9), sve do danas, On nas i dalje poziva. Bog je zapravo prvi misionar.

»U neuporedivom daru, svom Sinu, Bog je ceo svet okružio atmosferom blagodat, koja je isto toliko stvarna koliko i vazduh koji kruži oko Zemljine kugle. Svi koji odluče da udahnu ovu životodavnu atmosferu, živeće i izrasti u stas ljudi u Isusu Hristu.« (Elen Vajt, *Put Hristu*, str. 68. original)

Naravno, najveće otkrivenje Božjeg misionarskog delovanja ogleda se u utevljenju i službi Isusa Hrista. Iako je Isus došao na Zemlju da bi učinio mnoge poduhvate – da uništi sotonu, da otkrije pravi Očev karakter, da pokaže da su sotonine optužbe lažne, da pokaže da je Božji zakon moguće održati – glavni razlog je bio da umre na krstu umesto ljudskog roda, da bi nas spasao od konačne posledice greha, od večne smrti.

Šta sledeći tekstovi uče o Isusovoj smrti?

Jovan 3,14.15. _____

Isaija 53,4-6. _____

2. Korinćanima 5,21. _____

»Jer Onoga koji ne znadijaše grijeha nas radi učini grijehom.« To je bilo potrebno da bismo postali »pravda Božija u Njemu«. Ovu ideju nazivamo velikom razmenom. Isus je uzeo na Sebe grehe i patnje nas grešnika da bismo mi, iako grešnici, mogli biti pravedni pred Bogom kao On.

METAFORIČKE SLIKE MISIJSKE SLUŽBE

Misija je Božja zamisao kojom želi da spase izgubljeni ljudski rod. Božja spasonosna misija nadahnuta je Njegovom ljubavlju prema svakome od nas. Nema dubljeg razloga od tog. Bog je poslao Hrista u misiju da bi doneo spasenje čitavom svetu. Samo u Jevandelju po Jovanu postoji više od četrdeset izjava o Isusovoj misiji koja obuhvata ceo svet (Vidi: Jovan 3,17; 12,47). Kao što je Otac poslao Hrista da spase svet, tako On šalje svoje učenike upućujući im sledeće reči: »Kao što Otac posla Mene, i Ja šaljem vas.« (Jovan 20,21)

Pročitajte tekst u Jevandelju po Mateju 5,13.14. Kojim je dvema metaforama prikazana misija?

Slike soli i svetlosti izražavaju suštinsku ulogu hrišćanskog uticaja na ljude. So ima unutrašnje delovanje, jer se sjedinjuje sa masom sa kojom dolazi u dodir, dok svetlost ima spoljašnje delovanje, obasjavajući sve što može da dosegne. Izraz zemlja u slici o soli odnosi se na ljude među kojima hrišćani treba da deluju, a izraz svetlost svetu odnosi se na ljude, koji su u tami i kojima je potrebna svetlost.

Deca Izrailjeva bila su podsticana da žive u skladu sa moralnim načelima i zdravstvenim načelima koja im je Bog dao. Treba da budu svetlost koja osvetljava i privlači: »Vidjelo narodima da budeš«. (Isaija 49,6) Njihovo pridržavanje zdravstvenih načela, napredak i poštovanje Božjeg dana od odmora, Subote, i drugih zapovesti, ukazalo bi okolnim narodima na Božja moćna dela stvaranja i otkupljenja. Posmatrajući njihov napredak, narodi bi im se pridružili i primili pouke o Bogu.

U vreme svoje ovozemaljske službe, Isus je govorio i o soli kao još jednom načinu svedočenja. Svojim uticajem, hrišćani treba da obuzdaju pokvarenost u svetu. Nevernici se često drže dalje od zlih dela zahvaljujući moralnoj savesti na koju hrišćanstvo utiče. Hrišćani ne samo da vrše dobar uticaj na grešan svet svojim prisustvom u njemu, već ulaze među druge ljude da bi im objavili hrišćansku poruku spasenja.

Bilo da delujete kao so ili svetlost, koliko ste vi i vaša crkva dobar svedok u svetu koji vas okružuje? Da li je vaša svetlost prigušena? Da li je so izgubila svoj ukus? Ako je tako, kako možete naučiti da obnovenje i promena započinjete lično u vama?

ZA DALJE PROUČAVANJE

Proučavali smo o nekim vidovima Božje misijske prirode. Misija je delo Trojedinog Boga. Misija se najvećim delom odnosi na Isusa Hrista, čije je utelovljenje srž hrišćanske vere i misije. Isus je svojim životom i smrću popločao put spasenja celom ljudskom rodu. Mi kao Njegovi sledbenici, Njegovi misionari, moramo objaviti ljudima Radosnu vest o tome šta je Isus učinio za njih.

»Hristova Crkva na Zemlji organizovana je upravo u misijske svrhe, i Gospod želi da svi njeni pripadnici pronađu način i sredstva pomoću kojih će svi, veliki i mali, bogati i siromašni, moći da čuju vest istine. Svi nisu pozvani da lično rade u stranim poljima; ali svojim molitvama i svojim prilozima svi mogu da potpomognu taj misijski poduhvat.« (Elen Vajt, *Testimonies for the Church*, 6. sveska, str. 29)

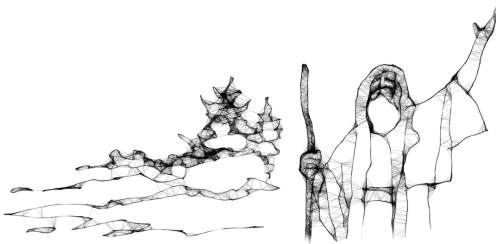
ZA RAZGOVOR:

1. Razmišljajte o pitanju porekla. Zašto je poreklo važno? Kako nam odgovarajuće shvatanje porekla pomaže da bolje shvatimo ko smo i šta je svrha našeg postojanja?

2. Kako nam sledeći navod pomaže da shvatimo postojanje slobodne volje, ljubavi i zla u našem svetu? »Ako Bog želi da stvori bića koja umeju da vole (po uzoru na svoju savršenu Ljubav), onda mora da stvori slobodna bića koja svojim odlukama mogu da prouzrokuju patnju i zlo u svetu. Božja jedina mogućnost pored stvaranja slobodnih bića koja mogu da izaberu dela suprotna ljubavi je da potpuno odustane od stvaranja bića koja imaju sposobnost da vole.« (Robert J. Spicer, *New Proofs for the Existence of God: Contributions of Contemporary Physics and Philosophy*, Kindle Edition [Eerdmans Publishing Co., 2010], str. 233)

3. Isus je umro skoro pre dve hiljade godina u malom narodu u Rimskom carstvu. Ipak, ovaj događaj ima večni značaj za svako ljudsko biće. Kakva odgovornost leži na nama koji znamo za ovaj događaj i šta on predstavlja? Kako će na drugačiji način saznati o tome ako im oni koji su sa tim upoznati ništa ne kažu?

AVRAM – PRVI MISIONAR

Tekstovi za proučavanje u toku sedmice: 1. Mojsijeva 12,1-3; 14,8-24; Jevrejima 11,8-19; Galatima 3,6; 1. Mojsijeva 12,6,7; 18,18,19.

Tekst za pamćenje: »Kao što Avraam vjerova Bogu, i primi mu se u pravdu. Poznajte, dakle, da su oni sinovi Avraamovi koji su od vjere. A Pismo vidjevši unapredak da Bog vjerom neznabošce pravda, naprijed objavi Avraamu: U tebi će se blagosloviti svi neznabošci.« (Galatima 3,6-8)

Nije slučajno što se tri glavne svetske vere ponekad nazivaju »Avramove vere«. Razlog je u tome što njihovi koreni na određeni način potiču od ovog velikog Božjeg čoveka.

Avramu se divimo kao primeru prave vernosti. U pouci za ovu sedmicu proučavaćemo njegovu vernost iz drugačijeg ugla. Odnosno, pratićemo ga kao misionara, kao nekoga koga je Bog pozvao da ode u drugu zemlju i svedoči ljudima o pravom Bogu, Stvoritelju i Otkupitelju.

Bog je dao Avramu i njegovoj porodici posle njegove smrti (vidi: Galatima 3,29) trostruku svrhu: 1) da prime i čuvaju božanske istine o Božjem carstvu, koje su ljudi u ranijoj istoriji čovečanstva zaboravili; 2) da budu kanal preko koga će Otkupitelj stupiti u ovozemaljsku istoriju; i 3) da kao verne Božje slugе budu videlo narodima, videlo onima koji žele da upoznaju Gospoda.

POZIV UPUĆEN AVRAMU

»I reče Gospod Avramu: Idi iz zemlje svoje i od roda svojega i iz doma oca svojega u zemlju koju ću ti Ja pokazati. I učiniću od tebe velik narod, i blagosloviću te, i ime tvoje proslaviću, i ti ćeš biti blagoslov. Blagosloviću one koji tebe uzblagosiljaju, i prokleću one koji tebe usproklinju; i u tebi će biti blagoslovena sva plemena na Zemlji.« (1. Mojsijeva 12,1-3)

Avram – čije ime znači »Uzvišeni otac« i čije je ime promenjeno u Avraam, »Otac mnogim narodima« – odrastao je u Uru, današnjem Iraku. Bog ga je pozvao da se odvoji od njemu poznatog društvenog i duhovnog okvira i pođe u nepoznatu zemlju, u kojoj je Bog sproveo stogodišnje duhovno obnovljenje, pretvarajući ga u »oca vere«. Usred ličnih i porodičnih borbi, Avram je postao prototip misionara i poštovani vođa koji je svedočio o svojoj veri u Boga.

Pročitajte tekst u 1. Mojsijevoj 12,1-3. Koja se načela iz ovog teksta mogu primeniti na naše određene prilike; odnosno, šta je Avram iskusio što i mi možemo da iskusimo na sličan način? Vidi: Jevrejima 11,8-10?

Patrijarh je bio pozvan da svoju prošlost ostavi iza sebe, da iskorači u veri, da poveruje u neverovatna obećanja, da učini ono što je Bog tražio od njega. Svi narodi na zemlji bili su blagosloveni, što je rezultat njegove vernosti.

Mnogi od nas su na probi, kao što je bio Avram. Naravno, možda nećemo čuti Božji glas koji nam se neposredno obraća. Međutim, On nam upućuje poziv učenjima svoje Reči i događajima vođenim Njegovim providenjem. Od nas će se možda tražiti da napustimo karijeru koja obećava bogatstvo i čast; možda ćemo morati da stupimo na stazu samoodricanja, nevolja i žrtve. Ako primimo poziv, kako da ga odbacimo?

Jevreji sledeći tekst iz 1. Mojsijeve čitaju na sledeći način: »I reče Bog Avramu: Idi zbog sebe iz svoje zemlje...« Rečeno mu je bilo da ide »zbog sebe«. Kako bi trebalo da shvatimo značenje ovih reči, i kako ih možemo primeniti na sebe?

AVRAMOVO SVEDOČENJE CAREVIMA

Lot je bio Avramov rođak. Pratio ga je na nekim od njegovih putovanja. Njegov izbor plodne jordanske doline doveo ga je u dodir sa iskvarenim ljudima iz Sodoma (1. Mojsijeva 13,1-13). Prvo je Avram morao da mu pritekne u pomoć i izbavi ga (1. Mojsijeva 14,11-16), a kasnije dva anđela (1. Mojsijeva 19).

Kada je Avram čuo da je njegov rođak Lot u nevolji, odlučio je da mu pomogne. Tom prilikom Avram je predvodio vojsku koja je brojala više od tri stotine ljudi iz njegovog domaćinstva. Iako su brojni carevi učestvovali u bici za Sodom, Avram je izašao kao pobednik.

Pročitajte tekst u 1. Mojsijevoj 14,8-24. Kako Avramovi postupci govore o njegovom karakteru, njegovoj veri i njegovom Bogu?

Avram je carevima koje je porazio otkrio Božju silu. Čak i u toku borbe za Lotovo oslobođenje, »otac vere« nije zaboravio božanski poziv da bude blagoslov narodima.

»Sledbenik Gospodnji ne samo da je učinio veliku uslugu zemlji u kojoj je živio, već se pokazao i kao hrabar ratnik. Videlo se da pravednost ne znači kukavičluk i da je Avrama njegova religija osposobila da bude neustrašiv u odbrani pravde i prava potlačenih. Njegovo junačko delo osiguralo mu je veliki uticaj među okolnim plemenima. Prilikom povratka, u susret mu je izašao sodomski vladar sa svojom pratnjom da pozdravi pobednika. Ponudio mu je da zadrži sav plen, a da vrati samo zarobljenike. Prema ratnom pravu, plen je zaista pripadao pobedniku, ali je Avram krenuo u pohod bez želje za dobitkom, pa je odbio da iskoristi položaj nesrećnika, tražeći da se jedino njegovim saveznicima osigura deo na koji su imali pravo.« (Elen Vajt, *Stvaranje, patrijarsi i proroci*, str. 135. original)

Razmislite o svojim postupcima prema drugima. Kakvo svedočanstvo ti postupci daju drugima o vašoj veri?

PRIMER VERE

Iako nije bio savršen, Avram je bio Božji čovek. U Bibliji, čak i u Novom zavetu, spominje se kao primer vernosti i činjenice šta znači biti spasen verom (vidi: 1. Mojsijeva 15,6; Galatima 3,6).

Pročitajte tekst u Jevrejima poslanici 11,8-19. Šta tekst govori o Avramu i njegovoj veri koja je važna za sve koji žele da budu misionari u određenom polju za rad?

Gospod je želeo da upotrebi Avrama, ali prvo što je morao da učini jeste da mu naloži da ostavi svoju prošlost za sobom. Ovde je data očigledna pouka svima nama, naročito onima čija prošlost nije u skladu sa Božjom voljom i Njegovim zakonom, grupi u koju zapravo svi spadamo.

Zadivljujuća je, takođe, činjenica da je Avram napustio svoju zemlju »ne znajući kuda ide«. (Jevrejima 11,8) Iako većina misionara zna kuda su se uputili, barem u smislu geografskog položaja, sa druge strane, kada svako od nas učini veliki korak u veri i potpuno preda svoje srce Bogu, zaista ne znamo (bar u dogledno vreme) kuda će nas put odvesti (mada smo na duge staze ipak potpuno sigurni). Da znamo, onda nam ne bi trebalo toliko vere. Upravo zato što ne znamo sve, treba da budemo spremni da živimo verom.

Još jedna ključna poruka u ovom tekstu potiče iz činjenice da je Avram čekao »Grad koji ima temelje, kojemu je Zidar i Tvorac Bog«. (Jevrejima 11,10) Avram je u svom umu održavao veliku sliku; znao je da će bez obzira sa kakvim se nevoljama i borbama suoči, krajnji ishod biti vredan toga.

Takođe, znao je da nije samo stranac u »Obećanoj zemlji«, već da je jedan od mnogih »gostiju i došljaka na Zemlji«. (Jevrejima 11,13). Ovaj svet i naš život u ovom svetu, ma koliko dragoceni u našim očima (sve su što sada imamo), ni u najmanjoj meri ne zaokružuju celokupnu priču.

I, naravno, najveći primer vere u Starom zavetu jeste Avramova spremnost da po Božjoj zapovesti žrtvuje svoga sina na gori Moriji?

Na koji način ste iskusili šta znači iskoračiti u veri? Sa kakvim poteškoćama ste se suočili? Kakve radosti ste doživeli? S obzirom na znanje koje ste do sada stekli, da li ste nešto mogli drugačije da učinite?

AVRAM KAO PUTNIK

Proučavanjem Avramovog života otkrivamo da se na svom putu vere suočio sa teškim borbama, sumnjom i neverovanjem u Božju silu. Avramovi preci bili su idolopoklonici (Isus Navin 24,2) i možda je ovo poreklo razlog zašto u svakom trenutku nije imao puno poverenje u Božju silu. Dva puta je ispoljio kukavičluk i rekao Sari da iskaže nepotpunu istinu (1. Mojsijeva 12,11-13; 20,2). Smejao se (1. Mojsijeva 17,17) kada mu je bilo rečeno da će dobiti sina sa Sarom. Uprkos takvim nedostacima, Gospod ga je ipak upotrebio, zato što je Avram želeo da služi Bogu; i tada je Gospod mogao da oblikuje njegov karakter.

Jedno od sredstava kojima je Bog oblikovao Avrama u reformatora i misionara bila su njegova mnogobrojna putovanja. Na putovanjima se stiče određeno obrazovanje. Ona osobi otvaraju nove vidike i mogućnosti za promenu. Hodočašća u Jerusalim bila su važna i zahtevala su potpunu posvećenost izrailjskog naroda. Promene koje su hodočasnici doživljavali, dok su pešačeci prevaljivali velike razdaljine, spavali u različitim mestima, hranili se drugačijom hranom, nailazili na drugačiju klimu, upoznavali druge ljude, jačale su njihovu veru, jer su postajali svesni svoje ranjivosti. Njihovo proslavljanje Boga, prinošenje žrtava i davanje darova, sveta igra i recitovanje psalama, pomoglo je Božjem narodu da utvrdi svoj identitet i običaje.

Na svom putovanju od svog rodnog mesta Ura do Hevrona mesta svog počinka, Avram je posetio najmanje 15 različitih oblasti. Mnogi važni trenuci u njegovom životu, koji su se ticali promene i misionarskog rada, bili su povezani sa njegovim putovanjima.

Kakve duhovne pouke je Avram doživeo u sledećim mestima?

Moreška ravnica oko Sihema (1. Mojsijeva 12,6,7) _____

Hevron (1. Mojsijeva 13,18-14,20) _____

Mamrija (1. Mojsijeva 18,1.20-33) _____

Gora Morija (1. Mojsijeva 22,1-14) _____

AVRAM: MISIONAR U SVOM DOMU

»Kad će od Avrama postati velik i silan narod, i u njemu će se blagosloviti svi narodi na Zemlji? Jer znam da će zapovjediti sinovima svojima i domu svojem nakon sebe da se drže putova Gospodnjih i da čine što je pravo i dobro, da bi Gospod navršio na Avramu što mu je obećao.« (1. Mojsijeva 18,18.19) Kakve važne pouke o vernosti i služenju Bogu nalazimo u ovim tekstovima?

»Bog je pozvao Avrama da bude učitelj Njegove reči, On ga je izabrao da bude otac velikog naroda, zato što je znao da će Avram svoju decu i svoje ukućane naučiti načelima Božjeg zakona. Ono što je davalo silu Avramovom poučavanju bio je uticaj njegovog ličnog života. Njegovo veliko domaćinstvo imalo je više od hiljadu duša, mnogi od njih bili su glave porodice, a bilo je dosta obraćenika iz neznaboštva.« (Elen Vajt, *Vaspitanje*, str. 187. original)

Misionarski rad biće uspešniji kada je podržan porodičnim životom, koji je u skladu sa Božjim namerama. Prema biblijskoj i crkvenoj istoriji, rane hrišćanske crkve bile su uglavnom porodični domovi. Jedan od razloga Avramovog izbora je u tome što je Bog video njegovu sposobnost da usmeri svoju decu i svoje domaćinstvo na Gospodnji put. Božja namera za porodicu je da vrši misionarski rad time što će »činiti pravdu i sud«. (Priče 21,3)

Koji primeri pokazuju da je Avramova porodica bila verna Gospodu? Vidi: Jevrejima 11,11.20.

Naravno, u Bibliji takođe možemo pronaći primere pobožnih ljudi čije porodice nisu sledile Gospodnji put. Ipak, poruka teksta navedenog na početku današnje pouke je jasna: Avramova vera i primer bili su dovoljno snažni da su članovi njegovog domaćinstva naučili »da se drže putova Gospodnjih«. (1. Mojsijeva 18,19)

Šta znači izraz »držati se putova Gospodnjih«? Kako mi možemo »da se držimo putova Gospodnjih«?

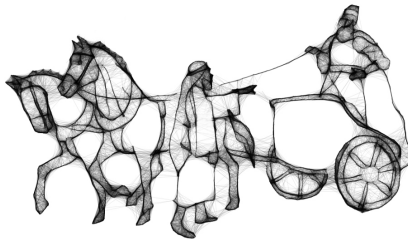
ZA DALJE PROUČAVANJE

»Bog je pozvao Avrama, blagoslovio ga i proslavio. Njegova vernost bila je kao svetlost stanovnicima svih zemalja u kojima je boravio. Avram se nije otuđivao od ljudi oko sebe. Održavao je prijateljske odnose s vladarima okolnih naroda, a neki od njih su mu ukazivali veliko poštovanje. Svojim poštenjem i nesebičnošću, srčanošću i dobrotom pružao im je pravu predstavu o Božjem karakteru. U Mesopotamiji, u Hananu, u Egiptu, čak i među stanovnicima Sodoma, Bog nebeski otkrivao se preko ovog svog predstavnika.« (Elen Vajt, *Stvaranje, patrijarsi i proroci*, str. 368. original)

ZA RAZGOVOR:

- 1. Izveštaj o Avramu i Isaku na gori Moriji hiljadama godina zbunjuje i oduševljava verne, dok s druge strane izaziva prezir i podsmeh među onima koji taj događaj posmatraju kao čin okrutnosti i varvarstva. Pročitajte ponovo izveštaj u 1. Mojsijevoj 22. poglavlju. Kakve značajne pouke možemo izvući iz tog teksta? Čemu nas uči o krstu i strašnoj ceni greha? Šta prema ovom tekstu obuhvata preduzimanje koraka vere? Zašto je mnogima teško da shvate ovaj izveštaj?**
- 2. Pročitajte tekst u 1. Mojsijevoj 12,11-13; 20,2. Čitamo dva izveštaja u kojima je Avram, Božji čovek, pokazao nedostatak vere. Šta možemo naučiti iz ovih događaja?**
- 3. Jedan od najpoznatijih tekstova u Bibliji nalazi se u 1. Mojsijevoj 15,6. Šta je u njemu zabeleženo? U kom okviru je dat? Kako je ovaj tekst upotrebljen u Novom zavetu? (Vidi: Rimljanima 4,3; Galatima 3,6; Jakov 2,23) Čemu nas uči o veri, delima i spasenju?**
- 4. Kojih velikih vođa, članovi porodice, nisu sledili »puteve Gospodnje«? Šta možemo naučiti iz njihovog iskustva? Kako ona mogu pomoći ljudima koji se trude da pomognu članovima svoje porodice da budu verni?**

NEOBIČNI MISIONARI

Tekstovi za proučavanje u toku sedmice: 2. O carevima 5; Marko 1,40-45; 2. O carevima 2,1-15; Jovan 15,5; Rimljanima 6,4-11; Rimljanima 6,1.

Tekst za pamćenje: »I mnogi bijahu gubavi u Izrailju za proroka Jelisija; i nijedan se od njih ne očisti do Nemana Sirijanina.« (Luka 4,27)

Knjige o carevima, pokrivajući razdoblje izrailjskih careva od 970. do 560. godine pre nove ere, beleže uzbudljive i dramatične događaje i dalekosežne političke prevrate koji su pogađali Božji narod. U ove izveštaje utkana su i iskustva Ilije i Jelisija, hrabrih Božjih proroka, koja zaokupljaju maštu i dece i odraslih u svim vremenima.

Takođe, zanimljive su sličnosti između Jelisijeve i Isusove službe. U vreme njihove službe mrtvi su ustajali, gubavi ozdravljali, gladni su bivali nahranjeni malom količinom hrane.

Pouka za ovu sedmicu bavi se jednim od ovih čuda: izlečenjem Nemana, bogatog, moćnog i veoma oholog idolopoklonika, koji je u svojoj velikoj potrebi iskusio silu živoga Boga zahvaljujući svedočenju veoma neobičnog misionara.

Među mnogim duhovnim istinama koje možemo pronaći u ovom izveštaju, uočićemo i primer međukulturalnog svedočenja usred međunarodne napetosti i suparništva. Takođe, u ovom izveštaju možemo videti kako deluje plan spasenja.

IMAO JE SVE... ALI

»I bješe Neman vojvoda cara sirskoga čovjek velik u gospodara svojega i u časti, jer preko njega sačuva Gospod Siriju; ali taj veliki junak bješe gubav.« (2. O carevima 5,1)

Ovaj stih sadrži čak četiri opisa ili titule zahvaljujući kojima se Neman našao u samom vrhu sirijskog društva. Vršio je velik uticaj na cara Arama, bio je visoko poštovan, bio je careva desna ruka kako u verskim, tako i u vojnim pitanjima (18. stih). Bio je, takođe, izuzetno bogat (5. stih).

Međutim, u 1. stihu zabaleženo je jedno veliko »ali«. Sva Nemanova moć, čast i hrabrost izbledeli su pred najstrašnijom bolešću tog vremena, gubom. To je upravo ono što je ovaj siromašan čovek zapravo imao, jedno veliko »ali« koje je bacalo mračnu senku na sve što je postigao. Međutim, ova bolest dovela ga je u dodir sa Božjim prorokom. Zahvaljujući tom susretu poverovao je u pravoga Boga.

Pročitajte tekst u Jevandlju po Marku 1,40-45; Luki 8,41-56; Marku 2,1-12. Pored očigledne činjenice da je Isus ovde učinio čudesna dela isceljenja, šta je još zajedničko ovim izveštajima? Šta je sve ove ljude dovelo Isusu?

Životne poteškoće, nesreće i promene mogu podstaći ljude da budu otvoreniji za duhovne istine i krenu u potragu za Bogom. Fizičke, psihičke, političke ili druge nedaće mogu okrenuti ljude ka božanskoj stvarnosti. Lični gubici, velike nesreće i ratovi koji pogađaju ceo narod pokreću ljude da potraže Onoga koji ima veću moć od njih. Crkva je odavno postala svesna da se duše u većoj meri privolevaju Hristu u oblastima u kojima su ljudi pogođeni ličnom ili zajedničkom patnjom.

U jednom trenutku izgledalo je da Neman ima sve; u drugom bio je slomljen čovek bez imalo nade. Da li su naša iskustva slična njegovom s obzirom da i mi doživljavamo i dobre i rđave stvari u životu? Na koji način nas ova različita iskustva mogu približiti Bogu?

NEOBIČAN SVEDOK

Pročitajte tekst u 2. O carevima 5,1-7. Koji događaj je ovde opisan? Zašto je Sirijac uopšte saslušao reči jedne mlade zarobljenice? Kakvu skrivenu poruku ovde nalazimo?

U Bibliji nisu zabeležene pojedinosti o tome kako se ova devojčica ponašala u Nemanovom domu, ali očigledno je da je privukla pažnju porodice sa kojom je živela. Razmislite o sledećem: na reč mlade zarobljenice u svome domu, bogat i moćan vojskovođa odlazi caru, prenosi mu njene reči i dobija dozvolu da pođe na put. Što je još neverovatnije, on sprema darove za proroka. Kao da se u pozadini događalo nešto više od onoga što je jasno rečeno u tekstu. Ipak, Božje oruđe kojim je proširio znanje o sebi u vladajućim sirijskim krugovima bila je neimenovana jevrejska devojčica, zarobljenica, koja je bila okrutno odvojena od svog doma u vreme pohoda sirijske vojske. Umesto da razmišlja o okrutnosti i besmislu tog događaja, o životu kao sluškinje, ona je podelila nepokolebljivu veru u Božju silu koja je mogla da promeni nečiji život, koja je delovala preko Jelisija u Samariji (2. O carevima 5,3). Poput Danila i njegovih prijatelja, ona je u svojoj nevolji proslavila Boga, u svom zatočeništvu iskoristila je priliku da govori o svojoj veri. Prema rečima Elen Vajt, »ponašanje ove male zarobljenice, i način kojim je živela u ovom neznabožačkom domu, snažno svedoče o uspešnosti ranog domaćeg vaspitanja«. (Elen Vajt, *Istorija proroka i careva*, str. 245. original)

Kako ovaj događaj govori o tome koliko naša vera, način života i dela mogu druge privući k nama i istinama koje su nam poverene?

U ovom izveštaju, takođe, je zanimljiva reakcija izrailjskog cara u trenutku kada je primio pismo. *Da li sam ja Bog? Mogu li ja izlečiti gubu?* Njegove reči otkrivaju koliko je ova bolest bila strašna i da je samo čudom mogla biti izlečena. Pismo je ukazivalo da se od cara očekuje da se postara za isceljenje. On je znao da to nije u njegovoj moći, i zato je mislio da je u pitanju varka kojom Sirijac želi da izazove sukob.

PROROK JELISIJE

Služba proroka Jelisija u 9. veku pre nove ere trajala je više od pedeset godina. Sastojala se uglavnom od rada u proročkoj školi i velikim delom bila je javna. Obuhvatala je činjenje znaka i čudes a i u ličnom i u opštem životu u izrailjskom narodu. Jelisije je bio prorok čije su savete i pomoć tražili i carevi i obični ljudi.

**Pročitajte tekst u 2. O carevima 2,1-15. Kako ovaj tekst govori o Jelisije-
vom pozivu i službi?**

Nema sumnje da je Bog pozvao Jelisija u službu. Neverovatna iskustva koja je stekao sigurno su mu to potvrdila. Što je još važnije, njegova molba da primi »dva dijela« duha otkrila je njegovu svest o tome da mu je za zadatak na koji je bio pozvan bila potrebna božanska sila, jer je sam bio bespomoćan. Tako je, još u ono vreme, ovaj Božji čovek shvatio ono što je Isus rekao mnogo vekova kasnije: »Ja sam Čokot a vi loze: i koji bude u Meni i Ja u njemu on će roditi mnogi rod; jer bez Mene ne možete činiti ništa.« (Jovan 15,5) Ovo je pouka koju svi moramo da usvojimo bez obzira na položaj koji imamo u Božjem delu.

Kao što možemo videti iz izveštaja o pozivanju Jelisija, ova sila mu je zaista bila darovana. Jelisije je pokazao da potpuno shvata svoju ulogu i poziv koji mu je upućen kada je poručio caru: neka Neman »pozna da ima prorok u Izrailju.« (2. O carevima 5,8)

Takođe, bio je zanimljiv prizor kada se ovaj vojni zapovednik sa svojom svitom pojavio u svoj svojoj raskoši na vratima Jelisijevog doma, koji je verovatno bio mali i skroman za razliku od raskoši u kojoj je Neman uživao. Međutim, Jelisije se nije uplašio Nemana i njegove pratnje. U stvari, Jelisije nije čak ni izašao u susret moćnom posetiocu; samo je poslao svog glasnika da ovom vojnom zapovedniku prenese poruku! Jedina nagrada za njegov dugačak put iz Damaska bilo je jednostavno uputstvo da ode na reku Jordan i okupa se u njoj! Međutim, dato mu je bilo i obećanje: »I očistićeš se.« (2. O carevima 5,10)

Nema sumnje da je ponos ovog važnog i uticajnog čoveka bio povređen. Možda je to i bio Jelisijev cilj.

NEMANOVO IZLEČENJE

Pročitajte tekst u 2. O carevima 5,11-14. Kako nas ovaj izveštaj uči o pokukama koje je Neman morao da primi? Koje od tih pouka možemo primeniti u svom životu?

Da je prorok Jelisije lično izašao u susret ovom istaknutom gostu i izvršio obrede uobičajene u paganskoj religiji, Neman ne bi oklevao. Međutim, uvredile su ga dve pojedinosti u načinu na koji je primljen. Ne samo da prorok nije izašao iz svog doma da se lično susretne sa njim, već mu je naložio da ode na reku Jordan, jer je na tom mestu njegova bolest trebalo da bude isceljena.

Što se tiče protokola, Neman je bio u pravu. Jelisije je trebalo da izađe iz svog doma i pozdravi ga. Takođe, reke u Damasku bile su neuporedivo čistije od mutne vode u Jordanu. Međutim, Bog je preko Jelisija poslao Nemana na reku Jordan, reku koja se nalazila u Izrailju. Čitav proces izlečenja bio je osmišljen da pokaže, kao prvo, da je u Izrailju postojao prorok pravoga Boga i, kao drugo, da je Bog bio spreman da nagradi veru i pokornost.

Nemanova pratnja uverila ga je da se pokori novom, božanskom »Zapovedniku« i da pokuša da učini ono što mu je rečeno. Nemanu je sigurno bilo teško da potisne svoj ponos i posluša zarobljenicu, proroka iz strane zemlje koji mu je ukazao malo poštovanja, i, konačno, svoje sluge. Očajnički mu je bilo potrebno izlečenje.

»I tako siđe, i zaroni u Jordan sedam puta po riječi čovjeka Božijega, i tijelo njegovo posta kao u maloga djeteta, i očisti se.« (2. O carevima 5,14)

Vera i pokornost bili su osnovni zahtevi neophodni za Nemanovo izlečenje. Čim je pobeđio svoj ponos i pokorio se Božjoj volji kupajući se sedam puta u mutnom Jordanu, bio je izlečen.

Pročitajte tekst u Rimljanima poslanici 6,4-11. Kako Nemanovo iskustvo odražava načela data u ovim stihovima? Na koji način ste iskusili stvarnost »novog života« u Hristu?

»Evo sad vidim da nema Boga nigdje na zemlji do u Izrailju. Nego uzmi dar od sluge svojega.« (2. O carevima 5,15) Na koji način ove reči otkrivaju iskustvo spasenja? Vidi: Otkrivenje 14,12; 1. Jovanova 5,2,3; Rimljanima 6,1.

Nemanu bi bilo lakše da se posle izlečenja sa Jordana odmah vratio u Damask. Međutim, kao izraz zahvalnosti, on se sa svojim pratiocima vratio do prorokovog doma. Ovoga puta susreli su se sa Jelisijem. Priznanje da je izrailjski Bog suvereni vladar glavna je tema u Bibliji. Ove reči koje je izgovorio jedan neznabožac predstavljaju jedno od najuzvišenijih otkrivenja u Starom zavetu. Nemanovo obraćenje jasno je ukazalo da je njegovo novo iskustvo bilo povezano sa izrailjskim Bogom. Prorok je bio Izrailjac, reka je smatrana veoma važnom u Izrailju, broj sedam je jasno ukazivao na Boga Stvoritelja.

U Nemanovom iskustvu vidimo primer delovanja prave vere: Neman je primio nešto što nikada ne bi mogao sam da zasluži. Jelisijevo odbijanje darova (2. O carevima 5,16) pokazalo je da se spasenje ne može zaslužiti niti kupiti, već da ga u potpunosti primamo Božjom milošću. Sličan je Avramov primer kada je odbio nagradu paganskih careva, kojima je pomogao, obrazloživši taj postupak sledećim rečima: »Da ne rečeš: Ja sam obogatio Avrama.« (1. Mojsijeva 14,23) Jelisije je znao da bi prihvatanje dara umanjilo značaj pouke koju je Neman trebalo da usvoji. Izlečenje je bilo Božje delo i isključivo čin milosti. Međutim, u isto vreme, Nemanova spremnost da nešto daruje Jelisiju zbog onoga što je učinio za njega predstavlja odgovor vere, odgovor koji je proistekao iz zahvalnosti za ono što je primio.

»Ovo nikada nemojmo zaboraviti: ako prihvatimo Hrista kao Otkupitelja, moramo Ga prihvatiti i kao Vladara. Ne možemo imati potpuno poverenje u Hrista kao svog Spasitelja, dok Ga ne priznamo za svog Cara i ne pokažemo poslušnost Njegovim zapovestima. Tako pokazujemo svoju vernost Bogu. Tada će naša vera biti čvrsta i delotvorna, vera koja kroz ljubav radi.« (Elen Vajt, *Faith and Works*, str. 16)

Ako bi neko posmatrao vaš život, šta bi zapazio što otkriva vašu ljubav prema Bogu zbog onoga što je On učinio za vas u Hristu?

ZA DALJE PROUČAVANJE

»Mnogo stoleća posle Nemanovog povratka u njegov sirijski dom, izlečenog tela i obraćenog duha, Spasitelj spominje i hvali njegovu veru i uzima je za pouku svima koji tvrde da služe Bogu. 'Mnogi bejahu gubavi u Izrailju za proroka Jelisija; i nijedan se od njih ne očisti osim Nemanu Sirijanina, kazao je Spasitelj (Luka 4,27). Bog je zaobišao mnoge gubave u Izrailju, jer su svojim neverovanjem zatvorili sebi vrata dobra. Paganski plemić, koji je bio pošten u onome što je smatrao dobrim, koji je osećao da mu je neophodna pomoć, bio je u Božjim očima dostojniji blagoslova od napaćenih Izrailjaca, koji su odbacili i prezreli prednosti koje im je Bog dao. Bog radi za one koji cene Njegove blagoslove i prihvataju svetlost koja im je data s Neba.« (Elen Vajt, *Istorija proroka i careva*, str. 252.253. original)

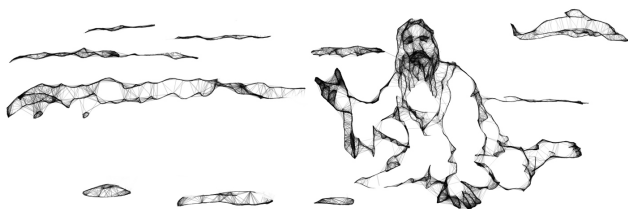
ZA RAZGOVOR:

1. Godinama se vode rasprave o tome šta se dogodilo posle Nemanovog izlečenja. U 2. O carevima 5,17-19. Neman daje silno priznanje vere sledećim rečima: »Jer sluga tvoj neće više prinostiti žrtava paljenica ni drugih žrtava drugim bogovima, nego Gospodu.« (17. stih) Međutim, u daljem tekstu on kaže: »A Gospod neka oprosti ovo služi tvojemu: Kad gospodar moj uđe u dom Rimonov da se pokloni ondje, pa se prihvati za moju ruku, da se i ja poklonim u domu Rimonovu, neka oprosti Gospod služi tvojemu, kad se tako poklonim u domu Rimonovu.« (18. stih) Na šta ukazuje Jelisijev odgovor? Do koje mere hrišćanski misionari treba da pokažu strpljenje i razumevanje novim obraćenim vernicima, naročito kada potiču iz različitih verskih i kulturoloških sredina?

2. Koliko brzo novoobraćeni treba da se prilagode novim običajima? »Udovica iz Sarepte i Neman iz Sirije živeli su potpuno po svetlosti koju su primili: zato su bili proglašeni pravednijima od pripadnika Božjeg izabranog naroda koji su otpali od Njega i žrtvovali načela radi udobnosti i svetovne časti.« (Elen Vajt, *Apostolska crkva – Hristovim tragom*, str. 416. original)

3. Neman je verom primio izlečenje i spasenje, koju je pokazao svojim delima. Razgovarajte o odnosu vere i dela. Zašto je važno da shvatimo ključne, pa, ipak, različite uloge koje vera i dela imaju u iskustvu spasenja?

JONINO ISKUSTVO

Tekstovi za proučavanje u toku sedmice: Jona 1-4; 2. O carevima 14,25; Isaija 56,7; Isaija 44,8; Matej 12,40; Otkrivenje 14,6-12.

Tekst za pamćenje: »Zaista vidim da Bog ne gleda ko je ko; nego je u svakom narodu onaj koji Ga se boji i tvori pravdu mio Njemu.« (Dela 10,34.35)

Jonino iskustvo je izveštaj o jevrejskom proroku koji je delovao izvan svoga područja udobnosti. Živeo je u vreme vladavine cara Jerovoama II, oko 750. godine pre nove ere (2. O carevima 14,25), i jedini je starozavetni prorok za koga znamo da je bio pozvan da bude misionar u nekoj drugoj zemlji. Istina da Stvoritelj celog ljudskog roda nije imao nameru da ograniči spasenje samo na svoj izabrani narod stalno se ponavlja u Starom zavetu, naročito u Knjizi proroka Isaije i Psalmima, iako opšteprihvaćena učenja izrailjskog naroda u Jonino vreme nisu ukazivala da su i neznabošci deo Božjeg plana spasenja. Čak i u novozavetno vreme vernicima je bilo teško da prihvate tu pouku.

U četiri poglavlja u Knjizi proroka Jone verno su zabeležene i pozitivne i negativne strane Joninog iskustva, kada je kao misionar nevoljno pošao u stranu zemlju. Ovde je prikazan unutrašnji, ljudski odgovor na Božji poziv, kao i velika potreba za misionarskim radom u stranoj zemlji. Nekoliko smernica iskazanih u knjizi upućeno je misionarima koji rade u stranoj zemlji i različitim kulturama. One, takođe, ukazuju na rešenje nekih pitanja i problema sa kojima se u današnje vreme suočavaju misionari.

NESAVRŠENI PROROK

Pročitajte tekst u 2. O carevima 14,25. Šta ovi stihovi govore o Joni? Na koji način je predstavljen?

Izvan Knjige o Joni, prorok se spominje u jednom starozavetnom tekstu u 2. O carevima 14,25. kao onaj koji je predvideo da će Izrailj povratiti svoje međe koje su Sirijci oduzeli.

Jona je bio rođen u Gat Heferu, gradu na severu Izrailja, samo nekoliko kilometara udaljenom od Nazareta. To znači da su i Isus i Jona bili proroci iz Galileje, koji su svoju službu obavljali u razmaku od 750 godina.

Pročitajte tekst u Knjizi o Joni 1,1-3.9.12; 3,3-10; 2,1-9. Kakvu sliku dobijamo o njemu na osnovu ovih stihova?

U knjizi je predstavljena neobična mešavina Jonine snage i slabosti: s jedne strane bio je samovoljan i buntovan, a sa druge poučljiv i poslušan. Bio je veran Bogu, odvažan i posvećen molitvi, ali je istovremeno bio uskogrud, sebičan i osvetoljubiv. Iako je Jona u 2. O carevima opisan kao sluga Gospodnji, u knjizi koja nosi ime po njemu odaje utisak tužne i tragične ličnosti. Zahvaljujući celovitosti i pouzdanosti Biblije, on je opisan na tako iskren način. Ljudi bi bili skloni da prikriju manje prihvatljive osobine biblijskih junaka. Ali pod nadahnućem Svetog Duha, biblijski pisci prikazuju njihova hrabra dela, kao i dela vredna prezira, da bi pokazali istinu da, bez obzira na njihove slabosti i neprijatne crte karaktera, Bog može da deluje kroz njih ako Mu to dozvole.

Koje još biblijske ličnosti je Bog upotrebio uprkos njihovim nedostacima? Kakvu nadu nam pruža činjenica da Bog koristi nesavršene, grešne ljude u radu za druge?

JEDAN OD PRVIH MISIONARA

»Idi u Nineviju«, glasila je Božja zapovest upućena Joni. Međutim, uobičajen poziv upućivan narodu u Starom zavetu bio je »dođi na Sion«. Božji prvobitan plan usmeravao je izrailjski narod da svoju religiju predstavi u svakodnevnom životu, čineći tako svoj narod privlačnim za druge narode koji bi se ugledali na njih (vidi: Isaija 56,7).

Joni, kao preteći novozavetnih učenika (Matej 28,18-20), rečeno je da ide u grad Nineviju, koji je smatran središtem idolopoklonstva, okrutnosti i nečistote. Jona je izvršio detaljne pripreme da pođe morem na zapad, iako ga je Bog uputio kopnom na istok. Jona, prorok koji se opirao Božjem nalogu, pobjegao je u suprotnom pravcu.

Pročitajte tekst u Knjizi o Joni 1,3-16. Kakve pouke možemo izvući iz ovog neverovatnog izveštaja?

Božji odgovor na Jonin beg došao je u obliku velike oluje. Vetrovi su bili poslušni Stvoritelju, a Njegov prorok nije (Marko 4,41). Dok se posada, koju su činili neznabošci, molila u vreme oluje, Jona je spavao (Jona 1,5). Pošteno je priznao da je on uzrok nesreće, a zatim je posvedočio o pravom Bogu i Stvoritelju. Zapazite da se njegov odgovor: »Jevrejin sam« odnosi i na njegovu religiju i na pripadnost narodu. U svom strahu usred razbesnele oluje, mornari neznabošci pokušali su da spasu sebe i putnike. Pokazali su saosećanje prema Joni oklevajući da ispune njegov nalog da ga bace u more. (Prorok koji okleva da ispuni Božju volju bio je spreman da se žrtvuje da bi spasao druge.) Kada su ga konačno poslušali, oluja je prestala i more se smirilo (vidi: Jona 1,15). Zadivljeni mornari bili su prvi obraćenici koji su Joninim svedočanstvom došli Bogu, koji je delovao preko Jone čak i kada je pobjegao i oglušio se o Njegov poziv.

Izbavljenje Jone bilo je isto tako čudesno kao i spasenje posade na brodu. Bog je poslao »veliku ribu«. U jevrejskom originalnom tekstu nije tačno navedeno koja vrsta ribe je progutala Jonu. Taj događaj sigurno je najpoznatiji deo izveštaja o Joni. Međutim, on ne treba da zaseni dublju poruku ove knjige da Bog voli, brine se i nudi spasenje svim ljudima.

Samo je jedan Bog, Stvoritelj neba i Zemlje (vidi: Isaija 44,8; 45,5,6). Sve ostalo je idolopoklonstvo ili zabluda. Svaki drugi »bog« kome se ljudi mole je izmišljen, lažan. Zašto je toliko važno da shvatimo i usvojimo ovu istinu, naročito u okviru misije?

U TRBUHU VELIKE RIBE

Jonino iskustvo, u kome je tri dana proveo u stomaku velike ribe, postalo je predlika Isusove smrti i vaskrsenja (Jona 1,15-2,10; Matej 12,40). Bog je poslao veliku ribu i upravljao njome. Iako postoje izveštaji da su neki ljudi preživeli nakon što ih je kit progutao, ne smemo zaboraviti da je Bog poslao tu posebnu veliku ribu, kao i čudesnu silu koja je Njegovog slugu održala u životu dok je bio u njenoj utrobi. Odnosno, bio je to čudesan događaj koji se mogao dogoditi samo natprirodnim Gospodnjim delovanjem, koji je u celoj Bibliji prikazan kao lični Bog, koji zaista na čudesan način deluje u životu ljudi.

Određene činjenice ukazuju da je izraz »tri dana i tri noći« bio stara stilska figura koja je izražavala potrebno vreme za zamišljeni put u *Sheol*, jevrejski naziv za carstvo mrtvih. S obzirom šta mu se dogodilo, Jona je zaista trebalo da umre.

Jona se u utrobi ribe počeo moliti. Dok je još bio na brodu, kapetan ga je pozvao da »priziva Boga svojega«. (Jona 1,6) Sada, u beznadežnoj situaciji, Jona počinje da se moli i to veoma ozbiljno. Trebalo je da mu se dogodi nešto toliko strašno da bi konačno učinio ono što je trebalo da radi sve vreme. Jonina molitva sačuvana je u obliku psalma zahvalnosti. Takvi psalmi obično se sastoje iz pet delova: 1) uvod; 2) opis nevolje; 3) obraćanje Bogu za pomoć; 4) izveštaj o Božjem delovanju i 5) obećanje da će održati zavet i da će posvedočiti o Božjem izbavljenju. Odnosno, Gospode, ako me izbaviš sada, obećavam da ću učiniti to i to. Da li ste se i vi nekada molili na taj način? Pitanje glasi: Da li ste ispunili ono što se obećali da ćete učiniti?

Pročitajte tekst u Jevanđelju po Mateju 12,40. Na koji način je Isus izveštaj o Joni primenio na Sebe? Vidi: Jovan 2,19-22.

Drugo poglavlje Knige o Joni završava se sledećim rečima: »I Gospod zapovjedi ribi, te izbljuva Jonu na zemlju.« Božja zapovest upućena velikoj ribi učinila je ono što dobronamerni mornari nisu mogli učiniti za Jonu. Kao što je Hristos posle svog vaskrsenja naložio svojim učenicima da pođu u svet, tako je i Jona posle svoje podvodne avanture otišao među neznabošce i postao najuspešniji misionar u Starom zavetu. Jonino izbavljenje svedoči o Božjoj spasonosnoj milosti i Božjoj odlučnosti da spase čak i grešne Asirce od smrti.

NINEVLJANI

Pročitajte tekst u 3. poglavlju Knjige proroka Jone. Kakvu važnu poruku nalazimo u ovim stihovima u okviru misionorskog rada i evangelizma?

»I dođe riječ Gospodnja Joni drugi put govoreći: Ustani, i idi u Nineviju grad veliki, i propovijedaj mu ono što ti ja kažem.« (Jona 3,1.2) U ovom tekstu važno je zapaziti dva glagola. Kao prvo, Bog po drugi put kaže: »Idi!« Bog ne odustaje. On grešnim ljudskim bićima pruža drugu priliku. Ovde ponovo uočavamo novozavetnu misionisku ideju po kojoj mi treba da idemo drugim narodima, a ne da čekamo da oni dođu k nama.

Drugi važan glagol je »propovedati«. Propovedanju je u Bibliji uvek pridavan veliki značaj. Ono je i dalje najuspješniji način širenja evanđeoske poruke. Bog je naglasio Joni da treba da propoveda ono što mu On kaže. Odnosno, vest koju propovedamo mora biti Božja, ne naša, niti promenjen, preinačen ili skraćen oblik Božje poruke.

Božja vest je uopšteno gledano i pretnja i obećanje, i sud i Jevanđelje. Njegova jasna poruka je glasila: »Jošte četrdeset dana, pa će Ninevija propasti.« (Jona 3,4) U ovom slučaju je bila sud. Ipak, dato je i obećanje nade, izbavljenja i spasenja (moralo je biti dato zato što su ljudi poslušali i bili spaseni).

Čak i u središtu »večnog Jevanđelja«, pisac u Otkrivenju 14,6-12. takođe upozorava na sud. Jevanđelje i sud idu ruku pod ruku: Jevanđelje nam omogućava da izbegnemo presudu koju bi nam sud pravedno dodelio.

Nijedno propovedanje Jevanđelja nije u potpunosti uspešno bez ovih elemenata. »Politička korektnost«, koja vodi u razvodnjavanje ovih jasnih elemenata i umanjivanja razlika između religija ili različitih hrišćanskih tradicija, opasna je. Iako u okviru misije svoje propovedanje treba da prilagodimo ljudima koje želimo da dosegne (kontekstualizacija), nikada to ne smemo da činimo po cenu Božje poruke koju treba da objavimo.

Šta se događa u Knjizi proroka Jone 3,5-10? Ninevljani su poverovali, postupili prema svojoj veri, i bili spaseni.

Bog nam je dao divna obećanja i ozbiljne opomene. Čemu nas uči ovaj izveštaj o međusobnoj povezanosti obećanja i opomena?

JONINO JADIKOVANJE

Tekst u Knjizi proroka Jone 4,1-11. potvrđuje da najveća prepreka Bogu da uključi svog proroka u svetsku misiju nije bila udaljenost, vetar, mornari, riba ili Ninevljani. Bio je to prorok lično. Vera Ninevljana bila je u suprotnosti sa Joninim neverovanjem i osvetoljubivim duhom. Jona je jedina ličnost u Pismu koja optužuje Boga što je »milostiv i žalostiv, spor na gnev, i obilan mlosrdem, i kaje se oda zla«. Pomislili bismo da bi većina ljudi prihvatila ove Božje osobine sa zahvalnošću.

»Kada je saznao za Božju nameru da poštedi grad koji je, uprkos svojoj pokvarenosti bio naveden na pokajanje u kostreti i pepelu, Jona je trebalo da bude prvi koji će se radovati Božjoj divnoj milosti; ali, umesto toga, dozvolio je svom umu da se bavi mislima o mogućnosti da bude proglašen lažnim prorokom. Revnujući za svoj ugled, izgubio je iz vida beskrajno veću vrednost duša u tom jadnom gradu. Sažaljenje koje je Bog pokazao prema pokajničkoj Nineviji, 'Joni bi vrlo nedrago i rasrdi se'. (Elen Vajt, *Istorija proroka i careva*, 271. original)

Pročitajte tekst u Knjizi proroka Jone 4,10.11. Šta ovi tekstovi uče o razlici između Božjeg karaktera i grešne ljudske prirode? Zašto treba da nam bude drago što je Bog, a ne druga ljudska bića, naš konačni Sudija?

Jona je dva puta ispoljio svoj gnev u četvrtom poglavlju. Bio je ljut što se Bog predomislio i spasio Nineviju u kojoj je živelo više od sto dvadeset hiljada stanovnika. Bio je ljut i što je tikva uvenula. Obuzet sebičnošću, prorok je morao da postavi najviše vrednosti u svom životu na pravo mesto.

Bog je poučio Jonu da su svi ljudi braća, jer je Bog njihov Otac. Prorok je trebalo da prihvati da postoji nešto zajedničko sa ovim »strancima«, iako su bili na pogrešnom putu? Zar 120 000 ljudi nisu bili važniji od tikve?

Pročitajte ponovo ukor koji je Gospod uputio Joni. Da li bi Gospod mogao i nama da kaže nešto slično? Odnosno, u kojoj meri smo više zaokupljeni ličnim pitanjima, od kojih mnoga ponekad mogu zaista biti beznačajna, nego izgubljenim dušama za koje je Hristos prolio svoju krv?

ZA DALJE PROUČAVANJE

»Knjiga proroka Jone značajno doprinosi razumevanju biblijske osnove misije, zato što se bavi Božjim nalogom koji je upućen Njegovom narodu u vezi sa nezabošcima i tako služi kao pripremni korak misionском nalogu Novog zaveta. Takođe je važna jer daje uvid u veliki otpor koji sluga, koga je Jahve izabrao da ispuni Njegovo delo u svetu, pokazuje prema ovom nalogu.« (J. Verkil, *Contemporary Missiology* [Grand Rapids, Mich.: Wm. B. Eerdmans Pub. Co., 1978], str. 96)

ZA RAZGOVOR:

1. »U izveštaju o Nineviji data je pouka koju treba pažljivo da proučavamo... Morate prepoznati svoju dužnost prema bližnjima koji su u neznanju, u grehu i kojima je potrebna vaša pomoć.« (Elen Vajt, *The Southern Work*, str. 80) Kakva je naša dužnost prema bližnjima?

2. Asirija je bila moćna sila koja je vladala drevnim Bliskim istokom u razdoblju od 885. do 625. godine pre nove ere. Izrailj i Juda neprestano su patili pod njenom surovom vladavinom. Izrailjski car Juj bio je primoran da plati porez asirskom vladaru Salmanasaru III. Izrailj je konačno pao pod asirsku vlast 722. godine pre nove ere. Nije ni čudo što je Jona nerado pošao u Nineviju, jedan od četiri velika grada u Asiriji, središte obožavanja boginje Ištar, boginje ljubavi i rata. Bog ga je pozvao da ode u središte duhovnosti na neprijateljskoj teritoriji i pozove ratoborne Asirce na pokajanje. Kakve pouke o misionском radu su nam ovde date?

3. Kako Crkva Ostatka može da izbegne zabludu da su saveti i blagoslovi Gospodnji u područjima kao što je Subota, zdravlje, obrazovanje, dato za njihovu ličnu korist, a ne na korist svim ljudima? Vidi: Otkrivenje 3,17.18.

4. Na koji način poruka tri anđela u Otkrivenju 14,6-12. odražava Joninu poruku upućenu Ninevljanima?

5. Neki ljudi odmah odbace izveštaj o Joni, naročito deo u kome se Jona nalazi u stomaku velike ribe. Koje pretpostavke ih navode da ga odmah odbace?

MISIONARI U IZGNANSTVU

Tekstovi za proučavanje u toku sedmice: Danilo 1-12; Isaija 39,5-7; Danilo 2,44; Matej 24,14.15; 1. Mojsijeva 41.

Tekst za pamćenje: »I dade Mu se vlast i slava i carstvo da Mu služe svi narodi i plemena i jezici; vlast je Njegova vlast vječna, koja neće proći, i carstvo se Njegovo neće rasuti.« (Danilo 7,14)

Adventistički hrišćani veruju u skori dolazak Isusa Hrista. Prilikom Njegovog dolaska ovaj svet kakav danas poznajemo doći će svome kraju i konačno će započeti Božje večno carstvo, koje je u Knjizi proroka Danila opisano na sledeći način: »A carstvo i vlast i veličanstvo carsko pod svijem nebom daće se narodu Svetaca Višnjega; Njegovo će carstvo biti vječno carstvo, i sve će vlasti Njemu služiti i slušati Ga.« (Danilo 7,27) Ovo carstvo predstavlja vrhunac naše vere; ono se u Jevrejima poslanici (11,16) naziva »boljim« carstvom, onim za koje je sav Božji narod u toku vekova verovao da će doći, onim čiji je »Zidar i Tvorac Bog«. (Jevrejima 11,10)

Međutim, Knjiga proroka Danila takođe je vrsta priručnika za misionerske aktivnosti. Iz nje možemo izvući pouke na koji način je Gospod upotrebio pripadnike svoga naroda da posvedoče onima koji su bili u duhovnom i teološkom neznanju. Zahvaljujući svojoj vernosti, marljivosti i nepokolebljivoj veri, ovi vernici otkrili su živoga Boga onima koji su poznavali samo lažne bogove i pružili neznabošcima priliku da dobiju mesto u Večnom carstvu.

Pročitajte tekst u Knjizi proroka Isaije 39,5-7. i Knjizi proroka Danila 1,1.2. Kako su ovi stihovi povezani?

Danilo, čije ime znači »Bog je moj sudija«, silom je odveden iz poraženog Jerusalima u glavni grad Vavilonskog carstva. Knjiga proroka Danila opisuje njegov život na dvorovima Vavilona i Persije. Posle tri godine »obrazovanja« u Vavilonu, Danilo je postao građanski službenik i carski savetnik. Božjom silom uzdigao se iz uobičajenog položaja zarobljenika i postao uzvišeni misionar u ovom dvema velikim, moćnim silama.

Knjiga proroka Danila je blago proročke literature. Čitalac se susreće sa izazovima sa kojima su se suočavali Jevreji koji su živeli u stranoj kulturi, koja im nije pružala vidnu podršku u proslavljanju Boga Izrailjeva i koja je ponekad bila otvoreno neprijateljski raspoložena prema njima. U ovoj knjizi, takođe, su spomenuti ljudi koji su naučili da budu posvećeni istini u svakodnevnom životu, iako su se nalazili daleko od Hrama, sveštenika i žrtvenog sistema.

Pročitajte tekstove u Knjizi proroka Danila 1,8-13; 5,12; 6,4; 9,3-19. Šta ovi tekstovi govore o Danilovom karakteru zahvaljujući kome je postao veliki misionar?

»Svaka ustanova koja nosi ime Hrišćanske adventističke crkve treba za svet da predstavlja ono što je Josif bio u Egiptu i što su Danilo i njegovi drugovi bili u Vavilonu. Po Božjem providenju ti ljudi bili su zarobljeni da bi neznabožacke narode upoznali s pravim Bogom. Oni su bili predstavnici Božji u ovom svetu. Ali oni nisu pravili nikakve kompromise s idolopokloničkim narodima s kojima su dovedeni u dodir, nego su ostali odani svojoj veri, noseći kao naročitu čast ime poklonika Boga koji je stvorio nebesa i Zemlju.« (Elen Vajt, *Testimonies for the Church*, 8. sveska, str. 153)

Razmislite o tome koliko je Danilu u okolnostima u kojima se nalazio bilo lako da učini određene ustupke. Čemu nas ovaj primer uči o tome koliko su naši izgovori, kada su ustupci u pitanju, zapravo slabi?

U 2. poglavlju Knjige proroka Danila zabeleženo je da se Danilu pružila prilika da svedoči o sili pravoga Boga nasuprot lažnim vavilonskim bogovima. Posle pevanja himne hvale sa svojim jevrejskim prijateljima, i iskazivanja zahvalnosti Bogu što je uslišio njihove molitve (Danilo 2,20-23), on je protumačio carev san i posvedočio o Božjoj veličini i vlasti nad ovozemaljskim carstvima.

Koje careve reči ukazuju da je nešto saznao o pravom Bogu? Vidi: Danilo 2,47.

U ovom istom poglavlju Danilo je trebalo da odluči, da udovolji caru ili da se suoči sa smrću. U trećem poglavlju njegova tri prijatelja mogla su da izbegnu užarenu peć da su samo poslušala carevu zapovest. Umesto toga, verno su svedočili o sili pravoga Boga.

»Kako je Navuhodosor znao da je četvrta osoba bila poput Božjeg Sina? On je o Božjem Sinu čuo od jevrejskih zarobljenika u svom carstvu. Oni su došli sa znanjem o živom Bogu koji je bio vrhovni Vladar.« (Elen Vajt, *The Adventist Review and Sabbath Herald*, 3. maj 1892)

Kakvo je priznanje o pravom Bogu u 4. poglavlju Knjige proroka Danila, car Navuhodonosor ponovo dao zahvaljujući Danilovom svedočenju? Vidi: Danilo 4,37.

Danilo se u 5. poglavlju Knjige proroka Danila poslednji put pojavljuje na Vavilonskom dvoru. Tada je bio pozvan da objasni neobičan tekst ispisana na zidu Valtasarove palate. Tom prilikom predvideo je pad Vavilonskog carstva i prelazak u ruke Medo-Persije. Iako je Valtasar nesumnjivo bio pod snažnim utiskom onoga što je Danilo učinio, bilo je previše kasno: careva sudbina bila je zapečaćena. Žalosno je to što je, kako saznajemo iz biblijskog teksta (vidi: Danilo 5,17-23), Valtasar imao priliku da prihvati istinu i ponizi se pod njenim uticajem, ali, kao što znamo, on nije iskoristio tu prednost.

Koliko je važno da preispitujemo svoj život i da se zapitamo kakvo svedočanstvo moj život ostavlja u svetu? Šta vam vaš odgovor na ovo pitanje govori?

DANILO U PERSIJI

»I kad dođe k jami, viknu Danila žalosnijem glasom; i progovori car i reče Danilu: Danilo, slugo Boga živoga, Bog tvoj, kojemu služiš bez prestanka, može li te izbaviti od lavova?« (Danilo 6,20) Car je nazvao Danila »sluga Boga živoga«. Na šta ukazuju ove reči?

U 6. poglavlju, iako je došlo do promene carstva i cara, Danilo je i dalje zadržao svoj položaj, čak je bio i unapređen, jer je postao jedan od tri glavna upravitelja koji su pod sobom imali 120 carevih namesnika. Car Darije je čak razmišljao da ga postavi nad čitavim carstvom, budeći tako mržnju drugih upravitelja i namesnika. Oni su naveli cara da donese dekret koji se trebalo poštovati u celom carstvu, ali zapravo bio je usmeren isključivo prema Danilu. Bio je bačen u lavovsku jamu, ali Bog se umešao u prilike koje čak ni saosećajni car nije mogao da promeni. Danilovo izbavljenje je toliko obradovalo cara da je odmah izdao carski dekret o uzdizanju Danilovog Boga.

»Tada car Darije pisa svijem narodima i plemenima i jezicima što življahu u svoj zemlji: Mir da vam se umnoži. Od mene je zapovijest da se u svoj državi carstva mojega svak boji i straši Boga Danilova, jer je On Bog živi, koji ostaje dovijeka, i carstvo se Njegovo neće rasuti, i vlast će Njegova biti do kraja. On izbavlja i spasava, i čini znake i čudesa na Nebu i na Zemlji, On je izbavio Danila od sile lavovske.« (Danilo 6,25-27)

Pročitajte 6. poglavlje u Knjizi proroka Danila. Šta u poglavlju ukazuje da je Danilo već svedočio caru? Takođe, po čemu u carevom dekretu vidimo da je car znao više o Danilovom Bogu nego što je mogao da nauči samo od Danilovog izbavljenja iz jame sa lavovima? Šta to govori o Danilovom svedočenju caru?

DANILO I BOŽJE VEČNO CARSTVO

Danilo nije samo tumačio tuđe snove. U Knjizi proroka Danila od 7. do 12. poglavlja zabeleženo je da je imao viđenja koja su otkrila budućnost velikih svetskih sila. U Danilovim viđenjima naročito je bilo naglašeno da, uprkos zemaljskim vladarima i njihovim planovima i spletkama, Bog upravlja svim narodima i da će na kraju On i Njegovo poslednje carstvo izvojevati pobeđu koja će biti potpuna (vidi: Danilo 2,44).

Pročitajte tekst u Knjizi proroka Danila 7,13.14. Šta je opisano u ovim tekstovima, i kako se odnosi na ideju da hrišćani treba da objavljuju Jevanđelje širom sveta?

Središnja tema u ovom tekstu je uspostavljanje Božjeg večnog carstva, koje će nastati prilikom Isusovog dolaska. Šta će prema Isusovim rečima biti važno u vezi sa Njegovim dolaskom?

»I propovjediće se se ovo Jevanđelje o Carstvu po svemu svijetu za svjedočanstvo svijem narodima. I tada će doći posljedak. Kad, dakle, ugledate mrzost opušćenja, o kojoj govori prorok Danilo, gdje stoji na mjestu svetome, koji čita da razumije: tada koji budu u Judeji neka bježe u gore.« (Matej 24,14-16)

Isusova proročanstva o kraju sveta u Jevanđelju po Mateju 24. poglavlju povezana su sa Danilovim proročanstvima. »Gnusobu pustošnu«, koju je Danilo predvideo (Danilo 11,31; 12,11), Isus je dalje objasnio i primenio na svoje vreme i vreme koje će doći. Isus je tesno povezao Knjigu proroka Danila sa poslednjim vremenom, što, naravno, ne treba da nas iznenadi, budući da je Danilo na mnogim mestima ukazivao na poslednje vreme (Danilo 8,17.19; 11,35; 12,4.13). Prema Isusovim rečima, kraj neće doći do trenutka u kome »propovjediće se ovo Jevanđelje o Carstvu po svemu svijetu«. (Matej 24,14)

Jevanđelje treba da se propoveda »po svemu svijetu«, i tek tada će Isus doći. Mi smo pozvani da ga objavljujemo. Iz tog razloga neki ljudi tvrde da Isus ne može da se vrati, dok ne obavimo svoj posao. Kako treba da shvatimo svoju ulogu i uticaj na Isusov dolazak? Iznesite svoj odgovor u subotnoškolskom razredu.

JOŠ MISIONARA U IZGNANSTVU

Danilo je bio Izrailjac koji je na silu odveden iz svoje zemlje, kao što su Josif i Mojsijevi roditelji odvedeni u Egipat, Nemija u Vavilon, a Jestira u Persiju. Njihov život otkriva da je moguće ostati veran Bogu u okruženju koje ne pruža podršku u duhovnom i kulturološkom smislu. Uz Božju pomoć zauzeli su čak i istaknute administrativne položaje u ovom stranom okruženju. Živeli su plodonosnim i snažnim životom, vešto posredujući u složenim verskim, društvenim, političkim i ekonomskim prilikama, mnogo drugačijim od onih koje su vladale u njihovoj zemlji. Oni ne samo da su bili verni članovi izgnaničkih jevrejskih zajednica, već su, takođe, bili na svoj način uspešni misionari za Izrailjevog Boga.

Ličnosti koje su u izgnanstvu svedočile o Bogu činile su to pasivnim pristvom ili aktivnim objavljivanjem.

Jestira

Danilo

1. Nije se izjasnila da je Jevrejka.	1. Izjasnio se da je Jevrejin.
2. Nije javno govorila o svojim verskim ubeđenjima.	2. Govorio je o svojim verskim ubeđenjima.
3. Bog je zaštitio nju i njenu porodicu.	3. Bog je zaštitio njega i njegove prijatelje.
4. Svedočila je ljudima na visokim položajima da bi spasila svoj život i život svog naroda.	4. Svedočio je ljudima na visokim položajima da bi spasao svoj i život drugih ljudi.
5. Pomogla je da se uspostavi verska sloboda i pravo na samoodbranu verskoj manjini.	5. Posredno je uticao na cara Kira da dozvoli rasejanim Jevrejima da ponovo izgrade Hram u Jerusalimu.

Pročitajte 41. poglavlje 1. Mojsijeve. Na koji način je Josif svedočio Egipćanima? Kako njegovo iskustvo podseća na iskustvo koje su doživeli Danilo i njegovi prijatelji u Vavilonu?

U kakvim prilikama možete da svedočite o svojoj veri? Da li ste pasivni ili aktivni svedok? Šta možete da kažete ili učinite što bi ostavilo snažan utisak na druge i osvedočilo ih o dobroti i ljubavi našeg Boga?

ZA DALJE PROUČAVANJE

»Mnogi će biti pozvani da obave vanrednu službu. Celi svet se otvara Jevandelju... Iz svih krajeva ovog našeg sveta dopire krik grehom ranjenih srca koja traže da upoznaju Boga ljubavi... Na nama koji smo primili ovo znanje, i na našoj deci kojoj ćemo ga preneti, počiva odgovornost da se odazovemo na njihov vapaj. Svakom domaćinstvu i svakoj školi, svakom roditelju, nastavniku i detetu koje je obasjala svetlost Jevanđelja, upućeno je u ovom sudbonosnom času pitanje postavljeno carici Jestiri u onom značajnom trenutku izrailjske istorije: 'I ko zna nisi li za ovakvo vrijeme došla do carstva?' « (Elen Vajt, *Temelji srećnog doma*, str. 484.485. original)

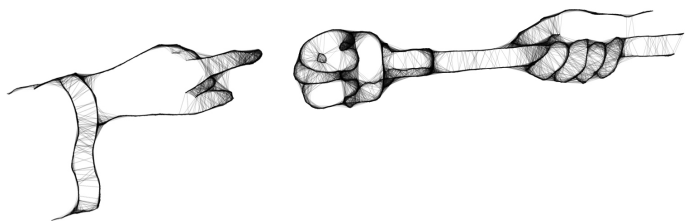
ZA RAZGOVOR:

1. Razgovarajte o proročanstvima iz Knjige proroka Danila, naročito o 2.7. i 8. poglavlju. Zašto su ova proročanstva tako snažna svedočenja, ne samo o proročkoj pouzdanosti Biblije, već i o Božjem predznanju budućnosti? Na primer, zapazite kako su tri od četiri glavna carstva predstavljena u gore navedenim poglavljima. Kako to saznanje može da nam pomogne da imamo poverenje u Božju reč i Njegova obećanja?

2. U ovim izveštajima u Knjizi proroka Danila i nekim drugim izveštajima (kao što je Josifovo iskustvo), prikazana su neka čuda koja su u velikoj meri potpomogla verodostojnosti njihovog svedočenja nezna-bošcima. Kako je njihov karakter dao još veću verodostojnost njihovom svedočenju? Odnosno, na koji način vernost i karakter mogu biti snažniji svedoci od znaka i čudesa, kada ljudima govorimo o Bogu i o tome šta On može da učini u našem životu?

3. Kao što smo videli u pouci od srede, u tekstu u Jevandelju po Mateju 24,14. rečeno je da će se Jevanđelje objaviti u celom svetu i da će tada doći kraj. Da li to znači da Isus neće doći, dok ne obavimo posao na koji nas je pozvao? Razgovarajte o tome.

JESTIRA I MARDOHEJ

Tekstovi za proučavanje u toku sedmice: Jestira 1-10; 1. Korinćanima 9,19-23; Jovan 4,1-26; Dela 17,26; Matej 22,21; Rimljanima 1,18-20.

Tekst za pamćenje: »Jer ako ti uzmučiš sada, doći će pomoć i izbavljenje Judejcima s druge strane, a ti i dom oca tvojega poginućete; i ko zna nijesi li za ovakvo vrijeme došla do carstva.« (Knjiga o Jestiri 4,14)

Jestira je pomogla izvršenje posebne i vrlo značajne misije usred opasnih političkih prilika u Persijskom carstvu. U okviru svoje misije bila je uključena u niz oprečnih prilika. Kao siročić i pripadnica prezrene etničke i verske manjine, postala je supruga persijskog cara. Međutim, njena životna priča nije ličila na bajku. Ona je bila izvedena iz mračnih okolnosti i obučena da izvrši izuzetan zadatak. U početku, prilike su zahtevale da tajno pristupi određenoj radnoj strategiji. Kasnije je morala potpuno da razotkrije svoje poreklo i veru čime je svoj život dovela u opasnost.

Zahvaljujući podršci svog rođaka i poočima Mardoheja, svojim hrabrim svedočenjem na dvoru Persijskog carstva na kome su vladale spletke, spasila je svoj narod, promenila njegov nizak društveni položaj i širom carstva učinila ga predmetom divljenja.

Nema sumnje da je kao posledica njene vernosti, znanje o pravom Bogu postalo rašireno među neznabožackim porobljivačima. Iako ovo nije uobičajeni primer misionarskog rada, izveštaj o Jestiri i Mardoheju, ipak, ukazuje na određena zanimljiva načela koja nam mogu pomoći da shvatimo šta znači svedočiti u naročitim okolnostima.

JESTIRA U PERSIJI

Pročitajte tekst u Knjizi o Jestiri 1,2-20. Koji događaji su opisani u ovim stihovima? Šta je danas sa naše tačke gledišta teško da shvatimo u vezi sa ovim izveštajem? (Dok čitate ovaj tekst, ne zaboravite da mnoge pojedinosti ovde nisu date.)

Gozba koju je car Asvir priredio u trajanju od sedam dana bila je rasipna, čak i za nekog na vrhu političke moći, dok bi je hrišćani smatrali potpuno neprihvatljivom. Neograničena upotreba alkohola (Jestira 1,7.8) bila je uobičajena u takvim prilikama. U ovom slučaju, ona je pomračilo carev sud do te mere da je naredio svojoj supruzi Astini da zabavi goste na dvoru, koji su već bili pod dejstvom alkohola. Taj zahtev je bio duboko ispod dostojanstva udate žene i člana carske porodice. Kakav god odgovor da je dala, suočila bi se sa gubitkom položaja, a njen hrabar izbor da sačuva samopoštovanje pred vladarevim niskim željama priprema čitaoca da shvati kakvu silu na dobro čestita žena može da ima, čak i na carskom dvoru na kome dominiraju muškarci.

Osvrnućemo se sada na Jestirinu životnu priču. Prema tekstu u Knjizi o Jestiri 2,3. stičemo utisak da žene nisu dobrovoljno došle na carev dvor. Car je izdao dekret i to je bio razlog zbog koga je i Jestira zajedno sa ostalim devojkama morala da dođe. Ko zna šta bi se dogodilo da je odbila poziv?

Pročitajte tekst u 1. Korinćanima 9,19-23. Na koji način načela prikazana u ovim stihovima možemo primeniti na ono što se dogodilo Jestiri? Da li ih možemo primeniti na nju?

Astini, koja se u dosadašnjem izveštaju pokazala kao pravi junak, gubi se svaki trag. Njena skromnost i zastupanje određenih načela otvorili su put Jestiri. U nekim slučajevima, čestitost i poštenje ne vode uvek očiglednom dobru. Međutim, zašto bi trebalo da zauzmemo principijelne stavove, čak i kada ne znamo ishod svojih postupaka?

JESTIRA NA CAREVOM DVORU

Pročitajte tekst u Knjizi o Jestiri 2,10.20. U kojim prilikama bi trebalo prećutati svoju nacionalnu i versku pripadnost, makar na neko vreme?

Pročitajte tekst u Jevandelju po Jovanu 4,1-26. u kome se govori o Isusu i ženi na studencu. Zašto joj je Isus tako otvoreno rekao da je Mesija, kada među svojim narodom nije bio spreman da to učini. Kako nam ovaj izveštaj pomaže da shvatimo reči koje je Mardohej uputio Jestiri?

Mardohej je dva puta naložio Jestiri da ne otkrije svoju nacionalnu pripadnost i porodično poreklo. Ovo je zadavalo muke nekim komentatorima, koji su doveli u pitanje potrebu za ovakvim prikrivanjem, naročito u vreme u kome jevrejski narod nije bio u opasnosti. Da je otvoreno rekla ko je i u kog Boga veruje možda je mogla posvedočiti neznabošcima o svom Bogu. Postavlja se pitanje, ako Jevreji nisu uživali ugled na persijskom dvoru, da li bi je otkrivanje etničke pripadnosti sprečilo da pristupi caru u trenutku kada je molila za svoj narod? Međutim, čini se da je Mardohej i pre nego što se pretnja pojavila upozorio Jestiru da ne otkriva svoj identitet. Činjenica je da Biblija ne otkriva razlog zašto joj je uputio ove reči, ali, kao što možemo videti u Isusovom primeru, čovek ne mora odmah sve da otkrije u svim prilikama. Opreznost je vrlina.

Zašto je Isus tako otvoreno razgovarao sa ženom na studencu, ali ne i sa svojim narodom?

»Hristos je bio mnogo uzdržaniji kada je govorio sa njima. Ono što je bilo uskraćivano Jevrejima i kasnije učenicima naređeno da drže u tajnosti, njoj je bilo otkriveno. Isus je video da će ona iskoristiti svoje saznanje i dovesti druge da učestvuju u Njegovoj blagodati.« (Elen Vajt, *Čežnja vekova*, str. 190. original)

Da li ste se nekada našli u takvim okolnostima da ste smatrali da je mudro da previše ne govorite o svojoj veri i verovanjima? Iz kojih razloga? Kada se sada osvrnete na taj događaj, da li biste drugačije postupili?

»ZA OVAKVO VRIJEME« (JESTIRA 2,19-5,8)

Zaplet počinje da se razvija u Knjizi o Jestiri 3,1-5. Mardohej, Jevrejin po narodnoj pripadnosti, pridržavajući se zapovesti da se ne klanja idolima, odbio je da se pokloni Amanu, običnom čoveku. Aman je u svome gnevu, pronašao način da se osveti za ono što je smatrao uvredom. Međutim, Mardohej je svojim postupcima na određeni način svedočio među neznabošcima o pravom Bogu.

Kakav izgovor je Aman naveo u pokušaju da celo carstvo oslobodi od Jevreja? Šta nam ovaj primer govori o tome koliko je lako da dozvolimo kulturološkim razlikama da nas zaslepe? Jestira 3,8-13; vidi: Dela 17,26.

Kada je saznao za Amanov plan, Mardohej je na vidljiv način izrazio svoju žalost, pristupajući jednom od jevrejskih verskih obreda koji se spominju u Knjizi o Jestiri. »Razdrije haljine svoje i obuče se u kostrijet i posu se pepelom i pođe po gradu vičući iza glasa gorko.« (Jestira 4,1) U međuvremenu, Jestira se pripremala da izađe pred cara. Prekršila je persijski zakon, hrabro istupajući pred cara bez poziva u nameri da razotkrije Amanovu zaveru. Car ju je primio i prihvatio njen poziv na večeru. Jestira je tada preuzela vodeću ulogu u nastupajućim događajima suočena sa jevrejskim izgnanicima širom Persije. Ovom prilikom Jestira je pokazala samoodricanje i herojstvo (Jestira 4,16), umešnost (Jestira 5,8) i hrabrost (Jestira 7,6).

»Bog je preko carice Jestire izbavio svoj narod. U vreme kada se činilo da ih nikakva sila ne može spasiti, Jestira je, zajedno sa ženama koje su joj pružale podršku, postila, molila se, brzo delovala, odgovorila na izazov i donela spasenje svom narodu. Proučavajući rad žena u Božjem delu u Starom zavetu, primićemo pouke koje će nas osposobiti da odgovorimo na hitne potrebe u radu u današnje vreme. Možda se nećemo naći u tako kritičnim i čuvenim okolnostima kao Božji narod u Jestirino vreme, ali verne žene često imaju priliku da preuzmu važne uloge i na skromnim položajima.« (Komentari Elen Vajt, *The SDA Bible Commentary*, 3. sveska, str. 1140)

U Knjizi o Jestiri 4,14. pročitajte Mardohejeve poznate reči upućene Jestiri: »Ko zna nijesi li za ovakvo vrijeme došla do carstva?« Na koji način se načelo koje se krije iza ovih reči upravo sada može primeniti na vas?

MARDOHEJ I AMAN

Kako je prema tekstu u Knjizi o Jestiri od 5. do 8. poglavlja, Jestira bila u mogućnosti da spasi svoj narod.

U izveštaju o dve gozbe koje je Jestira priredila, zaplet dostiže ključni trenutak. U njemu je, takođe, zabeležen i veliki preokret u planiranom etničkom progonstvu. Prikazana je i razlika između prave časti i samopoštovanja, a beleži se i kažnjavanje zlog Amana. Ove dvorske zavere imale su dalekosežne posledice. Dale su nam uvid u tajni život apsolutističkog vladara i njegovih podanika na dvoru. Jestira i Mardohej iskoristili su svoj položaj, poznavanje kulture u kojoj su živeli, i veru u Božja zavetna obećanja data svom narodu da će ih izbaviti.

Iako je živio povučeni životom i mirno obavljao svoju službu, Mardohej je objavio svoju veru time što je odbio da se pokloni pred Amanom. Careve sluge su to primetile i uputile mu reči opomene, ali on je odbio da čini ustupke kada je vera bila u pitanju (Jestira 3,3-5). Stav koji je zauzeo nesumnjivo je bio svedočanstvo za druge.

Pročitajte tekst u Knjizi o Jestiri 6,1-3. Šta ovi stihovi govore o Mardoheju? Kakve pouke možemo izvući o tome kako Božji narod može da deluje i svedoči u stranoj zemlji?

Bilo je vidno da Mardohej sledi Gospoda, pa ipak je pokazao odanost i vernost vladaru zemlje u kojoj je živio. Iako je odbio da se pokloni pred čovekom, i dalje je bio uzoran građanin, što je pokazao, kada je razotkrio zaveru protiv cara. Iako ne znamo tačno zašto nije bio nagrađen za svoje delo, veoma je moguće da je posle razotkrivanja zavere samo nastavio dalje svojim putem, ne očekujući bilo kakvu nagradu. Posle određenog vremena, kako čitamo kasnije u izveštaju, njegovo dobro delo bilo je i više nego nagrađeno. Njegov primer možda je najbolje izražen sledećim rečima: »Podajte, dakle, česarevo česaru, i Božije Bogu.« (Matej 22,21)

NEZNABOŠCI POSTAJU JEVREJI

Pročitajte 8. poglavlje u Knjizi o Jestiri. Kako možemo shvatiti ovaj tekst u okviru misionorskog rada i svedočenja?

Nesumnjivo da Knjiga o Jestiri ne predstavlja »običan« izveštaj o misionom radu i svedočenju. Kao rezultat carevog proglašenja u korist jevrejskog naroda, »mnogi iz naroda zemaljskih postajahu Judejci, jer ih popade strah od Jevreja«. (Jestira 8,17) Neki tvrde da njihovo iskustvo nije bilo pravo iskustvo obraćenja, zato što su se obraćali iz straha i bojazni. Iako je ova tvrdnja tačna, ne znamo kako su ti ljudi, bez obzira na njihove prvobitne pobude, odgovorili na rad Svetoga Duha, naročito kada su videli veliku razliku između svojih verovanja i proslavljanja jedinog pravog Boga?

Pročitajte tekst u Rimljanima poslanici 1,18-20. Kako načela spomenuta u ovim stihovima mogu biti dovedena u vezu sa tim ljudima, naročito u okviru ovog izveštaja?

U prvobitnom dekretu izdatom protiv Jevreja, ne samo da su Jevreji trebalo da budu pobijeni, već su počinitelji ubistva mogli da »razgrabe imanje njihovo«. (Jestira 3,13) Takođe, kada je Jevrejima dato dopuštenje da ubiju svoje neprijatelje, njima je takođe rečeno da mogu da »razgrabe« imanje svojih neprijatelja (Jestira 8,11). Međutim, u Knjizi o Jestiri tri puta se jasno spominje da Jevreji »na plijen ne digoš ruke svoje« (Jestira 9,10.15.16), mada u tekstu nije rečeno zašto su tako postupili. Najverovatnije da su se uzdržali od uzimanja plena da bi pokazali da su to činili iz samoodbrane, a ne pohlepe.

Kako možemo biti sigurni da u radu za druge i svedočenju ne učinimo nešto što će podstaknuti ljude da dovedu u pitanje naše pobude? Zašto je to toliko važno?

ZA DALJE PROUČAVANJE

Pročitajte poglavlje »U dane carice Jestire« iz knjige Elen Vajt *Istorija proroka i careva*, str. 598-606. original.

»Dekret koji će konačno biti proglašen protiv Ostatka Božjeg naroda biće vrlo sličan dekretu koji je Asvir izdao protiv Jevreja. Neprijatelji prave Crkve u maloj grupi koja poštuje zapovest o danu odmora vide danas Mardoheja na vratima. Poštovanje koje Božji narod ukazuje Božjem zakonu predstavlja stalni ukor onima koji su odbacili strah Gospodnji i gaze Subotu, Njegov dan odmora.« (Elen Vajt, *Istorija proroka i careva*, str. 605. original)

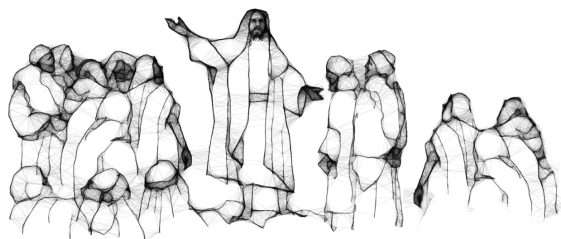
ZA RAZGOVOR:

1. Kakve sličnosti nalazimo između edikta donesenog protiv Jevreja i »žiga zveri« u događajima poslednjih dana?

2. I stari Jevreji i hrišćani opovrgavali su pravo da se Knjiga o Jestiri nađe u starozavetnom kanonu. Ona nije bila deo Starog zaveta korišćenog u zajednici koja je napisala svitke pronađane pored Mrtvog mora, niti u Starom zavetu koji su koristile crkve u staroj Turskoj i Siriji. U Knjizi o Jestiri ne spominje se Božje ime, a navoda o neznabožačkom caru ima 190. U knjizi se osim posta i molitve ne spominju žrtve, Hram ili bogoslužjenje. Konačno, ne spominju se ni opraštanje i milost. Pa ipak, Gospod je smatrao prikladnim da je uvrsti u kanon. Zašto? Kakvu snažnu duhovnu pouku možemo pronaći o tome kako Bog deluje na dobro u našem životu, čak i u teškim okolnostima?

3. Razmišljajte o trenucima kada misionari i drugi koji se bave misionarskim radom, ne govore otvoreno ko su i čime se bave. Koji su opravdani razlozi (ako ih ima) da tako postupaju, naročito u okviru misije? Ponekad, na primer, misionari su pažljivi i ne govore odmah ko su, naročito u zemljama koje su neprijateljski nastrojene prema evanđeoskim radnicima. Ako smatramo da ne treba odmah da otkrijemo ko smo, kako to možemo učiniti, a da ne postupimo nepošteno ili izgovorimo laži.

ISUS – UČITELJ MISIJSKOG RADA

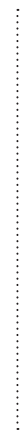
Tekstovi za proučavanje u toku sedmice: 2. Timotiju 1,8-9; Isaija 42,1-9; Danilo 9,24-27; Luka 2,8-14; Matej 10,5.6; Dela 1,1-14.

Tekst za pamćenje: »A Isus im opet reče: Mir vam; kao što Otac posla Mene, i Ja šaljem vas.« (Jovan 20,21)

Prema Svetom pismu, suštinska aktivnost Trojstva jeste misija. Otac, Sin i Sveti Duh uključeni su u spasavanje čovečanstva. Ono je počelo prilikom pada u greh i nastaviće se sve do samog kraja. Otac, Sin i Sveti Duh tada će obnoviti ovaj otkupljeni svet i dovesti ga u potpuno jedinstvo sa božanskom voljom.

Isus je prema Jevanđeljima doživeo korenitu promenu uzimajući ljudski oblik, koji je bio neophodan da bi misija bila uspešna. U Isusu Hristu smisao ovozemaljske istorije dolazi u središte pažnje, celokupna Božja misijska aktivnost postaje objedinjena, a najdublje potrebe ljudi za smislenim postojanjem bivaju ispunjene.

U Novom zavetu upoznajemo se sa svrhom Isusovog utelovljenja. U njemu nalazimo Isusovo objašnjenje programa misije, i stičemo uvid o Isusovim susretima sa ljudima iz drugih naroda i pripadnicima drugih vera. U Božjoj reči zabeleženo je neverovatno Božje spasonosno delovanje u korist palog čovečanstva.

ISUS U STAROM ZAVETU

»Ne postidi se, dakle, svjedočanstva Gospoda našega Isusa Hrista, ni mene sužnja Njegova; nego postradaj s Jevanđeljem Hristovijem po sili Boga, koji nas spase i prizva zvanjem svetijem, ne po djelima našima, nego po svojoj naredbi i blagodati, koja nam je data u Hristu Isusu prije vremena vječnijeh.« (2. Timotiju 1,8.9)

Pored činjenice da su ovo značajni tekstovi koji govore o tome da se ne možemo spasiti delima, oni, takođe, otkrivaju večni karakter plana spasenja, odnosno, pokazuju da je plan našeg otkupljenja odavno određen.

Zato ne treba da nas čudi što se u celom Starom zavetu Isus otkriva na jedan ili drugi način. Naročito snažnu poruku imaju proročanstva, koja jasno pokazuju da je Isus zaista Mesija.

Pročitajte sledeće starozavetne tekstove koji se odnose na Isusa. Šta se u njima govori o Isusu i Njegovoj ulozi Mesije? Isaija 61,1, Danilo 9,24-27; Isaija 7,14; 9,6; 42,1-9.

Prorok Isaija opisuje Isusovu misiju sledećim rečima: »Evo Sluge Mojega, kojega podupirem, Izbranika Mojega, koji je mio duši Mojjoj; metnuću Duh svoj na Njega, sud narodima javljaće. Ja Gospod dozvah Te u pravdi, i držaću Te za ruku, i čuvaću Te, i činiću Te da budeš Zavjet narodu, Vidjelo narodima; da otvoriš oči slijepima, da izvedeš sužnje iz zatvora i iz tamnice koji sjede u tami.« (Isaija 42,1.6.7)

Razmišljajte o uzvišenoj ideji da je Isus, Stvoritelj, uzeo na Sebe ljudsku prirodu, i da je sa tom prirodom živeo i umro. Kakvu veliku nadu ova istina nudi svetu, koji sam po sebi ne nudi nikakvu nadu?

Isus Hristos je Gospod Crkve i sveta. Njegov dolazak je ispunjenje starozavetnih očekivanja spasene zajednice koja prevazilazi okvire jevrejskog naroda. Isusov dolazak, naročito Njegovo stradanje i vaskrsenje, ukazao je na novo razdoblje u kome razlike između Jevreja i neznabožaca, što se Jevanđelja tiče, nestaju. Jerusalim je ostao središte vere još neko vreme. Međutim, Irodov hram u Jerusalimu gubi svoj značaj, jer su Jevreji koji su se obratili Hristu postali živi hram. Oni su postali pravi »Ostatak« izrailjskog naroda u ranoj Crkvi, oni koji su bili pozvani da odnesu Jevanđelje svetu.

Ovo objavljivanje sveopšte Hristove misije kao Spasitelja svih naroda ponovljeno je prilikom Njegovog rođenja, u vreme Njegovog detinjstva i na krštenju.

Šta sledeći tekstovi uče o sveopštoj Isusovoj misiji u svetu?

Luka 2,8-14. _____

Luka 2,25-33. _____

Luka 3,3-6. _____

Jovan 1,29. _____

Nema sumnje da je Isus došao na ovaj svet kao Spasitelj celog ljudskog roda. Šta ova istina u okviru misije predstavlja za nas?

»Duh misionstva zaista treba da oživi u našim redovima. Svaki član Zajednice treba ozbiljno da razmišlja o tome kako da potpomogne napredovanje Božjeg dela i u domaćim i u stranim misijama. Učinjen je jedva hiljaditi deo onoga što treba da se učini na misionском polju. Bog poziva svoje radnike da u radu za Njega osvajaju nove teritorije. Ima bogatih polja koja čekaju naporno zalaganje vernih radnika.« (Elen Vajt, *Testimonies for the Church*, 6. sveska, str. 29)

MISIONSKI RAD MEĐU JEVREJIMA

»Ja sam poslan samo k izgubljenijem ovcima doma Izrailjeva.« (Matej 15,24)

U razdoblju između samog početka svoje javne službe i raspeća, Isus je usredsredio svoju službu uglavnom Jevrejima, naročito u Galileji. Gospod se prvo obratio Izrailjcima. Pre krsta, samo nekoliko poruka Radosne vesti bilo je upućeno neznabošcima. Isus je očigledno želeo da jevrejski narod postane svestan svoje svrhe i uloge u Božjoj sveopštoj misiji za izgubljeno čovečanstvo. Izrailj je imao priliku da bude svedok Božje poruke svetu.

Pročitajte tekst u Jevandelju po Mateju 10,5.6. Zašto je Isus ovo izgovorio? Kako shvatamo ove reči u okviru sveopšteg Hristovog polja rada i misije kao celine? Uporedite ovaj tekst sa stihom u Jevandelju po Mateju 28,19.

Kada razmotrimo Isusov život i službu, moramo zapaziti jasnu razliku između Njegovih razmišljanja, ideala, načela i planiranja sa jedne strane i načina na koji je ostvarivao ove ciljeve. U svom svakodnevnom životu i službi, postupao je u skladu sa jevrejskom kulturom, kao što je u Starom zavetu i bilo rečeno za Mesiju. Međutim, uticaj Njegovog utelovljenja bio je primenjiv u sveopštem smislu. Svojom smrću i vaskrsenjem poneo je grehe celog sveta (Jovan 1,29).

Ovde zapažamo važno biblijsko načelo u uspostavljanju misije. Prvi korak predstavlja stvaranje središta radi utvrđivanja snažne i stabilne osnove u geografskom i kulturološkom smislu: Izrailj i jevrejski narod. Kada je to bilo ostvareno, misija je dalje trebalo da se razvija iz tog središta nadalje, obuhvatajući sve širi prostor.

Razmislite o svojoj mesnoj crkvi. U kojoj meri predstavlja ideju izraženu u prethodnom tekstu, odnosno, snažnu i čvrstu osnovu koja može da dosegne druge? Kako možete da izbegnete opasnost koja pretili mnogim crkvama, da budete usredsređeni samo na sebe, da brinete o svojim potrebama, a zanemarujete svedočenje i misiju?

MISIJA MEĐU NEZNABOŠCIMA

Iako je Isus najveći deo svog vremena proveo među Jevrejima, služeći u njihovom kulturološkom okviru, u svojim učenjima i službi jasno je istakao da je Njegova misija sveopšteg karaktera. Jevandelje je trebalo propovedati drugim narodima, s tim što je Izrailj predstavljao početnu osnovu. Spasenje neznabožaca je, takođe, bilo deo Božjeg plana.

Kako sledeća Isusova učenja ukazuju na misiju među nejevrejskim narodima?

Matej 5,13.14. _____

Marko 14,9. _____

Luka 14,10-24. _____

Matej 13,36-43. _____

Uprkos činjenici da je Isus služio uglavnom među Jevrejima, nema sumnje da je Njegova misija od samog početka bila upućena celom svetu. Upravo prilikom Njegovog krštenja, Jovan Krstitelj je jasno izjavio: »Gle, Jagnje Božije koje uze na se grijehe svijeta.« (Jovan 1,29) Reč svet (grčka reč *kosmos*) javlja se u Jevandeljima oko sto puta. Od toga polovina se odnosi na Isusovo delovanje kao Otkupitelja sveta.

U priči koju je Isus ispričao u Jevandelju po Luki 14,16-24. zvanice su navodile različite izgovore za svoj nedolazak. Pročitajte njihove izgovore još jednom. U neku ruku, nijedan nije nerazuman, zar ne? Kakvu važnu pouku iz ovoga treba da izvučemo za sebe?

VELIKI NALOG

Isus je u vremenu između vaskrsenja i vaznesenja proveo 40 dana prvenstveno u pripremanju učenika i Crkve za evanđeoski rad širom sveta. Najpoznatiji izveštaj o vaskrsenju zabeležen je u Jevanđelju po Mateju. Međutim, u toku ovog razdoblja bilo je i drugih prilika kada je vaskrsli Hristos mogao izneti još neke pojedinosti o evanđeoskom nalogu: dva puta se pojavio u Jerusalimu, dva puta u Galileji (jednom pored mora, drugi put na vrhu gore) i na sastanku zabeleženom u Delima (1,1-14).

U Jevanđeljima je navedeno pet prilika u kojima je Isus govorio o Velikom nalogu iz različitih uglova: na gori u Galileji (Matej 28,18-20); za stolom (Marko 16,15-20); u gornjoj sobi (Jovan 20,19-31); na obali (Jovan 21,4-25); kada se vazneo na Nebo (Dela 1,1-11). Šta je zajedničko ovim događajima?

Pod uticajem sile Svetoga Duha i poslušnošću Isusovoj reči, apostoli su brzo širili vest širom starog sveta. Pavle je propovedao na severnoj obali Sredozemnog mora; Filip je radio u Samariji. Prema ranoj hrišćanskoj tradiciji, Matej je putovao u Etiopiju, a Toma u Indiju.

Iako ih je bilo u malom broju i uprkos velikom protivljenju, Gospodnjom milošću ovi verni sledbenici širili su evanđeosku vest svetu. Bez obzira na nedostatke, slabosti, strahove, sumnje i borbe, prihvatili su poziv i radili za spasavanje sveta. Odnosno, ono što su znali o Isusu, ono što su naučili od Njega, težili su da podele sa drugima. Zar to nije ono što hrišćanstvo zapravo predstavlja?

Šta vam je dato u Hristu? Kako vaš odgovor na ovo pitanje treba da utiče na stav prema misiji i svedočenju drugima?

ZA DALJE PROUČAVANJE

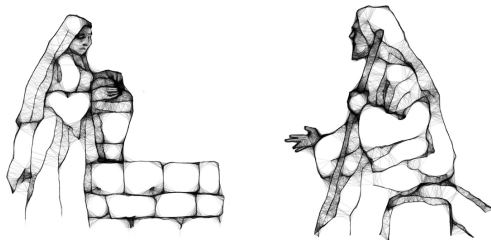
U Jevanđelju po Mateju zabeležene su sledeće Isusove reči: »Propovijediće se ovo Jevanđelje o Carstvu po svemu svijetu za svjedočanstvo svijem narodima. I tada će doći posljedak.« (Matej 24,14) Sveto pismo, takođe, jasno ukazuje na još jednu istinu: »A o danu tome i o času niko ne zna, ni anđeli nebeski, do Otac Moj sam.« (Matej 24,36) Zapazite, takođe, sledeći tekst: »Nije vaše znati vremena i ljeta koje Otac zadržu u svojoj vlasti.« (Dela 1,7)

Dok se radosna vest Jevanđelja propoveda kao nikada ranije u ljudskoj istoriji, i dok verujemo da se Hristov dolazak bliži, »ne treba da se bavimo nagađanjima o vremenu Isusovog dolaska koje Bog nije otkrio. Isus je rekao učenicima da 'straže', ali nije naznačio određeno vreme. Njegovi sledbenici treba da slušaju naloge svog Zapovednika; treba da straže, čekaju, mole se i rade, dok se približava vreme Gospodnjeg dolaska«. (Elen Vajt, *Selected Messages*, 1. sveska, str. 189)

ZA RAZGOVOR:

- 1. Uprkos jasnom učenju da ne treba da određujemo vreme Hristovog dolaska, neke grupe hrišćana ipak to čine. Šta mislite zašto ljudi to rade, osim što to vide kao dobar način za prikupljanje novca? (Uostalom, ako Isus, na primer, dolazi 19. juna sledeće godine, čemu će vam onda novac?) Zašto za Hristove svedoke u svetu nije dobro kada se ovi datumi, iz godine u godinu, pokažu lažnima?**
- 2. Razmislite o preprekama sa kojima su se u prvih nekoliko godina misije suočili prvi vernici, naročito zbog činjenice što ih je bilo veoma malo. Sa kojim preprekama se mi danas suočavamo u misionarskom radu? Šta možemo naučiti iz uspeha rane Crkve što nam može pomoći u radu na koji smo pozvani?**

MISIJA U RAZLIČITIM KULTURAMA

Tekstovi za proučavanje u toku sedmice: Jovan 4,4-30; Matej 8,5-13; Marko 5,1-20; Matej 15,21-28; Luka 17,11-19; Jovan 12,20-32.

Tekst za pamćenje: »Gle, Sluga moj, koga sam izabrao, Ljubazni moj, koji je po volji duše Moje: Metnuću Duh svoj na Njega, i sud neznabošcima javiće.« (Matej 12,18)

Zanimljivo je što je Isus proveo toliko godina svog života u Galileji, poznatoj kao »Galileja neznabožačka« (Matej 4,15) zbog nejevrejskog uticaja koji je vladao u ovoj provinciji. U ovoj oblasti, u Nazaretu, Isus je proveo veći deo svog života pre nego što je počeo svoju javnu službu. Zahvaljujući svom položaju, Nazaret se nalazio u blizini glavnih puteva kojima su putovale rimske vojne jedinice, kao i trgovački karavani. Isus je stoga bio u dodiru sa nejevrejima u ranim godinama svog života (da ne spomenemo vreme provedeno u Egiptu).

Nakon što je bio odbačen u Nazaretu (vidi: Luka 4,16-31), Isus je usmerio svoju službu na kosmopolitski galilejski grad Kapernaum. Dodir sa neznabošcima i njihovom kulturom značajno je uticao na Njegovu službu i učenja. Iako je bio usredsređen na Izrailj, šire okruženje, takođe je bilo predmet Njegove brige. U toku više od tri godine službe između krštenja i vaznesenja, Isus je najmanje šest puta stupio u razgovor sa osobama iz drugih naroda. Ove sedmice proučavaćemo izveštaje iz Jevanđelja koji govore o tome.

ŽENA SAMARJANKA

Stari Izrailj je u Isusovo vreme bio podeljen na tri provincije: Galileju, Samariju i Judeju. Samarija se nalazila između Galileje i Judeje. Samarjani su proslavljali izrailjskog Boga, ali ne na isti način kao Jevreji. Samarija je pogodovala Isusovom radu kao početno misionско polje, jer se po geografskom položaju nalazila u blizini.

Pročitajte tekst u Jevanđelju po Jovanu 4,4-30. Šta možemo da naučimo iz ovog izveštaja o tome kako je Isus svedočio nejevrejima? Na koji način je Isus iskoračio izvan okvira predanja da bi razgovarao sa ovom ženom?

Žena Samarjanka bila je oprezna. Dobro je poznavala istoriju svoga naroda i u skladu sa tim postavljala mudra pitanja. Razgovor sa Isusom vodila je upravo na taj način. Međutim, Isus je iz njenih pitanja i izjava izdvajao ono što će joj duhovno koristiti. Jedini trenutak u kome je Isus promenio temu razgovora bio je kada joj je rekao da dovede svoga supruga, iako je znao da nije udata i da je dotada živela u nekoliko vanbračnih zajednica. Naravno, tražeći od nje da to učini, bez obzira što joj je bilo neprijatno, otvorio Mu se put da dopre do nje i da joj snažno posvedoči.

Takođe, treba da obratimo pažnju na događaj zabeležen u Jevanđelju po Jovanu 4,27. Učenici su bili iznenađeni što je Isus razgovarao sa ženom strankinjom. Isus je time prekršio nekoliko jevrejskih običaja: prvo, zamolio je ženu Samarjanku da Mu da vode; drugo, bio je sam sa njom. U Izrailju muškarac nikada nije bio nasamo sa ženom ako nije bila član porodice. Isus je sledio jevrejske običaje kada je bio u Izrailju. Međutim, u Samariji nalazio se izvan jevrejskog područja i nije bio vezan jevrejskim običajima, iako je Isus, kao što smo videli i na drugim mestima, pravio razliku između ljudskih običaja i Božjih zapovedi i naloga.

Koliko ste spremni da izađete iz svoje »zone udobnosti« da biste služili drugima? Koliko daleko bi trebalo da idete?

RIMSKI KAPETAN

Pročitajte tekst u Jevandelju po Mateju 8,5-13. (Vidi: Luka 7,1-10) Kako nas ovaj izveštaj uči da čak i najveće kulturološke razlike mogu biti premošćene zahvaljujući Jevandelju?

Rimski kapetan, zapovednik centuriona, koji je komandovao stotinom, potražio je Isusa u Kapernaumu. Jevreji su prezirali okupatorsku rimsku vojsku. Takođe, mnogi Rimljani mrzeli su Jevreje. Uprkos velikim kulturološkim i političkim razlikama, ovde možemo zapaziti blisku zajednicu između ovog Rimljanina i Jevreja.

U Jevandelju po Luki zabeleženo je da je kapetan posetio »starješine ju-dejske« (Luka 7,3) i zamolio ih da dovedu Isusa. Neverovatno je što su upravo oni to i učinili. Zamolili su Isusa da dođe i izleči kapetanovog slugu. Ko su bile starešine? Tekst ništa ne kaže o tome, ali izgleda da su imali drugačiji odnos prema Isusu nego ostale starešine.

Kapetan je očigledno bio čovek vere; njegove reči upućene Isusu: »Samo reci riječ, i ozdraviće sluga moj« (Matej 8,8), bile su neverovatno svedočanstvo o njegovoj veri u Isusa. »Kapetan nije čekao da vidi da li će Jevreji primiti Onoga koji je tvrdio da je njihov Mesija. Kada je svetlost koja obasjava svakoga čovjeka koji dolazi na svijet' (Jovan 1,9) zasjala nad njim, on je – iako izdaleka – razabrao slavu Božjeg Sina.« (Elen Vajt, *Čežnja vekova*, str. 317. original)

Rimski kapetan je shvatao i poštovao jevrejska verska osećanja. Znao je da Jevrejima prema zakonu nije bilo dozvoljeno da ulaze u neznabožačke kuće; zato je zamolio Isusa da pruži svoju pomoć sa udaljenosti. Sluga je bio izlečen. Vera neznabošca zapovednika, bila je nagrađena. Isus je istakao da je kapetan primer onih koji će se u veliki dan širom sveta pridružiti jevrejskim patrijar-sima na Mesijinoj gozbi.

U ovom izveštaju zapažamo da velike kulturološke razlike nisu mogle da razdvoje Jevreje i rimskog kapetana. Kako na osnovu pouka iz ovog izveštaja možemo naučiti da prevazidemo kulturološke razlike da bismo dosegli druge?

SUOČAVANJE SA NEČISTIM DUHOVIMA

Pročitajte tekstove u Jevandelju po Luki 8,26-39. i Mateju 15,21-28. Na koji način nam ovi stihovi pomažu da shvatimo kako se Isus odnosio prema nejevrejima? Kako shvatamo Isusove reči upućene ženi Hananejki? Takođe, kakve pouke su učenici trebalo da dobiju videći da Isus služi onima, koji nisu bili deo zavetnog naroda?

Gadarinska oblast nalazila se na istočnoj obali Galilejskog jezera. Tim područjem ranije su vladali Grci, ali je kasnije postala deo rimske provincije Judeje. Čovek iz gadarinske okoline bio je opsednut nečistim duhovima. Njegova opsednutost ispoljavala se na strašan način. Njemu je zaista bila potrebna božanska pomoć, koju je i primio.

Da se ovo delo izlečenja dogodilo na neznabožačkoj teritoriji potvrđuje činjenica da su se tamošnji stanovnici bavili gajenjem svinja. Zanimljivo je zapaziti njihovu reakciju kada su se svinje udavile, a oni doživeli materijalni gubitak. Stanovnici toga kraja zamolili su Isusa da napusti njihovu oblast. Isus je izlečenom čoveku naložio da ostane, jer je trebalo da svedoči svom narodu o Njemu. Nema sumnje da je njegov promenjen život, čak i više od reči, bio snažno svedočanstvo drugima.

U sledećem događaju, kćer žene Hananejke »vrlo je mučio đavo«. (Matej 15,22) Žena Hananejka poticala je iz oblasti bogate kulturološke raznolikosti. Njeni preci Hananejci napustili su svoju zemlju, kada ju je, pod vođstvom Isusa Navina, osvojio izrailjski narod. Ovde ponovo vidimo da Isus želi da dosegne one koji nisu bili izrailjskog porekla.

Isus je u razgovoru sa njom koristio pomalo grube reči, upoređujući njen narod sa psima. Međutim, one su bile izgovorene samo da bi iskušale njenu veru i da bi pokazala svoju poniznost i spremnost da dobije potrebnu pomoć.

»Spasitelj je zadovoljan. On je okušao njenu veru u Sebe. Svojim postupanjem prema njoj, pokazao je da ona koja je smatrana odbačenom od Izrailja nije više tuđin, već dete iz Božje porodice. Kao dete ima pravo na Očeve darove. Hristos sada ispunjava njen zahtev i završava pouku učenicima.« (Elen Vajt, *Čežnja vekova*, str. 401. original)

Pouka koju je trebalo da usvoje, a koja je bila u suprotnosti sa njihovim shvatanjima, jeste da Jevandelje nije namenjeno samo Jevrejima, već i drugim narodima.

DESET GUBAVACA

Pročitajte tekst u Jevandelju po Luku 17,11-19. Kakve pouke nalazimo u ovom tekstu, bez obzira na našu narodnost ili poreklo?

Zapazite prvo da su svi ovi nesrećni ljudi poznavali Isusa. Oslovili su Ga po imenu i nazvali Učiteljem, moleći da ih izleči. Takođe, zanimljivo je što nisu bili odmah izlečeni na tom mestu. Rečeno im je da odu i pokažu se sveštenicima, kao što je naloženo u 3. Mojsijevoj 14,2. To što su se samo okrenuli i otišli pokazalo je da su verovali u Njega i Njegovu moć da ih isceli.

Međutim, samo je Samarjanin izrazio svoju zahvalnost Isusu za ono što mu je učinio. Devetorica nisu zaboravila da odu sveštenicima, ali su zanemarila da se zahvale Onome koji ih je izlečio. Samarjanin se okrenuo, pre nego što je otišao sveštenicima. Iako u tekstu nije rečeno da su ostala devetorica bili Jevreji, s obzirom na mesto događaja najverovatnije da jesu. Činjenica koja, takođe, ukazuje da su ostala devetorica bili Jevreji je ta što je apostol Luka posebno naglasio da je čovek koji se zahvalio bio Samarjanin i da ga je Isus nazvao »tuđinom«. Iako Jevreji obično nisu stupali u dodir sa Samarjanima, njihova bolest prevazišla je te prepreke. Zajednička nesreća i nevolja srušila je etničke razlike. Njihova zajednička potreba za očišćenjem, izlečenjem i spasenjem, dovela ih je Isusu.

Ipak, Samarjani i ostali stranci nisu bili neposredan cilj Isusove službe: »Ja sam poslan samo k izgubljenijem ovcama doma Izrailjeva«. (Matej 15,24) On je prvo nameravao da postavi snažan temelj za misioni rad među Jevrejima. Međutim, u toku svoje službe, ukazao je svojim sledbenicima da Jevandelje treba širiti u celom svetu. Ovu ideju su shvatili tek posle Njegovog vaskrsenja, iako se Isus i ranije trudio da otvori umove svojih učenika da bi uvideli da će svetska misija postati njihov glavni zadatak.

Iako su svi ljudi pokazali veru, samo se jedan vratio i zahvalio Gospodu za ono što je primio. Zašto su zahvalnost i hvala tako važni za veru? Na čemu vi treba da se zahvalite? Pomislite koliko biste bili srećniji kada ne biste zaboravljali sve ono zbog čega Bogu dugujete zahvalnost. Postoji li bolji način za to od neprestanog zahvaljivanja Bogu?

OBNOVA JEDINSTVA

»A bijahu neki Grci među onima koji bijahu došli na praznik da se mole Bogu. Oni, dakle, pristupiše k Filipu, koji bješe iz Vitsaide Galilejske, i moljahu ga govoreći: Gospodine, mi bismo htjeli da vidimo Isusa. Dode Filip i kaza Andriji, a Andrija i Filip opet kazaše Isusu. A Isus odgovori im govoreći: Dode čas da se proslavi Sin Čovječij.« (Jovan 12,20-23) Kako nam ovaj događaj pomaže da shvatimo iskren vapaj ljudi za spasenjem, nadom i odgovorima koje možemo naći samo u Isusu?

Grci su verovatno bili obraćenici u judaizam, budući da su došli u Jerusolim da učestvuju u prazniku. Otišli su Filipu, koji je, iako Jevrejini, imao grčko ime, što ih je možda privuklo k njemu. Dakle, iako pionirski hrišćanski rad može biti izvršen od strane stranih misionara koji razumeju tuđu kulturu i imaju saosećanja prema ljudima koje žele da dovedu Hristu najuspješniji rad vrše ljudi koji imaju isto poreklo kao i ciljna grupa ljudi.

Grci su došli samo nekoliko dana pre Isusovog raspeća. Nesumnjivo, bili su zadivljeni Njegovim rečima o svojoj patnji, smrti i konačnoj pobedi. (Glas sa Neba ih je, takođe, podstakao da razmišljaju o tome.) Isus je bio ohrabren njihovom željom da Ga »vide«. Njihov dolazak označio je početak evanđeoskog rada u svetu. Njega su predvideli i fariseji, koji su uzviknuli: »Gle, svijet ide za Njim!« (Jovan 12,19)

Ovde vidimo ljude koji nisu pripadali judaizmu, ali koji su želeli da vide Isusa. Bio je to znak da je svet spreman za Njegovu pomiriteljsku smrt! Ovi Grci, predstavljajući različite narode sveta, bili su privučeni k Njemu. Uskoro će Spasitelj evanđeoski krst privući ljude k Sebi iz svih zemalja i iz svih budućih vremena (32. stih). Učenici će zateći svet spreman da primi Jevanđelje.

Pročitajte tekst u Jevanđelju po Jovanu 12,20-32. Zašto Isus kaže da treba da izgubimo svoj život da bismo ga sačuvali? Zašto to govori upravo u ovom kontekstu? Na koji način ste vi iskusili ono o čemu Isus ovde govori?

ZA DALJE PROUČAVANJE

»I to vam kažem da će mnogi od istoka i zapada doći i sješće za trpezu s Avraamom i Isakom i Jakovom u Carstvu nebeskome: a sinovi carstva izgnaće se u tamu najkrajnju; ondje će biti plač i škrgut zuba.« (Matej 8,11.12) Iako su ove reči bile izgovorene u određenom okviru, i odnosile su se na određene ljude, ne treba da zanemarimo načelo koje u njima nalazimo. Oni kojima su date velike prednosti u obliku duhovnih i teoloških istina, moraju biti pažljivi. Lako je postati zadovoljan istinama koje su nam date, istinama koje niko drugi ne propoveda ili uči. Prvo, moramo biti sigurni da smo utemeljeni u ovim istinama; zatim, treba da budemo spremni da poučavamo one koji ih ne poznaju.

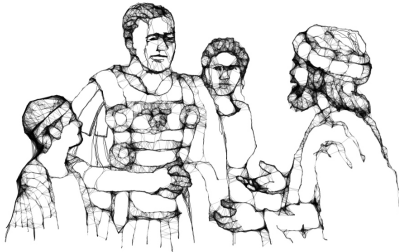
ZA RAZGOVOR:

1. Krst je ukazao na opštost celog ljudskog roda. Pred Bogom svi smo grešnici i samo se milošću možemo spasiti. Ipak, mnogi ljudi sebe često smatraju boljima od ostalih. To je uobičajena pojava prisutna u ljudskoj istoriji. Kakav stav imate vi, vaša etnička, društvena, finansijska ili kulturnološka grupa? U kom smislu gajite osećanje nadmoćnosti prema onima koji se razlikuju od vas? Šta je pogrešno u takvom stavu i kako ga u podnožju krsta možete promeniti?

2. Žena na studencu posvedočila je svom narodu o Isusu. Šta to govori o misiji i važnosti činjenice da ljudi u okviru svoje kulture teže da dosegnu druge?

3. Grci su želeli da vide Isusa. Sigurno su slušali o Njemu i svojim očima videli šta je činio. Isus je sada na Nebu, a Crkva i Njegov narod predstavljaju Ga ovde na Zemlji. Šta to znači za nas, za život kojim živimo i svedočanstvo koje dajemo?

PETAR I NEZNABOŠCI

Tekstovi za proučavanje u toku sedmice: Dela 2,5-21; 10,1-8.23-48; Rimljanima 2,14-16; Dela 10,9-22; 11,1-10; 15,1-35.

Tekst za pamćenje: »A Petar im reče: Pokajte se, i da se krstite svaki od vas u ime Isusa Hrista za oprostjenje grijeha; i primićete dar Svetoga Duha; jer je za vas obećanje i za djecu vašu, i za sve daljne koje će god dozvati Gospod Bog vaš.« (Dela 2,38.39)

Petar je bio prvi apostol koji je objavio spasenje neznabošcima. On je bio na čelu Crkve mnogo godina posle njenog osnivanja, čak i kada je Pavle postao istaknuti misionar među neznabošcima. Petar i Pavle pomogli su ranoj Crkvi i njenim vođama, uglavnom Jevrejima, da shvate sveopšti karakter Velikog naloga.

Petar se zalagao za stvaranje jedinstvene Crkve, ujedinjujući obraćenike iz neznaboštva, koji nisu u potpunosti poznavali kulturu jevrejskog naroda, i obraćenike iz judaizma, koji su bili skloni da svojim običajima pripišu karakter božanskih nepromenljivih propisa. Poput svih misionara pionira, Petar je morao da pravi razliku između nepromenljivih božanskih propisa i kulturološki uslovljenih običaja koji nisu bili od presudnog značaja u životu vernika, bilo da su Jevreji ili neznabošci. Upravo je Petar na saboru u Jerusalimu objavio neznabošcima da Bog »ne postavi nikakve razlike među nama i njima, očistivši vjerom srca njihova«. (Dela 15,9) Takođe, doprineo je rešenju problema koji su pretili da ugroze jedinstvo rane Crkve.

PETAR NA DAN PEDESETNICE

Isusove posljednje reči pre vaznesenja imale su misionijski karakter: »I bićete Mi svjedoci i u Jerusalimu i po svoj Judeji i Samariji i tja do kraja Zemlje.« (Dela 1,8) Ovdje je ponovo dat nalog da Jevanđelje treba da se širi po celom svetu. Samo deset dana kasnije, ovaj poziv počeo je da se ostvaruje. Petar je imao ključnu ulogu u tome.

Pročitajte tekst u Delima apostolskim 2,5-21. Na koji način ovaj događaj ukazuje na Božju nameru da se Jevanđelje objavi celom svetu i ulogu koju Jevreji treba da imaju u tom objavljivanju?

Prvo ispunjenje Velikog naloga ostvarilo se na dan Pedesetnice, kada se dogodilo izlivanje sile Svetoga Duha, koje je imalo za cilj širenje Jevanđelja u celom svetu. Tom prilikom postignuti su veliki rezultati. Međutim, oni su bili samo predukus mnogo većih rezultata koji su usledili u narednim godinama.

Petrova propoved sadržavala je nekoliko ključnih pojedinosti koje važe i danas:

Prvo, starozavetna proročanstva i obećanja ispunjena su u Isusu Hristu (Dela 2,17-21). Istina je otkrivena preko moćnih dela i znakova koji su pratili Njegovu službu, kao i preko Njegove smrti i vaskrsenja (stihovi: 22-24).

Drugo, Isus je proslavljen, postavljen Bogu s desne strane, i sada je Hristos (Mesija) i Gospod svima (stihovi 33-36). U Njemu će svi koji se pokaju i krste primiti oprostjenje greha (stihovi: 38.39).

Ovde vidimo aktivnog i rečitog učenika Petra koji objavljuje svoja verovanja o Isusu. Isus ga je pozvao da postane snažan vođa u najranijim danima Crkve. Iako je bio manje uspešan i manje prilagodljiv od Pavla (vidi: Galatima 2,11-14), Petar je omogućio da se Jevanđelje proširi u 15 različitih naroda, dok je u Jerusalimu propovedao Jevrejima koji su došli iz drugih zemalja. Na ovaj način iskoristio je mogućnost da proširi Radosnu vest na Bliski istok.

Kako izveštaj o danu Pedesetnice otkriva našu krajnju potrebu za Svetim Duhom u našem životu? Kakve odluke treba da donesemo da bismo bili u skladu sa vođstvom Svetoga Duha?

KORNILIJEVO OBRAĆENJE: PRVI DEO

Pročitajte tekstove u Delima apostolskim 10,1-8.23-48. Čemu nas ovaj izveštaj o neznabošcu, koji je postao Isusov sledbenik, uči o spasenju i svedočenju?

Obraćenje Kornilija, rimskog kapetana i neznabošca, nazvano je neznabožackim danom Pedesetnice. Ovo je ključni izveštaj u Delima apostolskim, koji se bavi veoma važnim pitanjem sa kojim se suočavala rana Crkva – može li neznabožac postati hrišćanin, a da pre toga ne postane Jevrejini?

Sedište rimske vojske u celoj Judeji, uključujući i Jerusalem, nalazilo se u Ćesariji. Kornilije je bio jedan od 6 kapetana koji su zapovedali jedinicom od 600 vojnika, zvanom kohorta. Njegovo ime ukazuje da je poticao iz čuvene rimske vojne porodice, koja je ranije iznedrila zapovednika poznatog po tome što je porazio Hanibala, kartaginskog generala, koji je godinama pustošio Rim. Što je još važnije, Kornilije je bio bogobojazan čovek, koji je negovao duhovni život u svojoj porodici, molio se redovno i bio velikodušan prema ljudima u potrebi. Bog je čuo njegove molitve i poslao anđela da mu odnese posebnu poruku.

»Verujući u Boga kao Stvoritelja neba i Zemlje, Kornilije Ga je poštovao, priznavao Njegov autoritet i tražio Njegov savet u svim životnim bitkama. Bio je veran Gospodu u svom domu i u svojim službenim dužnostima. Podigao je oltar Bogu u svojoj kući, jer se nije usuđivao da ostvaruje svoje planove ili da nosi svoje odgovornosti bez Božje pomoći.« (Elen Vajt, *Apostolska crkva – Hristovim tragom*, str. 133. original)

Zapazite, takođe, šta se dogodilo kada je Kornilije konačno sreo Petra. Poklonio mu se i ukazao duboko poštovanje, što je apostola sigurno duboko iznenadilo. Vidimo da je ovaj neznabožac i pobožan čovek, kome je Bog pokazao svoju naklonost, i dalje morao još mnogo da uči, čak i neke osnovne istine.

Koje Kornilijeve osobine, koje je negovao, iako nije sve znao, treba i mi da negujemo u svom duhovnom životu?

KORNILIJEVO OBRAĆENJE: DRUGI DEO

»A Petar otvorivši usta reče: Zaista vidim da Bog ne gleda ko je ko; nego je u svakom narodu onaj koji Ga se boji i tvori pravdu mio Njemu.« (Dela 10,34.35) Iako ove reči nama ne deluju posebno, potekle sa Petrovih usana u to vreme bile su neverovatno priznanje. Treba da se podsetimo ko je bio Petar, odakle je došao, i sa kakvim se stavovima još uvek borio (vidi: Galatima 2,11-16). Iskustvo sa Kornilijem pomoglo mu je da mnogo jasnije uvidi svoje zablude i dobije pravu sliku o Božjoj nameri sa evanđeoskom porukom.

Pročitajte tekst u Delima 10,33. Šta je Kornilije rekao Petru, a što je pokazalo da je uprkos svom velikom nepoznavanju istine shvatio da slediti Gospoda znači biti Mu poslušan?

Pročitajte tekst u Delima 11,14. Šta u ovom tekstu ukazuje na potrebu da objavimo Jevanđelje i takvom pobožnom čoveku kao što je Kornilije?

Kako nam tekst u Rimljanima poslanici 2,14-16. pomaže da shvatimo Kornilijevo iskustvo?

Kao što smo videli, Kornilije je bio »bogobojazan« neznabožac (Dela 10,2), koji je morao još mnogo da uči (zar ne moramo svi?). Ipak, njegov post i molitva otkrili su srce otvoreno za Gospoda. Kada je došao pravi trenutak, Bog je čudesno delovao u njegovom životu.

U ovom izveštaju važno je zapaziti da mu anđeo, iako se pojavio pred njim, nije propovedao Jevanđelje. Umesto toga, anđeo je omogućio Korniliju da se sretne sa Petrom, koji mu je govorio o Isusu (vidi: Dela 10,34-44). Ovde je dat primer kako Gospod koristi ljude kao svoje glasnike koje šalje u svet.

PETROVO VIĐENJE

Kao što smo juče videli, do trenutka kada je Petar stupio u dodir sa Kornilijem, promenio je stav prema neznabošcima, koji drugi vernici Jevreji još nisu razumeli. (Vidi: Dela 10,44.45) Koji događaj je uticao na Petrovu promenu?

Pročitajte tekstove u Delima 10,9-22. i 11,1-10. Koliko se on čvrsto držao pogrešnih stavova kada je bilo potrebno da doživi ovakvo iskustvo da bi njegov um mogao da prihvati tu istinu?

Kornilijevo obraćenje i Petrova uloga u svedočenju bili su toliko važni za misiju Crkve da je Bog na natprirodni način razgovarao sa obojicom, misionarom i domaćinom koji će primiti misionara: u vreme kada je andeo posetio Kornilija, Petar je imao viđenje.

Takođe, Petar je boravio u Jopi u domu jednog kožara. (Dela 9,43; 10,6.32) Ovu pojedinost ne treba da zanemarimo. Kožari i njihov zanat nisu bili omiljeni među Jevrejima pošto su dolazili u dodir sa mrtvim telima i pošto su koristili izlučevine u toku procesa obrade. Kožarima nije bio dozvoljen ulazak u grad; zapazite da se kuća Simona kožara nalazila »kod mora«. (Dela 10,6)

Petrov boravak kod kožara ukazuje da je još pre dobijanja viđenja shvatio da su neki njegovi predašnji stavovi bili u suprotnosti sa Jevanđeljem. I Petar i Kornilijeva porodica morali su da odbace određene kulturološke predrasude. Svi ljudi, predstavljeni različitim životinjama u Petrovom viđenju, jesu Božja deca.

Poziv upućen Petru da svedoči Korniliju pokazuje da nisu sve religije podjednako prihvatljive, iako Bog prihvatata sve ljude. Kornilije je već bio »religiozan« čovek, skoro kao i svi ostali u tadašnjem društvu. Kao vojniku obožavanje boginje Mitre nije mu bilo strano, a kao zapovednik učestvovao je u proslavljanju cara. Međutim, ove oblike religije Bog nije smatrao prihvatljivim.

Ovde nalazimo pouku za one koji nehrišćanske religije izjednačavaju sa hrišćanstvom. Ovakav stav vodi ublažavanju biblijskih tvrdnji o jedinstvenom i konačnom karakteru hrišćanstva.

Na koji način pokazujemo poštovanje prema ljudima čiju veru smatramo pogrešnom, a da pri tom ne ostavimo utisak da i sami poštujemo ta verovanja? U čemu je razlika između poštovanja ljudi i poštovanja njihovih verovanja?

JERUSALIMSKI DEKRET

Prvi misionski uspeh među neznabošcima pokrenuo je ključno pitanje u ranoj Crkvi u vezi sa onim što se očekivalo od neznabožačkih obraćenika, onih koji su bili nakalemljeni na biblijsku veru (Rimljanima 11,17). Napetost uvek nastaje kada se ljudi iz drugih religija i kultura pridružuju ustanovljenoj verskoj zajednici. U ovom slučaju, hrišćani Jevreji, koji su veoma poštovali zahteve starozavetnih zakona i obreda, pretpostavljali su da će i neznabošci prihvatiti i poštovati ove zakone i obrede. Glavno pitanje predstavljalo je obrezanje, osnovni uslov za ulazak u jevrejsku zajednicu za muškarce, koje je bilo simbol povinovanja svim zahtevima judaizma. Da li su obraćenici iz neznaboštva trebalo da se podvrgnu obrezanju? Neki hrišćani Jevreji u Judeji imali su takvo mišljenje. Svoja ubeđenja iznosili su jasnim teološkim jezikom: prema njihovom mišljenju obrezanje je bilo važno za spasenje.

Šta se dogodilo na Saboru u Jerusalimu, a što je pomoglo da se reši ovo važno pitanje? Dela 15,1-35.

Iako je pitanje obrezanja bilo glavni razlog održavanja Sabora u Jerusalimu, tom prilikom rešavana su pitanja brojnih kulturoloških običaja, koje Jevanđelje nije zahtevalo od obraćenika. Dekret donet na Saboru (stihovi: 23-29) pružio je zajedničku osnovu na kojoj su Jevreji i obraćenici iz neznaboštva mogli da izgrade zajednicu. Jevrejske suštinske vrednosti bile su ispoštovane, a neznabošcima nije bilo nametnuto obrezanje. Odluka doneta na Saboru bila je i praktična i teološka. Ona je postavila obrazac po kome Crkva treba da se bavi pitanjima i problemima, pre nego što dođe do velikih podela. Iskusni misionari uče da prepoznaju suštinska hrišćanska verovanja i usredsrede se na njih, ne dozvoljavajući da ih opterećuju pitanja koja nisu presudna za veru.

Kakve pouke možemo izvući iz Jerusalimskog sabora koje mogu pomoći današnjoj Crkvi u rešavanju teških pitanja? Šta su činili što nam može poslužiti kao uzor?

ZA DALJE PROUČAVANJE

Pročitajte poglavlje »Jevreji i neznabošci« u knjizi Elen Vajt *Apostolska crkva – Hristovim tragom*, str. 188-200. original.

»Petar je pričao i o svom zaprepaštenju kada je, dok je još govorio reči istine okupljenima u Kornilijevom domu, video kako se Sveti Duh spušta na njegove slušaoce, neznabošce kao i na Jevreje. Ista svetlost i slava koja je obasjavala obrezane Jevreje, blistala je i sa lica neobrezanih neznabožaca. To je bilo božansko upozorenje da Petar ne sme da smatra da su jedni niži od drugih, jer ih Hristova krv podjednako može očistiti od svakog bezakonja...

Petrov govor pripremio je Sabor da pažljivo sasluša Pavla i Varnavu, koji su govorili o svom iskustvu iz rada sa neznabošcima.« (Elen Vajt, *Apostolska crkva – Hristovim tragom*, str. 193.194. original)

ZA RAZGOVOR:

1. Petrovo viđenje često se koristi da se njime podrži tvrdnja da starozavetni zakoni o ishrani više ne važe – naročito kao opravdanje za upotrebu nečistog mesa. Značenje ovog viđenja Petar je lično objasnio: »Bog meni pokaza da nijednoga čovjeka ne zovem pogana ili nečista.« (Dela 10,28) Viđenje se, znači, nije odnosilo na način ishrane, već na prihvatanje drugih ljudi kao Božje dece, bez obzira na njihovu etničku pripadnost, zanimanje ili religiju. Zašto, onda, ljudi povezuju ovaj tekst sa pitanjem ishrane? Šta to govori o tome koliko pažljivi treba da budemo sa tim kako se služimo Svetim pismom?

2. Razmišljajte o tekstu zabeleženom u Rimljanima 2,14-16. Kako mi kao Crkva treba da se odnosimo prema ovoj ideji kada je reč o misiji? Odnosno, zašto treba da propovedamo onima koji imaju zapisan Zakon u srcu?

3. U pouci u odeljku od četvrtka razgovarali smo o odlukama Sabora u Jerusalimu kao uzoru za današnju Crkvu. Pročitajte ponovo sledeći tekst: Dela 15,1-35. Koje pojedinosti u ovom tekstu predstavljaju uzor za današnju Crkvu? Na primer, obratite pažnju na sledeće: 1) lična svedočanstva; 2) uloga Jevandelja, 3) uloga Pisma; 4) uloga misije; 5) kako su se ljudi ophodili jedni prema drugima na Saboru.

FILIP KAO MISIONAR

Tekstovi za proučavanje u toku sedmice: 2. Korinćanima 4,18; Dela 2,44-47; 4,34-37; 6,1-7; Dela 8; Dela 21,7-10.

Tekst za pamćenje: »Nego ćete primiti silu kad siđe Duh Sveti na vas; i bićete Mi svjedoci i u Jerusalimu i po svoj Judeji i Samariji i tja do kraja Zemlje.« (Dela 1,8)

Misija u svetu bila je glavna briga vaskrslog Hrista u toku 40 dana između raspeća i vaznesenja. U Novom zavetu sačuvano je najmanje pet Njegovih izjava koje su bile deo Velikog naloga: Matej 28,18-20; Marko 16,15; Luka 24,47-49; Jovan 20,21; Dela 1,5-8. One zajedno čine najveći zadatak ikada poveren hrišćanima. Među nalogima data je i geografska strategija za misioni rad, iz Jerusalima kao osnove trebalo je krenuti u Judeju i Samariju, a zatim do kraja Zemlje. Shvativši ozbiljno ovu zapovest, krenuli su na rad u želji da je ispune.

Ova geografska strategija ističe se u misionom radu jevandeliste Filipa. Prema 8. poglavlju Dela apostolskih njegov rad se postepeno širio izvan Jerusalima, obuhvatajući sve širu oblast.

Ko je bio Filip jevandelista? Šta Božja reč govori o njemu i radu koji je obavljao u najranijim danima Crkve? Konačno, kakve pouke možemo izvući za sebe iz nadahnutog izveštaja o ovom misionaru?

FILIP JEVANĐELISTA

»Nama koji ne gledamo na ovo što se vidi, nego na ono što se ne vidi; jer je ovo što se vidi, za vrijeme, a ono što se ne vidi, vječno.« (2. Korinćanima 4,18) Razmislite o ovim Pavlovim rečima, naročito dok u toku ove sedmice budete proučavali o Filipu jevanđelisti, o kome, inače, malo znamo, samo na osnovu nekoliko navoda u Bibliji. Kao što ćemo videti, Filip je učinio značajna dela za Boga, ali za to nije primio veliko priznanje. Da li poznajete ljude koji su učinili velike stvari za Boga, ali su primili malo priznanja za to? Zašto je važno da uvek imamo na umu načelo Pavlovih reči, naročito ako obavljamo posao koji ne privlači mnogo pažnje ili pohvale? Vidi: 1. Korinćanima 4,13.

Filip je bilo opštepoznato grčko ime koje znači »Onaj koji voli konje«. U Novom zavetu četiri osobe nazvane su tim imenom. Dvojica su imala i dodatno ime »Irod«, budući da su bili deo Irodove vladajuće porodice, koja je sprovodila strogu vladavinu nad Izrailjem u novozavetno vreme. Druga dva spomenuta Filipa imali su istaknutu ulogu u misiji.

Prvi od njih, Filip iz Vitsaide, bio je učenik preko koga je Natanailo došao Isusu (Jovan 1,43-46) i koji je kasnije i Grke doveo Isusu (Jovan 12,20.21).

Drugi Filip nazvan je »jevanđelista« u Delima 21,8. da bismo ga razlikovali od Filipa učenika. On se prvi put spominje u crkvi u Jerusalimu kao onaj »koji služi oko trpeza« (Dela 6,2-5), a zatim kada je postao jevanđelista i misionar (Dela 8,12). Njegova misionarska služba, koja je trajala više od dvadeset godina, spomenuta je u Delima apostolskim. O njegovom poreklu skoro više ništa ne znamo.

»Filip je propovedao Jevanđelje Samarjanima; upravo je on imao hrabrosti da krsti Etiopljanina. Neko vreme rad ova dva radnika (Filipa i Pavla) bio je tesno povezan. Nasilje i progonstvo pod vođstvom fariseja Savla rasejali su crkvu u Jerusalimu i uništili rad sedam đakona. Bekstvo iz Jerusalima nagnalo je Filipa da promeni svoj način rada, i navelo da se odazove istom pozivu kome je Pavle posvetio svoj život. Dragoceni su bili časovi koje su Pavle i Filip provodili zajedno; uzbudljiva su bila sećanja na dane kada je svetlost, koja je blistala na Stefanovom licu okrenutom prema Nebu u trenucima mučeničke smrti, obasjala u svoj svojoj slavi progonitelja Savla, dovodeći ga do Isusovih nogu.« (Elen Vajt, *Sketches From the Life of Paul*, str. 204)

ČEKANJE ZA TRPEZOM

Pročitajte tekstove u Delima apostolskim 2,44-47; 4,34-37. Kako je rana Crkva ovde prikazana?

Neko vreme vladali su prilično dobri odnosi među prvim vernicima. Međutim, pošto su svi pala ljudska bića, nije prošlo mnogo vremena pre nego što je napetost počela da raste.

Pročitajte tekst u Delima 6,1-7. Kakav problem se pojavio, i kako ga je Crkva rešila?

Brzi rast Crkve u Jerusalimu doveo je do društvenih nesuglasica. Filip je bio određen da se bavi tim pitanjem. Među obraćenicima bilo je ljudi u nezavidnom materijalnom položaju čije je učešće u svakodnevним zajedničkim obrocima stavljalo sve veće zahteve pred crkvene vođe. Nastupilo je i nezadovoljstvo zbog nepravedne podele hrane udovicama grčkog porekla. Ovo pitanje posebno je bilo osetljivo zbog naloga da ne treba zanemarivati udovice i siročad.

U nameri da reše ovo ozbiljno pitanje, svih dvanaest apostola okupilo je vernike i predložilo da se imenuju sedmorica ljudi ispunjenih Duhom Svetim i mudrošću, koji bi doslovno »služili oko trpeza«, da bi Dvanaestorica mogla »u službi riječi ostati«. (Dela 6,3.4) Sva sedmorica imala su grčka imena, što je možda ukazivalo na uspostavljanje ravnoteže u službi prema zanemarenim grčkim udovicama. Među njima bio je i Filip. On se ovde prvi put spominje u Bibliji.

Apostoli su uvideli da im je potrebna dodatna pomoć u vođenju Crkve, da oni ne bi bili opterećeni upravljanjem sredstvima neophodnim za svakodnevni život. Naglasili su da je njihov poziv da se posvete Božjoj reči i molitvi.

Kakvi problemi postoje u vašoj mesnoj crkvi, i kako možete dozvoliti Bogu da vas upotrebi u njihovom rešavanju?

FILIP U SAMARIJI

Savle, budući apostol i misionar, prvi put se spominje u Bibliji prilikom kamenovanja đakona Stefana, prvog hrišćanskog mučenika. Ovaj talas progonstva, međutim, samo je potpomogao dalje širenje Jevanđelja.

Pročitajte tekst u Delima 8,1-6. Kakva je bila posledica progonstva jerusalimske crkve?

Samarija je bila prva stanica na putu širenja hrišćanstva. Samarjani su sebe smatrali potomcima Izrailjaca koji su u toj oblasti ostali u vreme, kada je Asirija 722. godine pre nove ere proterala većinu izrailjsko naroda. Međutim, Jevreji su smatrali da su Samarjani potomci stranaca koje su Asirci na silu naselili u Izrailju. Odnos između Jevreja i Samarjana u novozavetno vreme bio je obeležen napetošću i netrpeljivošću. Međutim, kao što smo ranije videli, Isus je prilikom susreta sa ženom na studencu, koja je u svom narodu počela da »širi Jevanđelje«, već pripremio put za misionarski rad u toj oblasti.

Filip je sada rad za trpezom zamenio radom misionara i jevanđeliste među Samarjanima. Kao onaj koji je pobjegao pred verskim progonstvom u Jerusalimu, nije gubio vreme. Objavio je da je Mesija, koga su čekali i Jevreji i Samarjani, došao (Dela 8,5.12).

Pročitajte tekst u Delima 8,6-15. Koliko je uspešna bila Filipova služba u Samariji?

Gospod je silno upotrebio Filipa u ovom prvom stranom misionarskom polju. Izjava koju je dala žena na studencu da se »Jevreji ne miješaju sa Samarjanima« (Jovan 4,9), postala je pitanje prošlosti.

Kakva neprijateljstva, netrpeljivosti i predrasude, koje su zatrovale vašu dušu, treba da postanu »pitanje prošlosti«? Zar nije vreme da sve to ostavite iza sebe!

SUSRET SA ETIOPLJANINOM

Prema tekstu u Delima apostolskim 8,26-39. Filip je stupio u dodir sa etiopskim upraviteljem blagajne, usmeravajući misiju još jedan korak napred u pravcu »tja do kraja Zemlje«. (Dela 1,8) Filip je bio karika koja je povezala misijski rad u Samariji i Gazi. Iz Samarije, koja se nalazila severno od Jerusalima, Filip je pozvan u Gazu, koja je južno od grada. Njegov rad na severu bio je usredsređen na grupu ljudi; ovde na pojedinca. Filip je u Samariji mogao da objavi Hrista samo pomoću pet knjiga Mojsijevih, jer su Samarjani jedino njih prihvatili; ovde je mogao da upotrebi Knjigu proroka Isaije, najverovatnije na grčkom jeziku.

Koje tekstove iz Knjige proroka Isaije je Etiopljanin čitao (Isaija 53) i zašto su Filipu pružili savršenu priliku da mu svedoči?

Za razliku od svog rada u Samariji, u kojoj je činio čuda (Dela 8,6), Filip je sa Etiopljaninom samo proučavao Bibliju. Kakvu pouku možemo izvući iz ovih primera dok služimo drugima?

Gospodnji Duh pozvao je Filipa čim je Etiopljaninu objasnio »Radosnu vest o Isusu« i krstio ga. Filip nije imao priliku da prenese svoja verovanja i učenja svom novom obraćeniku. Etiopljanin je bio upućen da prigrlji hrišćansku veru u okviru afričke kulture, vođen Starim zavetom i Božjim Duhom, koji je već delovao u njemu, jer je već pokazao veru u Boga i Njegovu reč.

Filip je objasnio Etiopljaninu ključne starozavetne tekstove o Isusovoj smrti. Zašto Isus, Njegova smrt i vaskrsenje moraju da budu središnja vest koju dajemo svetu? Šta naša poruka predstavlja bez Njega?

FILIP KAO JEVANĐELISTA, OTAC I DOMAĆIN

Filip je bio pomazan za Gospodnji posao. Vlada podeljeno mišljenje o tome šta znači kada »Duh Gospodnji uze Filipa« (Dela 8,39). Da li mu je bilo rečeno da ode u Azot (40. stih) ili je na čudesan način tamo prenesen? Šta god da se dogodilo, ključno je to da je Filip bio potčinjen uticaju Svetog Duha, i da je Bog mogao da ga upotrebi da obavi značajan posao u Njegovom delu.

Pročitajte tekst u Delima apostolskim 8,40. Šta ovaj stih govori o Filipu što nam pomaže da shvatimo zašto je nazvan »jevanđelista«?

Pročitajte tekst u Delima 21,7-10. Šta možemo da naučimo o Filipu iz ovih nekoliko stihova?

U ovom delu izveštaja saznajemo da je Filip bio porodičan čovek koji je imao četiri neudate kćeri. Poziv upućen Filipu da napusti đakonsku službu i započne da se bavi evanđeoskim radom bio je razlog njegovih čestih putovanja. Znamo da je putovao iz Jerusalima u Samariju, zatim u Gazu, a onda u sve gradove od Azota do Česarije, koji su se nalazili na obali dugačkoj 80 kilometara. Sigurno da ima i nezabeleženih putovanja. Poput svih misionara pionira, suočavao se sa brigama, nepovoljnim prilikama, »usponima i padovima« koje takav rad obuhvata. Ipak, on se tako starao o svojoj porodici da su četiri njegove kćeri ispunjene Duhom Svetim primile dar proroštva. To svedoči o dobrom roditeljstvu i pravou pobožnosti ove hrišćanske misionarske porodice.

Tekst otkriva da je apostol Pavle odseo kod Filipa »mnogo dana«. (Dela 21,10) Dvadeset i pet godina ranije, Pavle, koji se tada zvao Savle, bio je nasilni i opaki progonitelj hrišćana (Dela 9,1.2). Progonstvo vernika iz Jerusalima pod Pavlovim vođstvom prisililo je Filipa da pobjegne u Samariju (Dela 8,1-5). Sada, godinama kasnije, progonitelj i progonjeni sreli su se u Filipovom domu. Bio je to zanimljiv susret braće i saradnika u velikom zadatku širenja Jevanđelja u nejevrejskom svetu!

Zašto je ključno da u svome radu za druge nikada ne zaboravimo svoju prvu obavezu: svoju porodicu?

ZA DALJE PROUČAVANJE

Pročitajte poglavlje »Jevanđelje u Samariji« u knjizi Elen Vajt *Apostolska crkva – Hristovim tragom*. str. 103-111. original.

»Iako su se zbog progonstva morali rasejati na sve strane, bili su ispunjeni misionском revnošću. Shvatili su odgovornost svoje misije. Znali su da u svojim rukama drže hleb života namenjen izgladnelom svetu; bili su pokrenuti Hristovom ljubavlju da taj hleb lome svima koji su osećali potrebu za njim.« (Elen Vajt, *Apostolska crkva – Hristovim tragom*. str. 106. original)

»Kada su Njegovi učenici bili proterani iz Jerusalima, u Samariji su našli sigurno utočište. Samarjani su s dobrodošlicom dočekali ove vesnike Jevanđelja, a judejski obraćenici poznjeli su dragocenu žetvu među onima koji su nekada bili njihovi najgorčeniiji neprijatelji.« (Elen Vajt *Apostolska crkva – Hristovim tragom*. str. 106. original)

ZA RAZGOVOR:

1. Kao što smo videli, Jevanđelje ruši prepreke među ljudima. Tako treba da bude. Stvarnost je ponekad drugačija. Zašto ljudi, čak i hrišćani – oni koji shvataju da smo svi isti pred Bogom, da nas krst čini sve jednakima – dozvoljavaju da nas kulturološke, društvene i druge prepreke u velikoj meri podele? Kako Hrišćanska adventistička crkva, koja ima sveopšti karakter, može da ukloni ovakve predrasude?

2. Kao što smo videli, progonstvo rane Crkve nagnalo je vernike da se raseju, a kao rezultat toga, Jevanđelje je počelo da se širi. Iako je Bog to izveo na dobro, ne smemo zaboraviti da versko progonstvo nikada nije dobro, nikada ispravno, nikada opravdano. Kakav stav treba da zauzmemo prema onima koji se suočavaju sa verskim progonstvom, iako se ne slažemo sa njihovim verskim uverenjima? (Vidi: Luka 6,31)

PAVLOVO POREKLO I POZIV

Tekstovi za proučavanje u toku sedmice: Dela 9,1; Filibljanima 3,6; 1. Korinćanima 15,10; Dela 9,1-22; 26,18; Galatima 2,1-17.

Tekst za pamćenje: »A Gospod mu reče: **Idi, jer mi je on sud izabrani da iznese ime Moje pred neznabošce i careve i sinove Izrailjeve. A Ja ću mu pokazati koliko mu valja postradati za ime Moje.**« (Dela 9,15.16)

Jedna od najistaknutijih ličnosti u Novom zavetu bio je Pavle, prvobitno Savle iz Tarsa. Pavle je za ranu Crkvu bio ono što je Mojsije bio deci Izrailjevoj. Razlika je u tome što je Mojsije poveo Božji narod iz neznabožačke zemlje, da bi Izrailj mogao da čini Božju volju, dok je Pavle poneo Božju reč iz Izrailja neznabošcima, da bi neznabošci mogli da čine Božju volju.

O Pavlu znamo više nego o drugim hrišćanima iz prvog veka. Posebno se ističe njegov značajan doprinos snažnom hrišćanskom uticaju u poslednje dve hiljade godina. Njegove misionarske posete i aktivnosti među narodima oko Sredozemnog mora predstavljaju snažan primer hrišćanske misije budućim naraštajima.

Pavlu se pripisuje da je uzdigao biblijske večne istine iz jevrejske kulture, u kojoj su građanski, obredni i moralni zakoni bili toliko isprepleteni sa jevrejskim načinom života da je bilo teško napraviti razliku između jevrejskih običaja i Božjih večnih istina upućenih narodima.

Ove sedmice proučavaćemo o nekome ko je, pored Isusa lično, po mišljenju mnogih, bio najvažnija ličnost u Novom zavetu.

SAVLE IZ TARSA

Savle je rođen u Tarsu, važnom gradu koji se nalazio na trgovačkom putu između Sirije i zapadne Azije (Dela 22,3). Tars je bio multikulturalno središte, industrijski i obrazovni centar, i privremeni dom najpoznatijem rimskom govorniku i senatoru, Ciceronu.

Savlovi roditelji bili su Jevreji iz Venijaminovog plemena, koji nisu živeli u Izraelu. Ime koje je dobio prilikom rođenja bilo je Savle (jevrejski *sha'ul*, »Zmoljen od Boga«), ali kada je započeo svoju misiju među neznabošcima (Dela 13,9), dobio je ime Pavle (latinsko Paulus, ime istaknute rimske porodice). Takođe, pošto je bio farisej, Pavle je najverovatnije imao suprugu, iako ništa ne znamo o njoj. U stvari, uopšte ne znamo mnogo o njegovoj porodici, mada su sestra i sestrić spomenuti (Dela 23,16). Pavle je, takođe, bio rimski građanin (Dela 22,25-28).

Savle je najverovatnije do svoje 12 godine sticao obrazovanje u školi pri sinagogi u Tarsu, a zatim u rabinskoj školi u Jerusalimu u kojoj mu je učitelj bio poznati rabin Gamalailo (Dela 22,3). Poput većine jevrejskih mladića učio je zanat. Bavio se izrađivanjem šatora (Dela 18,3).

Kao što je već rečeno, Pavle je bio farisej (Filibljanima 3,5). Fariseji (što znači »odvojeni«) bili su poznati po tome što su naglašavali da svi Jevreji treba da drže sve Božje zakone, one koji su zapisani u Mojsijevim knjigama, kao i one koje su književnici usmeno prenosili iz naraštaja u naraštaj. Zbog svog izrazitog rodoljublja i stroge poslušnosti jevrejskim zakonima među svojim sunarodnicima ostavljali su utisak da su ispunjeni duhom licemerstva i osude. Međutim, Pavle nije krio činjenicu da su on i njegov otac fariseji (Dela 23,6).

Pavlovo poreklo bilo je važan činilac u njegovom uspešnom misionom radu među Jevrejima i neznabošcima. Omogućilo mu je da dobro upozna Stari zavet, jedino Pismo dostupno prvim hrišćanima. Takođe, pomoglo mu je da se upozna sa mnoštvom dodatih propisa starozavetnim zakonima. Sve ovo ga je osposobilo da napravi razliku između bezvremenskih božanskih i večnih istina utemeljenih na Pismu sa jedne strane i kasnijih jevrejskih kulturoloških dopuna i predanja, koja nisu bila obavezna. Njih su Isusovi sledbenici, koji su se obratili iz neznaboštva, mogli da zanemare. Kao što smo videli, ovo pitanje postalo je veoma važno u životu rane Crkve. Danas je, takođe, uloga kulture u Crkvi veoma važna.

Koja naša hrišćanska verovanja su u najoštrijem sukobu sa kulturom u kojoj živimo? Kako rešavate sukob, a da pri tom ne činite ustupke koje nikada ne biste smeli da činite?

PAVLOV KARAKTER

Osobine ličnosti razvijaju se pod uticajem domaćeg okruženja, obrazovanja i kulturološkog nasleđa. Karakter predstavlja skup osobina, odlika i sposobnosti koji određuje kakva će biti određena osoba.

Pročitajte tekstove u Delima 9,1; Filibljanima 3,6.8; 1. Korinćanima 15,9.10; 1. Timotiju 1,16; Galatima 1,14; 2. Korinćanima 11,23-32. Šta ovi tekstovi govore o Pavlovom karakteru i ličnosti?

Jasno je da je Pavle bio čovek velikih ubeđenja i revnosti. Pre iskustva novorođenja, revnost ga je nagnala da progoni ranu Crkvu. Podržao je kamenovanje Stefana (Dela 7,58), zalagao se za utamničenje hrišćanskih žena i muškaraca (Dela 8,3), pretio je smrću učenicima (Dela 9,1) i gonio hrišćane u stranoj zemlji (Dela 9,2; Galatima 1,13)

Kada je svoj život posvetio propovedanju Jevanđelja, svoju revnost i žar koristio je na dobro, uprkos izuzetnim nevoljama i izazovima. Samo čovek potpuno posvećen onome u šta veruje učinio bi što i on. Iako je sve izgubio radi Hrista, smatrao je sve »tricama«, što u grčkom jeziku znači nešto beskorisno, poput smeća. Pavle je shvatio šta je važno u životu, a šta nije.

Pavle je bio ponizan čovek. Delimično zbog krivice iz ranijeg progona hrišćana, smatrao je sebe nedostojnim svog visokog poziva. Takođe, kao neko ko je propovedao da je Hristova pravednost naša jedina nada u spasenje, znao je koliko je grešan u poređenju sa svetim Bogom. Takvo znanje bilo je više nego dovoljno da bi ostao ponizan, pokoran i zahvalan.

»Samo zrak Božje slave, samo zračak Hristove čistote, kad prodre u dušu, čini da se bolno prepozna svaka mrlja prljavštine, da se otkriju izopačenost i nedostaci čovekovog karaktera. On čini očiglednim nesvete želje, nevernost srca i nečistotu usana.« (Elen Vajt, *Put Hristu*, str. 29. original)

Niko od nas nije imun na ponos. Kako nas usredsređenost na krst, i na ono što on predstavlja, može izlečiti od greha?

OD SAVLA DO PAVLA

Pročitajte tekst u Delima 9,1-22. u kome je zabeležen izveštaj o Pavlovom obraćenju. Kako je ovo iskustvo bilo povezano sa njegovim misioniskim pozivom? Vidi: Dela 26,16-18.

Od samog početka bilo je jasno da je Gospodnja namera da upotrebi Pavla u radu za Jevreje i neznabošce. Nijedan drugi događaj u toku Pavlovog pripremanja za preuzimanje uloge misionara i teologa ne može se uporediti po važnosti sa njegovim obraćenjem. O tom iskustvu često je govorio prilikom svedočenja drugima.

»Nego ustani i stani na noge svoje; jer ti se za to javih da te učinim slugom i svjedokom ovome što si vidio i što ću ti pokazati.« (Dela 26,16) Pavle nije mogao da propoveda ili poučava o onome što ne zna. On je propovedao i poučavao na osnovu ličnog iskustva i poznavanja Gospoda. Sve vreme bio je u skladu sa Božjom rečju. (Vidi: Rimljanima 1,1.2)

Pročitajte tekst u Delima 26,18. Šta je bio rezultat Pavlovog rada?

U ovom tekstu možemo zapaziti pet ciljeva jedinstvenog misionorskog rada:

1. Otvoriti oči ljudima. Učiniti Boga i Isusa stvarnim, prisutnim, delotvornim i privlačnim.
2. Pomoći da se obrate od tame k videlu, od neznanja ka znanju – što je suštinska tema Jevanđelja. (Vidi: Luka 1,78.79)
3. Odvratiti ih od sotoninog uticaja i usmeriti Bogu.
4. Pomoći da prime oprostjenje od greha. Za problem greha postoji rešenje. To je živa, isceljujuća, suštinska poruka hrišćanstva.
5. Pomoći im da prime dostojanje među posvećenima, da postanu vernici Božje crkve, bez obzira na etničku pripadnost, pol ili nacionalnost.

Ako bi vas neko upitao kakvo je vaše iskustvo sa Isusom i šta mu možete reći o Njemu, šta biste odgovorili?

PAVLE U MISIJSKOM POLJU

»Tako da od Jerusalima i naokolo tja do Ilirika napunih Jevandeljem Hristovijem.« (Rimljanima 15,19) Kakve ključne elemente za bilo koju vrstu misionorskog rada možemo pronaći u ovom tekstu? Vidi: 1. Korinćanima 1,23; 2,2; Galatima 6,14; Filibljanima 1,15-18.

Kada su Pavlovi napori u misioniskom radu u pitanju, jedno je sigurno: bez obzira gde se nalazio, propovedanje o rassetom Hristu bilo je u središtu njegove poruke. Čineći tako, pokazao je svoju vernost pozivu, koji je dobio od Hrista na samom početku, da propoveda o Isusu. Poruka za današnje radnike u misioniskom polju je očigledna: šta god da propovedamo i poučavamo (a nama kao adventističkim hrišćanima poverene su mnoge istine koje treba da podelimo sa svetom), u središtu svog misionorskog rada moramo imati Hrista i to rassetoga.

Međutim, Pavle nije propovedao o Isusu kao o nekom obliku objektivne istine, a zatim nastavljao svojim putem. Suština njegovog rada bilo je osnivanje crkava i hrišćanskih zajednica u svim oblastima u kojima je radio.

Postoji još jedan činilac Pavlovog misionorskog rada.

Pročitajte tekst u Kološanima 1,28. O čemu Pavle ovde govori? Odnosno, da li se radi o evangelizmu ili učeništvu?

Ako čitamo Pavlove poslanice, jasno je da nisu sve evandeoskog karaktera, bar u smislu u kome koristimo ovaj izraz, odnosno, ne govore sve o dosezanju onih koji ne poznaju Hrista. Naprotiv, mnoge poslanice bile su upućene već osnovanim crkvenim zajednicama. Drugim rečima, u Pavlove misionarske napore bili su uključeni pastoralna briga, poučavanje i negovanje crkava.

Tako možemo zapaziti najmanje tri suštinska činioaca Pavlove misionarske aktivnosti: objavljivanje Hrista, osnivanje novih crkava i negovanje osnovanih crkava.

Razmislite o trenutku kada ste poslednji put nekome svedočili. Da li je Isus bio u središtu onoga što ste govorili? Kako možete biti sigurni da je On uvek u središtu vašeg svedočenja?

MISIJA I MULTIKULTURALIZAM

»Multikulturalnost« je noviji izraz, koji se prema Oksfordskom rečniku engleskog jezika prvi put pojavio 1960-ih godina. Mnogi drevni narodi smatrali su da postoje samo dve grupe ljudi – mi i oni, naše pleme i njihovo. Grci su smatrali da su svi ostali narodi varvari. Jevreji su sve nejevreje smatrali neznabošcima.

Kao što smo već videli, uspeh misioniskog rada među neznabošcima nagnao je ranu Crkvu i njene vođe da reše problem podela između Jevreja i neznabožaca. Glavno pitanje je bilo da li neznabožac može da postane hrišćanin, a da pre toga ne pređe u judaizam.

Pročitajte tekst u Galatima 2,1-17. Šta se ovom prilikom dogodilo i kako ovaj izveštaj na svoj način prikazuje izazov »multikulturalnosti« u sve-dočenju i misiji?

»Kada je Petar, posle izvesnog vremena, uspeo da poseti Antiohiju, zadio je poverenje mnogih svojim mudrim ponašanjem prema obraćenicima iz neznaboštva. Neko vreme zaista se ponašao u skladu sa svetlošću koja je došla sa Neba. U tolikoj meri uspeo je da savlada svoje predrasude zbog toga što je sedeo za stolom sa obraćenim neznabošcima. Međutim, kada su neki Jevreji, koji su revnovali za ceremonijalni zakon, došli iz Jerusalima, Petar je narazborito promenio svoje ponašanje prema njima... Ovo pokazivanje slabosti onih koji su bili poštovani i voljeni kao starešine, ostavilo je vrlo bolan utisak na misli vernika iz neznaboštva. Crkvi je zapretio raskol.« (Elen Vajt, *Apostolska crkva – Hristovim tragom*, str. 198. original)

Pavle je suočio Petra sa ovim pitanjem i čvrsto se zauzeo za ono što bismo danas nazvali multikulturalnom crkvom. Njegovi obraćenici iz neznaboštva nisu morali prvo da postanu Jevreji da bi postali hrišćani. Pavlovo složeno poreklo kao pobožnog fariseja, učenika rabina Gamalaila, rimskog građanina, fundamentaliste koji progoni zilote, i konačno, obraćenika i apostola Isusa Hrista, osposobilo ga je da razlikuje neograničene, nepromenljive božanske istine, sa jedne strane, i njihovu privremenu, kulturološku i versku primenu sa druge.

Kako pravite razliku između suštinskih pitanja naše vere i onoga što ima kulturološki, društveni ili čak lični karakter?

ZA DALJE PROUČAVANJE

»Slabima bio sam kao slab, da slabe pridobijem; svima sam bio sve, da kakogod spasem koga. A ovo činim za Jevandelje, da bih imao dijel u njemu.« (1. Korinćanima 9,22.23)

Pročitajte tekst u 1. Korinćanima 9,19-23. Savremena misiologija primenjuje izraz »kontekstualizacija« na ovde navedene Pavlove misionijske metode. Kontekstualizacija se određuje kao »pokušaj da širimo Jevandelje rečju i delom, da osnivamo crkve na način koji je blizak ljudima u okviru njihovog lokalnog kulturološkog konteksta, predstavljajući hrišćanstvo na takav način da može da odgovori na najdublje ljudske potrebe i prodre u njihov svet, omogućavajući im tako da slede Hrista i ostanu unutar svoje kulture«. (Darel L. Vajtmen, »Contextualization: The Theory, the Gap, the Challenge«, *International Bulletin of Missionary Research*, 21. sveska [januar 1997], str. 2)

»Hrišćani iz jevrejstva koji su živeli nadomak Hramu sasvim prirodno dozvoljavali su svojim mislima da se bave posebnim prednostima koje imaju Jevreji kao narod. Kada su uvideli da se Hrišćanska crkva udaljava od judaističkih ceremonija i tradicije, kada su shvatili da će se posebna svetost povezana sa jevrejskim običajima uskoro sasvim izgubiti iz vida u svetlosti nove vere, mnogi su postali nezadovoljni zbog Pavla kao osobe koja je u najvećoj meri bila odgovorna za ove promene. Čak ni svi učenici nisu bili spremni da dobrovoljno prihvate odluku Sabora. Neki su revnovali za ceremonijalni zakon, i takvi su s negodovanjem posmatrali Pavla, jer su smatrali da su njegova načela o neobaveznosti jevrejskih zakona previše liberalna.« (Elen Vajt, *Apostolska crkva – Hristovim tragom*, str. 197. original)

ZA RAZGOVOR:

1. Pročitajte tekst u 1. Korinćanima 9,20. Kakve pouke možemo izvući iz ovih reči koje nam mogu pomoći da shvatimo i kontekstualizujemo svoju misiju, ličnu službu i svedočenje?

2. Uprkos Pavlovoj grešnoj, čak i sramnoj, prošlosti, Bog je oprostio Pavlu i upotrebio ga na silan način. Kako možemo da oprostimo sebi za ono što smo učinili i da tražeći Hristovu pravednost težimo da i nas upotrebi na sličan način?

PAVLOVA MISIJA I PORUKA

Tekstovi za proučavanje u toku sedmice: 1. Korinćanima 1,22-24; 1. Timotiju 6,12; 2. Timotiju 4,7; 1. Korinćanima 15,12-22; Dela 15,38-41.

Tekst za pamćenje: »Braćo, ja još ne mislim da sam dostigao; jedno pak velim: Što je ostrag zaboravljam, a za onijem što je naprijed sežem se, i trčim k biljezi, k daru gornjega zvanja Božijega u Hristu Isusu.« (Filibljanima 3,13.14)

Oslanjajući se na starozavetna proročanstva, jevrejsku istoriju i život i učenje Isusa Hrista, Pavle je razvio hrišćansku ideju istorije spasenja, utemeljenu na Hristovom životu, smrti i vaskrsenju. Zahvaljujući svojim kulturološkim korenima u judaizmu i grčko-rimskom društvu, Pavle je stekao znanje koje mu je omogućilo da uzdigne Jevanđelje iz složenih jevrejskih građanskih, obrednih i moralnih običaja i učini ga pristupačnijim multikulturalnom svetu.

Pavlovih 13 poslanica upućenih vernicima podstakli su veru u njihovom životu. Bavio se doktrinarnim, kao i praktičnim temama. On je savetovao, ohrabrivao i ukoravao pišući o različitim pitanjima iz oblasti ličnog hrišćanskog života, međusobnih odnosa i crkvenog života. Ipak, kroz njegove poslanice provlači se jedna glavna tema: »Isus Hristos, i to raspeti«. (1. Korinćanima 2,2)

Pavle nije poznat samo po tome što je pisao poslanice. Bio je i izuzetan misionar, koji je širio Jevanđelje od Sirije do Italije, možda čak i do Španije. Pavle je u toku jedne decenije osnovao crkve u četiri provincije Rimskog carstva.

Ove sedmice osvrnućemo se na Pavlovu misiju i poruku.

Pročitajte tekst u 1. Korinćanima 1,22-24. Kako nam ovi stihovi pomažu da shvatimo na koje se sve različite načine ljudi odnose prema istini? Šta možemo naučiti iz ovog primera što nam može pomoći u svedočenju različitim grupama ljudi?

Prilikom izlaska iz egipatskog ropstva, Bog je neverovatnim znacima pokazao brigu prema izrailjskom narodu. Kasniji naraštaji Jevreja očekivali su da će svaki novi glasnik poslat od Boga činiti znake i čudesa.

Za razliku od njih, u skladu sa svojim filozofskim i naučnim nasleđem, Grci su tražili racionalnu osnovu za verovanje, onu koja će zadovoljiti zahteve ljudske mudrosti.

Pavle nije odbacivao kulturološko i duhovno nasleđe naroda kome je svedočio, već ga je koristio kao polaznu tačku za objavljivanje rassetog Hrista. Oni koji su želeli da vide znake, pronašli su ih u Isusovom životu i službi, i u ranoj Crkvi. Oni koji su želeli logična i racionalna objašnjenja, pronašli su ih u Pavlovim tvrdnjama iznetim u prilog evanđeoskoj poruci. Obe grupe ljudi imale su istu potrebu – da upoznaju vaskrslog Hrista i »silu vaskrsenija« (Filibljanima 3,10). Način na koji ih je Pavle doveo u poznanje te istine zavisio je od toga kojoj je grupi svedočio.

Kada je Pavle propovedao jevrejskim slušaocima, temeljio je svoje propovedi na istoriji izrailjskog naroda, povezujući Hrista i Davida, naglašavajući starozavetna proročanstva koja su ukazivala na Hrista i predviđala Njegovo raspeće i vaskrsenje (Dela 13,16-41). Odnosno, započinjao je onim što im je bilo poznato, što su poštovali i u šta su verovali, i sa te polazne tačke težio je da ih dovede Hristu.

Pavlova poruka upućena naznabošcima govorila je o Bogu kao Stvoritelju i Sudiji, nastanku greha u svetu i spasenju kroz Isusa Hrista (Dela 14,15-17; 17,22-31). Pavle je u radu sa ovim ljudima morao da pođe sa drugačije polazne tačke, nego kada se obraćao Jevrejima (ili neznabošcima koji su prihvatili jevrejsku veru). Ovde je, takođe, njegov cilj bio da ih dovede Isusu.

Razmislite o svojoj veri. Na čemu je utemeljena? Kakve razloge možete navesti u prilog svojoj veri? Kako se vaši razlozi mogu razlikovati od onih koje mogu navesti drugi ljudi, i zašto je važno da prepoznamo te razlike?

VOJNICI I SPORTISTI

Pavle je, kao vešt govornik, u svom misionom radu koristio poznate činjenice da bi objasnio nepoznato. On je koristio svakodnevne odlike grčko-rimskog sveta da bi prikazao praktičnu stvarnost novog života u Hristu. U svom poučavanju posebno se oslanjao na dve oblasti iz života obraćenika sa kojima je dolazio u dodir – sport i vojsku.

Ljubav prema sportskim uspesima zahvatila je Pavlov svet, u istoj meri kao i naš. Stari Grci pokazivali su svoju ljubav prema takmičenju održavajući četiri različite vrste olimpijskih nadmetanja u različitim delovima Grčke. Rimljani su nasledili i podsticali ljubav prema sportskim nadmetanjima. Trke su bile najomiljeniji sportski događaji u toku kojih su trkači trčali u punoj ratnoj opremi. Rvanje je, takođe, bilo opšteprihvaćeno. Sportisti su marljivo vežbali, a pobednici su bivali bogato nagrađivani. Etnička pripadnost i društveni položaj nisu bili važni, pošto su istrajnost i dostignuće bili glavni ciljevi.

Kakve ključne pouke o hrišćanskom životu Pavlovi čitaoci bi pronašli u sledećim tekstovima? 1. Korinćanima 9,24-27; Galatima 5,7; 1. Timotiju 6,12; 2. Timotiju 2,5.

Počevši od vremena cara Marija, rimski imperatori zamenili su privremenu vojsku plaćenom vojskom, raspoređujući je širom Rimskog carstva. U Pavlovo vreme, vojnici su bili regrutovani iz različitih nacionalnih grupa, bez obzira da li su građani Rimskog carstva ili ne. Na kraju svoje službe vojnici su obećavali potpunu vernost vladajućem caru, koji ih je u vreme sukoba lično vodio u bitku.

Kakva poređenja je Pavle u sledećim tekstovima napravio između hrišćanskog i vojničkog života? 2. Korinćanima 10,4.5; Efescima 6,10-18; 1. Timotiju 6,12; 2. Timotiju 2,3.4.

Pavle je u svojoj poslednjoj poslanici primenio pojedinosti iz života vojnika i trkača da bi prikazao svoj hrišćanski život: »Dobar rat ratovah, trku svrših, vjeru održah.« (2. Timotiju 4,7).

Na koji način je vera borba, a na koji trka? Kako ste doživeli stvarnost ove dve metafore u svom hrišćanskom životu? Koja metafora na najbolji način opisuje vaše iskustvo, i zašto?

PAVLE I ZAKON

»Kvarimo li, dakle, Zakon vjerom? Bože sačuvaj! nego ga još utvrđujemo.« (Rimljanima 3,31) O kakvom zakonu Pavle ovde govori?

U engleskom prevodu Pavlovih poslanica reč zakon javlja se oko 130 puta, a u Delima apostolskim oko 20 puta. Pavle se trudio da pomogne svojim slušaocima i čitaocima, bez obzira na njihovo kulturološko poreklo, da shvate da »zakon« ima nekoliko značenja, naročito za Jevreje. Zakon, kao što su Deset zapovesti, na snazi je za sve ljude u sva vremena. Međutim, kada je reč o drugim zakonima u Starom zavetu i jevrejskoj kulturi, Pavle je smatrao da hrišćani ne treba da ih se pridržavaju.

Apostol je u svojim spisima uglavnom upotrebljavao reč zakon da označi verske obrede, građanski zakon, zdravstvena načela i zakone očišćenja. Pisao je o tome šta znači biti »u zakonu« (Rimljanima 3,19) i šta znači »izbavismo se od zakona« (Rimljanima 7,6). Opisao je »zakon grehovni« (Rimljanima 7,25), ali je izjavio i da je »zakon svet« (Rimljanima 7,12). Spomenuo je »Mojsijev zakon« (1. Korinćanima 9,9), ali i »zakon Božji« (Rimljanima 7,25). Iako ovi izrazi mogu da zbune nejevreje, jevrejski vernici odrasli u jevrejskoj kulturi dobro su znali o kojim zakonima je reč.

Pročitajte tekstove u Rimljanima poslanici 13,8-10; 2,21-24; 1. Korinćanima 7,19; Efescima 4,25.28; 5,3; 6,2. Kako nam ovi stihovi pomažu da shvatimo da Božji Moralni zakon, Deset zapovesti, nije bio ukinut na krstu?

Pavle je shvatio da su ceremonijalni zakoni, jevrejska Svetinja i žrtve izgubili svoju važnost posle raspeća. Oni su svojevremeno imali određenu ulogu, ali više nisu bili potrebni. (Ovo je naročito postalo očigledno posle razorenja Hrama.)

Međutim, položaj Moralnog zakona izraženog u Deset zapovesti je drugačiji. Pavle u svojim poslanicama navodi neke od Deset zapovesti i ukazuje na njih kao na sveopšte moralne zahteve koji se odnose na sve ljude, i Jevreje i neznabošce. Budući da je pisao protiv činjenja greha, Pavle ne bi ni na koji način umanjio vrednost Zakona koji određuje šta je greh. To bi bilo isto kao kada biste nekom rekli da ne krši ograničenje brzine, a pri tom mu kažete da znaci za ograničavanje brzine više ne važe.

KRST I VASKRSENJE

»Jer nijesam mislio da znam što među vama osim Isusa Hrista, i to raspetoga.« (1. Korinćanima 2,2)

Nema sumnje da je Hristov krst bio u središtu Pavlovog života i poučavanja. Međutim, Pavle nije učio o krstu kao nekom izdvojenom učenju, već u okviru drugih učenja; a jedno od njih, možda i najtešnje povezano sa krstom, jeste učenje o vaskrsenju, bez koga bi krst bio uzaludan.

Pročitajte tekst u 1. Korinćanima 15,12-22. Na koji način ovi stihovi pokazuju koliko su Isusova smrt i vaskrsenje ključni za Jevanđelje? Zašto je pravilno shvatanje smrti kao sna važno da bismo razumeli ove tekstove? Odnosno, ako su mrtvi u Hristu već na Nebu, o čemu onda Pavle ovde govori?

Nažalost, veliki deo hrišćanske tradicije, kao i nehrišćanskih religija, snažno veruje u besmrtnost ljudske duše. Međutim, ono što Pavle neprestano naglašava nije u skladu sa takvim verovanjem:

1. Samo je Bog besmrtnan (1. Timotiju 6,16);
2. Besmrtnost je Božji dar koji će spaseni primiti (1. Solunjanima 4,16);
3. Smrt je san koji će trajati do Hristovog dolaska (1. Solunjanima 4,13-15; 1. Korinćanima 15,6.18.20).

Skoro sve religije sadrže brojna lažna učenja utemeljena na lažnoj ideji o besmrtnosti duše. Ova zabluda obuhvata reinkarnaciju, molitvu upućenu svecima, obožavanje duhova predaka, pakao u kome će nepokajani večno goreti, i mnoga učenja iz pravca Novog doba, kao što su astralna projekcija i spiritizam. Pravo razumevanje biblijskog učenja o smrti jedina je prava zaštita od ovih velikih obmana. Žalosno je to što su upravo hrišćani iz raznih denominacija ti koji se snažno protive prihvatanju ove istine.

Kada prilikom smrti vernik sklopi svoje oči, činiće mu se da će posle samo jednog trenutka tame i tišine, biti probuđen u večni život prilikom Drugog dolaska. Šta istina o stanju mrtvih otkriva o Božjem karakteru?

Pavle je bio vredan radnik i snažna ličnost koja je pred sobom imala jedinstveni cilj. Takve osobe često mogu da budu usamljene. Imaju samo nekoliko prijatelja i veliki broj pristalica. Međutim, na njegovim putovanjima uvek su ga pratila dva ili tri saradnika. Najmanje osam bliskih saradnika spomenuto je po imenu (Dela 13,2; 15,22.37; 16,1-3; 19,22; Kološanima 4,7.10.11; Filimonu 23). Tome moramo dodati i pozdrave koje je u Rimljanima poslanici 16. poglavlju uputio određenim osobama, bilo ih je 24, kao i opšte pozdrave upućene domaćinstvima.

Apostol je verovao u zajednički rad, naročito u vreme kada je Božje delo bilo u začetku. Međutim, ponekad je ulazio u sukob sa svojim saradnicima.

Pročitajte tekst u Delima 15,38-41. Šta se ovom prilikom dogodilo i šta nam to govori o ljudskoj prirodi, čak i ovih velikih Gospodnjih radnika?

»I upravo tada Marko, savladan strahom i obeshrabrenjem, počeo je da se koleba u svojoj nameri da se celim srcem posveti Gospodnjem delu. Nenaviknut na teškoće, bio je obeshrabren opasnostima i odricanjima koji se mogu desiti na putovanju. Uspesno je radio u povoljnim okolnostima; ali sada, usred protivljenja i opasnosti, koje često prete prvoborcu u delu, bio je nemoćan da izdrži teškoće kao dobar vojnik krsta. Još je morao da uči kako da se hrabro suoči sa opasnostima, progonstvima i nevoljama. Kada su apostoli krenuli dalje, očekujući još veće teškoće, Marko se uplašio i izgubivši svaku hrabrost, odbio da pođe dalje. Vratio se u Jerusalim. Ovo napuštanje dužnosti navelo je Pavla da vrlo nepovoljno, čak i oštro oceni mladog Marka, bar u tom trenutku. Varnava, sa druge strane, bio je sklon da ga opravda zbog njegovog neiskustva. Brinuo se da Marko sasvim ne napusti propovedničku službu, jer je u njemu video osobine koje su ga mogle učiniti korisnim radnikom u Hristovoj službi.« (Elen Vajt, *Apostolska crkva – Hristovim tragom*, str. 169.170. original)

Ovaj izveštaj u Delima apostolskim otkriva da je Pavle od svojih pratilaca na putovanjima očekivao da istraju u nevoljama i opasnostima u svom radu. Za Pavla bliski krug saradnika predstavljao je Crkvu u malom. Naglašavao je važnost davanja dobrog primera u misioniskom radu, na koji drugi mogu da se ugledaju. Odnosi među saradnicima, zasnovani na dužnosti i ljubavi, postali su uzor crkvama, koje su se često zasnivale na domaćinstvima. Zajednički rad, takođe, je pružao savršeno okruženje za obučavanje novih evanđeoskih radnika i misionara. Naravno, nije uvek sve išlo glatko, kao u slučaju Jovana Marka.

Pročitajte tekst u 2. Timotiju 4,11. Šta ovaj tekst otkriva o rastu i opraštanju? Svi činimo greške. Kako možete da oprostite onima čije su vas greške povredile? Razmislite i o onima koje ste vi povredili svojim pogrešnim postupcima. Kako ste pronašli rešenje u takvim prilikama? Ako niste, što ne biste to učinili sada?

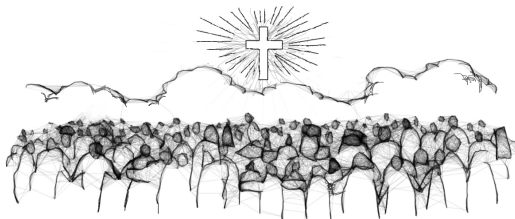
ZA DALJE PROUČAVANJE

Rad apostola Pavla upoređen je sa uticajem leptira u teoriji haosa: »Lepršanje leptirovih krila u Kaliforniji uzrok je uragana u Aziji«. Njegov rad kao pisca i propovednika doprineo je da jevrejska sekta u zabačenom delu Rimskog carstva postane svetska religija. Ideje koje je izneo u svojim poslanicama izvršile su veći uticaj od bilo koje grčke literature sličnog obima.

ZA RAZGOVOR:

1. Pavle je izbegao mučeničku smrt povlačeći se u Atinu, intelektualni centar grčko-rimskog sveta. Tamošnji gradovi pružali su utočište izbeglicama, među kojima su bili i hrišćani. Apostol nije gubio vreme. Kada je obišao verske spomenike u gradu, ušao je u razgovor sa Jevrejima i propovedao na trgu. Pročitajte tekst u Delima 17,16-31. Kako je Pavle pristupio ovim ljudima? Šta to govori o potrebi da oblikujemo poruku za različite grupe ljudi? Zapazite, takođe, da Pavle ni na koji način nije razvodnio istinu, niti je činio određene ustupke da bi dosegao ove ljude. Kako možemo biti sigurni da u pokušaju da dosegamo druge ne činimo ustupke, kada su naša ključna verovanja u pitanju?
2. Zašto je učenje o stanju mrtvih toliko važno? Od kakvih zabluda i obmana nas čuva pravilno shvatanje ove istine? Kakvo verovanje postoji u vašoj kulturi? Od kakvih verovanja vas ova istina štiti?
3. Razmišljajte o ulozi znakova, logike i razuma u prihvatanju i održavanju vere?
4. Šta je sa većinom ljudi u vašem društvu? Kakvo je njihovo poreklo? Kakva verovanja su najzastupljenija? Pažljivo razmislite o tome kako možete da im na najbolji način pristupite. Šta će vam omogućiti da uspostavite kontakt sa njima na način koji za njih neće biti uvredljiv?

DA LI CEO SVET MORA DA ČUJE?

Tekstovi za proučavanje u toku sedmice: Dela 4,12; Psalam 87,4-6; Jovan 10,16; Rimljanima 2,12-16; Jovan 14,6; Rimljanima 1,18.

Tekst za pamćenje: »A Onome koji vas može utvrditi po Jevanđelju mojemu i propovijedanju Isusa Hrista, po otkrivenju tajne koja je bila sakrivena od postanja svijeta, a sad se javila i obznanila kroz pisma proročka, po zapovijesti vječnoga Boga, za poslušanje vjere među svima neznabošcima, Jedinome premudrome Bogu, kroz Isusa Hrista, slava vavijek, Amin.« (Rimljanima 16,25-27)

Kao što smo videli, Gospod koristi ljude da vest Jevanđelja odnese drugima. Međutim, tokom vekova, milioni su umrli bez ikakvog znanja o biblijskom planu spasenja. Činjenica je da većina ljudi koja je živela na ovoj Zemlji nije čula izveštaj o iskupljenju, niti Radosnu vest o Božjoj milosti otkrivenoj u Isusu Hristu. Ovo nas navodi da postavimo dva pitanja. Prvo, kako će Bog na dan suda rešiti pitanje miliona onih koji Ga nisu poznavali? Drugo, mogu li biti spaseni oni koji ne znaju za plan spasenja kakav je dat u Isusu?

Neki smatraju da spasenje možemo pronaći samo u jednoj verskoj zajednici; dok drugi veruju da sve religije podjednako vode ljude Bogu i večnom životu.

Ono što je važno da zapamtimo jeste da Isus otkriva Božji karakter i ukazuje na Njegovu ljubav prema celom ljudskom rodu i želju da što više ljudi bude spaseno. Bog je Bog pravde, i bez obzira kako će je ispoljiti, odjeknuće reči posred neba: »Pravedni su i istiniti putevi Tvoji, Care svetijeh.« (Otkrivenje 15,3)

NEMA DRUGOGA IMENA POD NEBOM

Neki hrišćani su uvereni da samo oni koji čuju i odgovore na vest Jevanđelja mogu biti spaseni. Grupa ljudi pod imenom »ekskluzivisti« smatraju da su sve nehrišćanske religije stvorene od strane palih ljudskih bića i da izražavaju namernu pobunu protiv Boga. Iz tog razloga veruju da su svi nehrišćani izvan spasonosne milosti Isusa Hrista.

Neki hrišćani idu korak napred i tvrde da izvan njihove verske zajednice i doktrinarne strukture nema spasenja, čak ni za druge hrišćane. Prema njihovom mišljenju, druge verske zajednice su svojim iskrivljenim verovanjima stavile sebe izvan Božjeg staranja i ne mogu da uđu u Nebesko carstvo. Na primer, 1302. godine, u svojoj papskoj buli *Unam Sanctam*, papa Bonifacije VIII je izjavio: »Neophodno je da svako ljudsko biće bude podređeno rimskom pontifu da bi primilo spasenje.« Neki protestanti imaju slično učenje i stav prema drugim protestantskim zajednicama.

Pročitajte tekst u Delima 4,12. O čemu govori ovaj tekst i kako možemo da shvatimo ove reči?

Reči iz Pisma ovde su veoma jasne: spasenje možemo naći samo u Isusu Hristu i ni u jednom drugom imenu pod nebom. Međutim, važno je da ne tumačimo ove reči drugačije nego što su zapisane.

Zamislite osobu u zgradi koja gori; pre nego što je uspela da pobegne, nadvladana dimom gubi svest. Vatrogasac je nalazi na podu, podiže je i iznosi napolje, gde je preuzimaju zdravstveni radnici. Brzo je odvođe u bolnicu, i posle nekoliko časova dolazi svesti.

Sušтина je da ova osoba, koja je bila spasena, ne zna ko ju je spasao. Na isti način, svako ko je spasen, bilo pre nego što je Isus došao u telu ili kasnije – biće spasen samo kroz Isusa, bez obzira da li je ta osoba čula za Njega i Njegov plan spasenja ili ne.

»Među neznaošćima ima onih koji ne znajući obožavaju Boga, onih do kojih svetlost nikada nije doprla preko ljudskih oruđa. Oni neće propasti. Iako ne poznaju Božji pisani Zakon, čuli su Njegov glas kako im govori u prirodi i činili ono što Zakon zahteva. Njihova dela potvrđuju da je Sveti Duh dirnuo njihova srca i Bog ih prepoznao kao svoju decu.« (Elen Vajt, *Čeznja vekova*, str. 638. original).

KOLIKO ČOVEK MORA DA ZNA?

Iako Hristov rad predstavlja jedino sredstvo spasenja, neki veruju da jasno poznavanje Hrista nije neophodno da bi čovek bio spasen.

Pod tim se ne podrazumeva da je spasenje dostupno nezavisno od Hrista, već da Bog može i spreman je da pripiše Hristove zasluge kome želi. Neki veruju da oni koji ne poznaju Hrista i nikada nisu bili izloženi Jevandelju, već koji pod uticajem Svetog Duha osećaju potrebu za izbavljenjem, i deluju u skladu sa tim, primiće spasenje. Navod Elen Vajt na kraju jučerašnje pouke ukazuje na to (setite se Jova i Melhisedeka).

Kako sledeći tekstovi rasvetljavaju ovu ideju?

Psalam 87,4-6. _____

Jovan 10,16. _____

Dela 14,17. _____

Dela 17,26-28. _____

Rimljanima 2,12-16. _____

»Koji će dati svakome po djelima njegovijem: Onima, dakle, koji su trpljenjem u djelu dobrom tražili slavu i čast i neraspadljivost, život vječni.« (Rimljanima 2,6.7)

Pavle ovde ukazuje na činjenicu da postoje ljudi izvan hrišćanstva koji primaju večni život kao rezultat načela poslušnosti. Tim »neznabošcima« koji »dokazuju da je ono napisano u srcima njihovijem što se čini po zakonu, budući da im savjest svjedoči« (Rimljanima 2,15), uzeće se ovo u obzir na sudnji dan zato što su ti ljudi odgovorili na rad Duha u svom životu.

Pošto ne poznajemo ljudska srca, zašto uvek moramo biti pažljivi da ne prosuđujemo o tuđem spasenju bilo da su u pitanju hrišćani ili nehrišćani?

UNIVERZALNOST I PLURALIZAM

Neki ljudi uče da će Bog na kraju spasiti sve ljude, bez obzira u šta su verovali i kako su živeli. »Univerzalizam« je uverenje da su svi ljudi toliko povezani sa Bogom da će svi biti spaseni, iako nikada nisu čuli za Jevanđelje ili verovali u njega. Uostalom, u Jevanđelju po Jovanu 3,16. je zapisano: »Jer Bogu tako omilje svijet.« Ako voli sve, kako neko može biti izgubljen, naročito ako izgubljen znači podnositi večno mučenje u paklu? Kako Bog može izložiti večnoj vatri nekoga koga voli? Otuda vidimo kako jedno lažno učenje (večno mučenje) vodi u drugo (univerzalizam).

Povezan sa univerzalizmom je »pluralizam«, uverenje da su sve religije podjednako važne i da sve ravnopravno vode ka Bogu i spasenju. Prema ovom učenju nijedna religija nije bolja ili nadmoćnija u odnosu na drugu. Jedan propovednik u crkvi u Kaliforniji napisao je na crkvenom sajtu da njegova zajednica »ne veruje da je hrišćanstvo na bilo koji način bolje u odnosu na druga verska ubedenja«.

Pluralisti smatraju da u širokom spektru verskih obreda i verovanja, simbola i metafora, postoje samo površne razlike, jer je srž svih religija slična. Pluralisti, na primer, ističu da većina religija, kao zlatno pravilo i nadu za blaženi budući život, naglašava ljubav prema Bogu i ljubav prema bližnjima. Prema njihovom uverenju, sve vere, u suštini, poučavaju isto; otuda, sve one vode Bogu, i veoma je oholo staviti hrišćanska verovanja ispred nehrišćanskih.

Šta Biblija kaže o univerzalizmu i pluralizmu? Jovan 14,6; Otkrivenje 20,14.15; 21,8; Danilo 12,2; Jovan 3,18; Matej 7,13.14; 2. Solunjanima 2,9.10.

Nema sumnje da su i univerzalizam i pluralizam u suprotnosti sa Svetim pismom. Neće svi biti spaseni, i ne vode sve vere spasenju.

Šta biste odgovorili nekome ko smatra da je tvrdnja da je hrišćanstvo jedini parvi put ka spasenju (vidi: Jovan 14,6) ohola i isključiva?

GREŠNICIMA JE POTREBNA BLAGODAT

»Jer Bog ne posla Sina svojega na svijet da sudi svijetu, nego da se svijet spase kroza Nj.« (Jovan 3,17) Kakvu veliku nadu za celo čovečanstvo nalazimo u ovom stihu? Kako ovu ključnu istinu možemo primeniti u svom životu? Kako može da nas nadahne da radimo za druge?

Prema Bibliji, svi smo grešnici (Rimljanima 3,23), i Bog želi da svi dođemo u pokajanje (Dela 17,30; 26,20; 2. Petrova 3,9) i budemo spaseni (1. Timotiju 2,4). Još od Edemskog vrta, Božja namera je da spase čovečanstvo od uništenja i konačne, večne smrti koju su greh i pobuna doneli ljudskom rodu. Da li nam je potrebno nešto više od krsta da se uverimo u Božju ljubav prema nama i Njegovu želju da nas spase?

Međutim, Pismo je jasno da Bog neće spasiti one koji se otvoreno pobune protiv Njega.

Pročitajte tekstove u 1. Mojsijevoj 6,11-13; Rimljanima 1,18; 2. Solunjanima 2,12; Otkrivenju 21,8; 22,15. Kakva snažna opomena je data u ovim stihovima?

Bog voli sve ljude. Ljudi su grešnici kojima je potrebna milost, koja je otkrivena u Isusu. On je pozvao svoju Crkvu da Radosnu vest o Njegovoj milosti objavi svetu.

»Crkva je od Boga određeno sredstvo za spasenje čoveka. Ona je organizovana za službu i njena misija je da svetu objavi Jevanđelje. Od samog početka Bog je želeo da Njegova Crkva pokaže svetu Njegovu puninu i Njegovu dovoljnost. Vernici Crkve, oni koje je pozvao iz tame k čudesnom videlu svome, treba da odražavaju Njegovu slavu. Crkva je riznica bogatstva Hristove blagodati; preko Crkve konačno će se pokazati, čak i 'poglarstvima i vlastima na nebu', završni i potpuni prikaz Božje ljubavi (Efescima 3,10).« (Elen Vajt, *Apostolska crkva – Hristovim tragom*, str. 9. original)

Na koji način lično vi (ne pastor, starešina, đakon) možete bolje »pokazati Njegovu slavu« svetu koji umire? Šta morate da promenite u svom životu da biste to učinili?

MISIONSKI POZIV

»Svima sam bio sve, da kakogod spasem koga. A ovo činim za Jevandlje, da bih imao dijel u njemu.« (1. Korinćanima 9,22.23) Kakvo je važno načelo Pavle ovde izneo, i kako možemo da odražavamo ovaj isti stav u svom životu?

Gospod je u svojoj mudrosti izabrao da preko ljudi objavi vest o oprostjenju i spasenju. Bog je izabrao ljude i žene, uprkos njihovoj slabosti, da sarađuju sa Svetim Duhom i anđelima. Izrailj je u starozavetno vreme trebalo da bude Božje stalno »videlo«, ali je često svoju svetlost stavljao »pod sud«. (Matej 5,15) Izrailjci su često primljene blagoslove čuvali samo u okviru svog naroda. Umesto da se mešaju sa drugima i podele sa njima svetlost koja im je data, odvojili su se od ostalih naroda da ne bi postali »nečisti«.

Božji plan vezan za misiju u svetu odnosio se na metod delovanja soli: »Idite i naučite sve narode.« (Matej 28,19; Marko 16,15.20; Dela 1,8) Istorija hrišćanske misije bogata je izveštajima o samopožrtvovanim misionarima koji su poput soli pošli u svet, noseći Jevandlje života pojedincima, zajednicama, ponekad i celim narodima.

Međutim, kao i u slučaju starog Izrailja, često su ovi misioniski uspjesi bili pomračeni nedostacima samih misionara i njihovog sveopšteg misionskog poduhvata. Ovi nedostaci obuhvataju sledeće: 1) nedovoljno planiranje misionskog rada, neodgovarajuće shvatanje zadatka; 2) uska usredsređenost na misiju samo u okviru obrazovanja, zdravstvene zaštite, pomoći unesrećenima, koja baca senku na propovedanje Jevandelja; 3) nedovoljna novčana sredstva i nedovoljan broj osoblja u određenim organizacijama; 4) misionari nedorasli zadatku; i 5) narodi koji zabranjuju propovedanje Jevandelja.

Naravno, niko nije rekao da će rad biti lak. Nalazimo se usred velike borbe, i neprijatelj se svim silama trudi da osujeti naše misioniske napore, bilo u našem susedstvu ili u najudaljenijim delovima sveta. Međutim, ne smemo se obeshrabriti, jer su nam data mnoga i uzvišena obećanja o sili. Možemo biti sigurni da će Bog ispuniti svoju nameru na Zemlji. Kao što nam je rečeno: »Tako će biti riječ Moja kad izide iz Mojih usta: Neće se vratiti k Meni prazna, nego će učiniti što Mi je drago, i srećno će svršiti na što je pošljem.« (Isaija 55,11)

ZA DALJE PROUČAVANJE

Pročitajte poglavlje »Na Maslinskoj gori« u knjizi Elen Vajt *Čežnja vekova*, str. 627. original.

U Novom zavetu javljaju se dve grčke imenice, uz koje stoji pridev »sav«, koje izražavaju sveopšti karakter hrišćanske misije: *kosmos* u Mateju 26,13; Marku 14,9; 16,15, i *oikoumenē* u Mateju 24,14. Dok reč *kosmos*, opštiji izraz, označava planetu (javlja se oko 150 puta u Novom zavetu), izraz *oikoumenē* odnosi se na ljude koji naseljavaju ovaj svet.

Koliko je bio velik »ceo svet« za prve hrišćane? Nekoliko godina posle raspéca, došli su do današnjeg Kipra, Libana, Sirije, Turske, Makedonije, Grčke i Italije. Neke činjenice ukazuju da su širili Jevanđelje od južnih delova Rusije (stara Skitija) na severu, Etiopije na jugu, Indije na istoku i Španije na zapadu.

Da li su prvi hrišćanski misionari verovali da moraju da prošire Jevanđelje po celom svetu? Prema Delima apostolskim Sveti Duh je na dan Pedesetnice, na dan kada je nastala Hrišćanska crkva, objavio silna Božja dela pripadnicima različitih naroda (Dela 2,5-11). Hrišćanska crkva je od prvog dana bila svesna sveopšteg karaktera svoje misije. Ako su oni tada shvatili tu istinu, koliko je mi danas moramo biti svesni?

ZA RAZGOVOR:

1. Osvrnite se na poslednje pitanje u odeljku od utorka koje govori o hrišćanskoj isključivosti i oholosti. Da li isključivost neizbežno prelazi u oholost? Ako ne, zašto ne?
2. Crkveno shvatanje veličine »celoga sveta« promenilo se od vremena dana Pedesetnice. Isusov evanđeoski nalog: »Idite, dakle, i naučite sve narode« (Matej 28,19) predstavljaće sadašnju istinu za Crkvu sve do Hristovog dolaska. Kako se objavljivanje Poruke tri anđela u Otkrivenju 14,6-12. uklapa u Veliki nalog?
3. Kako biste odgovorili na sledeće pitanje: ako ljudi mogu da budu spašeni, iako nikada nisu čuli vest Jevanđelja, koja je svrha da izlažemo svoj život opasnosti da bismo je širili?

JUL

SVETI DUH PRIPREMA PUT

Prolazak kroz ljudske zidove

1. S Isaija 55,11. Budi oprezan
2. Č Isaija 42,1. Prolazak kroz ljudske zidove
3. P Isaija 30,21. Ići po Božjem planu
4. S Otkrivenje 3,7. Žetva i tamo i ovdje

Slušajte Njegov glas

5. N Jovan 10,16. Božje ostale ovce
6. P Psalam 89,15. Zapaljeni i svetle
7. U Galatima 6,9. »Čekaću vas sutra«
8. S Jezekilj 33,7. Slušajte Njegov glas
9. Č Priče 21,11. Božanski zakazan sastanak
10. P Jovan 14,6. Susret sa Knjigom
11. S Priče 3,5,6. Prihvatanje Njegove intervencije

Dostizanje udaljenih

12. N Jovan 8,32. Iskreno istraživanje
13. P Isaija 55,9. Dva predstavljanja knjiga u jednom
14. U 2. Samuilova 14,14. Dostizanje udaljenih
15. S Sofonija 3,17. Slatko utočište, prvi deo
16. Č Sofonija 3,17. Slatko utočište, drugi deo
17. P Otkrivenje 3,8. Ispod radara
18. S Luka 10,1. Još jedna vrata

Pobedonosna vera

19. N Matej 10,16. Utočište i sila
20. P Jovan 14,26. Glas smernica i uputstava
21. U Psalam 30,5. Pronalaženje mira
22. S Jovan 16,13. Molitva da bude bezbolno
23. Č Psalam 145,17. Pobedonosna vera
24. P Jevrejima 4,12. Naročiti dan
25. S Psalam 126,6. Savremeni rob

Snaga molitve

26. N Jakov 5,16. Snaga molitve
27. P 2. Timotiju 4,2. Četiri naučene lekcije
28. U 2. Timotiju 3,16. Promena plana
29. S Efescima 3,20,21. Sveti Duh mi je pripremio put
30. Č Dela 2,28. Bog iznenađenja
31. P Psalam 33,4. Čvsto ukorenjen

AVGUST

BOŽJA BLAGODAT

Božje carstvo u srcu

Od meda do knjiga

Bog koji traga

Nije bilo potrebno kucanje

Bog koji traga

Obuka za uspeh

Spaljen, ali ne izgoreo

Pronašao je Boga u zatvoru

Tražite crkvu

Radite, molite se i čekajte!

Gospodnje vođstvo

Čuvar dragih uspomena

Oslobođena iz sveta okultnog

Gospodnje vođstvo

Sećam se

U nepoznato

Objaviti Hrista

Promena nabolje

Potpuno novi početak!

Priteknite Njemu

Bezumnik traži Božju blagodat

Sveta smelost

Jednostavna poseta

Služba na pijaci

Potpuno novi početak!

Božanski poziv

Kakva radost!

Slediti vođu

Braća iz vojske, prvi deo

Braća iz vojske, drugi deo

Reči koje menjaju živote

Odgovor na molitvu

Kakva radost!

Stvaranje prijateljskih veza

Podignite pogled

Neverovatno svedočanstvo male knjige

Ulazak u svet

1. S Psalam 119,103.

2. N Matej 7,7.

3. P 1. Mojsijeva 3,9.

4. U Psalam 32,8.

5. S Psalam 46,1.

6. Č Matej 8,2.

7. P Dela 10,20.

8. S Plać 3,26.

9. N 1. Timotiju 4,8.

10. P Psalam 31,24.

11. U Luka 12,11.12.

12. S Matej 25,36.

13. Č Matej 8,19.20.

14. P Matej 14,14.

15. S Psalam 25,4.

16. N 5. Mojsijeva 13,4.

17. P Luka 4,36.

18. U Dela 4,31.

19. S Malahija 4,2.

20. Č Psalam 40,16.

21. P Isaija 40,31.

22. S Isaija 30,21.

23. N Jovan 8,32.

24. P Dela 18,9.10.

25. U Dela 18,9.10.

26. S Isaija 55,10.11.

27. Č Matej 3,9.

28. P Priče 11,30.

29. S Isaija 41,10.

30. N Filibljanima 2,13.

31. P Psalam 86,5.

SEPTEMBAR

BOŽJI DAN

1. U Jovan 12,32.
2. S Psalam 119,72.
3. Č Isaija 55,8.
4. P Psalam 119,161.162.
5. S Jakov 5,16.

Reč se širi

U svakom slučaju
Tako izvanredno!
Zaobilazni put
Reč se širi
Poruka ljubavi

6. N Luka 6,38.
7. P Psalam 45,6.
8. U Psalam 34,7.
9. S Psalam 34,7.
10. Č Dela 18,3.
11. P Matej 28,19.
12. S Priče 8,17.

Pravda pobeđuje

Događaj za doručkom
Pravda pobeđuje
Bio je to anđeo? deo prvi
Bio je to anđeo? deo drugi
U literarnom delu
Teret za duše
Zanemarena knjiga

13. N Otkrivenje 12,9.
14. P Rimljanima 8,28.
15. U Jevrejima 11,4.
16. S Jovan 10,16.
17. Č Matej 4,19.20.
18. P Isus Navin 1,9.
19. S Joilo 2,28.

Knjiga još uvek govori

Sve što joj je bilo potrebno
Otvoren za različite mogućnosti
Knjiga još uvek govori
Hrišćani hrišćanima
Do literarnog evangelizma
Nikad ne putujem sam
Vođen snom

20. N Priče 11,30.
21. P Otkrivenje 10,10.
22. U Otkrivenje 10,10.
23. S Psalam 56,4.
24. Č Jeremija 33,3.
25. P Jovan 9,4.
26. S Isaija 25,1.

Svetla budućnost

»Vodi nas u svoju Crkvu«
Sve za funtu pirinča, deo prvi
Sve za funtu pirinča, deo drugi
Svetu je neophodna ova poruka!
Svetla budućnost
Sada vidim
Sve širi krug

27. N 5. Mojsijeva 31,6.
28. P Psalam 23,4.
29. U Otkrivenje 1,3.
30. S 2. Timotiju 4,2.

Crkva je rođena

Kolportaža kod guvernera
Zaglavljnjen zbog kiše
Mali pastor
Crkva je rođena

ČITANJE BIBLIJE REDOM

Jul		Avgust		Septembar	
1. Psalam	115-117	1. Isaija	1-3	1. Jeremija	36-39
2. "	118	2. "	4-6	2. "	40-42
3. "	119, 1-88			3. "	43-45
4. "	119, 89-176	3. "	7-9	4. "	46-49
5. "	120-121	4. "	10-13	5. "	50-52
		5. "	14-17	6. Plač	1-3
6. "	122-124	6. "	18-20		
7. "	125-127	7. "	21-23	7. "	4-6
8. "	128-130	8. "	24-26	8. Jezekilj	1-4
9. "	131-133	9. "	27-29	9. "	5-7
10. "	134-136			10. "	8-10
11. "	137-139	10. "	30-32	11. "	11-12
12. "	140-142	11. "	33-36	12. "	13-15
		12. "	37-40	13. "	16-18
13. "	143-147	13. "	41-43		
14. "	148-150	14. "	44-46	14. "	19-21
15. Priče	1-3	15. "	47-49	15. "	22-26
16. "	4-6	16. "	50-52	16. "	27-29
17. "	7-9			17. "	30-32
18. "	10-12	17. "	53-55	18. "	33-35
19. "	13-15	18. "	56-59	19. "	36-38
		19. "	60-62	20. "	39-41
20. "	16-19	20. "	63-66		
21. "	20-22	21. Jeremija	1-3	21. "	42-44
22. "	23-25	22. "	4-6	22. "	45-48
23. "	26-28	23. "	7-8	23. Danilo	1-4
24. "	29-31			24. "	5-8
25. Propovednik	1-3	24. "	9-11	25. "	9-12
26. "	4-6	25. "	12-16	26. Osija	1-3
		26. "	17-20	27. "	4-6
27. "	7-9	27. "	21-23		
28. "	10-12	28. "	24-26	28. "	7-9
29. Pesma nad		29. "	27-29	29. "	10-14
pesmama	1-3	30. "	30-32	30. Joilo	1-3
30. "	4-6				
31. "	7-8	31. "	33-35		

VEČERNJE BOGOSLUŽENJE U PORODICI

Jul	Avgust	Septembar
1. Psalam 1.	1. Psalam 29.	1. Psalam 56.
2. Psalam 2.	2. Psalam 30.	2. Psalam 57.
3. Psalam 3.	3. Psalam 31,1-14.	3. Psalam 58.
4. Psalam 4.	4. Psalam 31,15-24.	4. Psalam 59.
5. Psalam 5.	5. Psalam 32.	5. Psalam 60.
6. Psalam 6.	6. Psalam 33.	6. Psalam 61.
7. Psalam 7.	7. Psalam 34.	7. Psalam 62.
8. Psalam 8.	8. Psalam 35,1-14.	8. Psalam 63.
9. Psalam 9.	9. Psalam 35,15-28.	9. Psalam 64.
10. Psalam 10.	10. Psalam 36.	10. Psalam 65.
11. Psalam 11.	11. Psalam 37,1-19.	11. Psalam 66.
12. Psalam 12.	12. Psalam 37,20-40.	12. Psalam 67.
13. Psalam 13.	13. Psalam 38.	13. Psalam 68.
14. Psalam 14.	14. Psalam 39.	14. Psalam 69,1-16.
15. Psalam 15.	15. Psalam 40.	15. Psalam 69,17-36.
16. Psalam 16.	16. Psalam 41.	16. Psalam 70.
17. Psalam 17.	17. Psalam 42.	17. Psalam 71,1-14.
18. Psalam 18,1-15.	18. Psalam 43.	18. Psalam 71,15-24.
19. Psalam 18,16-30.	19. Psalam 44,1-12.	19. Psalam 72.
20. Psalam 18,31-50.	20. Psalam 44,13-26.	20. Psalam 73,1-15.
21. Psalam 19.	21. Psalam 45.	21. Psalam 73,16-28.
22. Psalam 20.	22. Psalam 46.	22. Psalam 74.
23. Psalam 21.	23. Psalam 47.	23. Psalam 75.
24. Psalam 22,1-15.	24. Psalam 48.	24. Psalam 76.
25. Psalam 22,16-31.	25. Psalam 49.	25. Psalam 77.
26. Psalam 23.	26. Psalam 50.	26. Psalam 78,1-14.
27. Psalam 24.	27. Psalam 51.	27. Psalam 78,15-28.
28. Psalam 25.	28. Psalam 52.	28. Psalam 78,29-42.
29. Psalam 26.	29. Psalam 53.	29. Psalam 78,43-56.
30. Psalam 27.	30. Psalam 54.	30. Psalam 78,57-72.
31. Psalam 28.	31. Psalam 55.	

Predlažemo vernicima da ove tekstove čitaju u toku večernjeg bogoslužjenja u svojoj porodici.

POČETAK SUBOTE U JULU 2015. GODINE

MESTO	DATUM				
	3.	10.	17.	24.	31.
Kladovo, Negotin	20,14	20,11	20,07	20,01	19,54
Vršac , Bor, Zaječar, Knjaževac, Pirot	20,16	20,13	20,09	20,03	19,56
Kikinda , Srpska Crnja, Alibunar, Požarevac, Niš	20,18	20,15	20,11	20,05	19,58
Subotica, Senta, Bečej, Zrenjanin , Pančevo, Kovin, Smederevo , Šm. Palanka, Jagodina, Paraćin, Kruševac , Leskovac, Vranje, Radoviš, Strumica	20,20	20,17	20,13	20,07	20,00
Bačka Topola, Kula, Vrbas, Novi Sad , Ruma, Beograd , Arandelovac, Kragujevac, Kumanovo, Kavadarci, Đevdelija	20,22	20,19	20,15	20,09	20,02
Sombor , Bačka Palanka, Srem. Mitrovica, Bogatić, Šabac , Valjevo, Čačak, Kraljevo, Kosovska Mitrovica, Priština , Skoplje , Veles	20,24	20,21	20,17	20,11	20,04
Beli Manastir, Osijek , Vinkovci, Bijeljina , Loznica, Užice, Novi Pazar, Prizren, Tetovo, Prilep	20,26	20,23	20,19	20,13	20,06
Tuzla, Berane, Peć, Đakovica, Bitolj	20,28	20,25	20,21	20,15	20,08
Virovitica, Podr. Slatina, Slav. Požega, Sl. Brod, Derventa , Doboj, Pljevlja, Kolašin	20,30	20,27	20,23	20,17	20,10
Murska Sobotica, Čakovec, Varaždin , Koprivnica, Bjelovar, Daruvar, Bos. Gradiška, Nova Gradiška, Zenica, Sarajevo , Foča, Podgorica	20,32	20,29	20,25	20,19	20,12
Maribor , Ormož, Ptuj , Banja Luka , Bileća, Bar, Ulcinj	20,34	20,31	20,27	20,21	20,14
Slovenj Gradec, Celje , Krapina, Zagreb , Sisak, Prijedor, Jajce, Mostar , Trebinje, Dubrovnik, Zelenika	20,36	20,33	20,29	20,23	20,16
Dravograd, Mežica, Rogaška Slatina, Zidani Most, Karlovac, Drvar, Livno, Metković, Pelješac, Mljet	20,38	20,35	20,31	20,25	20,18
Kranj, Ljubljana , Slunj, Bihać, Knin, Split , Brač, Hvar, Korčula	20,40	20,37	20,33	20,27	20,20
Kranjska Gora, Jesenice, Postojna, Crikvenica, Gospić , Šibenik, Biograd na moru	20,42	20,39	20,35	20,29	20,22
Gorica, Rijeka , Krk, Cres, Rab, Zadar, Pag, Dugi Otok, Vis	20,44	20,41	20,37	20,31	20,24
Koper, Lošinj	20,46	20,43	20,39	20,33	20,26
Rovinj, Pula	20,48	20,45	20,41	20,35	20,28

POČETAK SUBOTE U AVGUSTU 2015. GODINE

MESTO	DATUM			
	7.	14.	21.	28.
Kladovo, Negotin	19,45	19,35	19,24	19,12
Vršac , Bor, Zaječar, Knjaževac, Pirot	19,47	19,37	19,26	19,14
Kikinda , Srpska Crnja, Alibunar, Požarevac, Niš	19,49	19,39	19,28	19,16
Subotica, Senta, Bečej, Zrenjanin , Pančevo, Kovin, Smederevo , Šm. Palanka, Jagodina, Paraćin, Kruševac , Leskovac, Vranje, Radoviš, Strumica	19,51	19,41	19,30	19,18
Bačka Topola, Kula, Vrbas, Novi Sad , Ruma, Beograd , Arandelovac, Kragujevac, Kumanovo, Kavadarci, Đevdelija	19,53	19,43	19,32	19,20
Sombor , Bačka Palanka, Srem. Mitrovica, Bogatić, Šabac , Valjevo, Čačak, Kraljevo, Kosovska Mitrovica, Priština , Skoplje , Veles	19,55	19,45	19,34	19,22
Beli Manastir, Osijek , Vinkovci, Bijeljina , Loznica, Užice, Novi Pazar, Prizren, Tetovo, Prilep	19,57	19,47	19,36	19,24
Tuzla, Berane, Peć, Đakovica, Bitolj	19,59	19,49	19,38	19,26
Virovitica, Podr. Slatina, Slav. Požega, Sl. Brod, Derventa , Doboj, Pljevlja, Kolašin	20,01	19,51	19,40	19,28
Murska Sobotica, Čakovec, Varaždin , Koprivnica, Bjelovar, Daruvar, Bos. Gradiška, Nova Gradiška, Zenica, Sarajevo , Foča, Podgorica	20,03	19,53	19,42	19,30
Maribor , Ormož, Ptuj , Banja Luka , Bileća, Bar, Ulcinj	20,05	19,55	19,44	19,32
Slovenj Gradec, Celje , Krapina, Zagreb , Sisak, Prijedor, Jajce, Mostar , Trebinje, Dubrovnik, Zelenika	20,07	19,57	19,46	19,34
Dravograd, Mežica, Rogaška Slatina, Zidani Most, Karlovac, Drvar, Livno, Metković, Pelješac, Mljet	20,09	19,59	19,48	19,36
Kranj, Ljubljana , Slunj, Bihać, Knin, Split , Brač, Hvar, Korčula	20,11	20,01	19,50	19,38
Kranjska Gora, Jesenice, Postojna, Crikvenica, Gospić , Šibenik, Biograd na moru	20,13	20,03	19,52	19,40
Gorica, Rijeka , Krk, Cres, Rab, Zadar, Pag, Dugi Otok, Vis	20,15	20,05	19,54	19,42
Koper, Lošinj	20,17	20,07	19,56	19,44
Rovinj, Pula	20,19	20,09	19,58	19,46

Podaci iz ove tabele izvedeni su po letnjem računanju vremena.

POČETAK SUBOTE U SEPTEMBRU 2015. GODINE

MESTO	DATUM			
	4.	11.	18.	25.
Kladovo, Negotin	19,00	18,47	18,34	18,21
Vršac , Bor, Zaječar, Knjaževac, Pirot	19,02	18,49	18,36	18,23
Kikinda , Srpska Crnja, Alibunar, Požarevac, Niš	19,04	18,51	18,38	18,25
Subotica, Senta, Bečej, Zrenjanin , Pančevo, Kovin, Smederevo , Šm. Palanka, Jagodina, Paraćin, Kruševac , Leskovac, Vranje, Radoviš, Strumica	19,06	18,53	18,40	18,27
Bačka Topola, Kula, Vrbas, Novi Sad , Ruma, Beograd , Arandelovac, Kragujevac, Kumanovo, Kavadarci, Đevdelija	19,08	18,55	18,42	18,29
Sombor , Bačka Palanka, Srem. Mitrovica, Bogatić, Šabac , Valjevo, Čačak, Kraljevo, Kosovska Mitrovica, Priština , Skoplje , Veles	19,10	18,57	18,44	18,31
Beli Manastir, Osijek , Vinkovci, Bijeljina , Loznica, Užice, Novi Pazar, Prizren, Tetovo, Prilep	19,12	18,59	18,46	18,33
Tuzla, Berane, Peć, Đakovica, Bitolj	19,14	19,01	18,48	18,35
Virovitica, Podr. Slatina, Slav. Požega, Sl. Brod, Derventa , Doboj, Pljevlja, Kolašin	19,16	19,03	18,50	18,37
Murska Sobotica, Čakovec, Varaždin , Koprivnica, Bjelovar, Daruvar, Bos. Gradiška, Nova Gradiška, Zenica, Sarajevo , Foča, Podgorica	19,18	19,05	18,52	18,39
Maribor , Ormož, Ptuj , Banja Luka , Bileća, Bar, Ulcinj	19,20	19,07	18,54	18,41
Slovenj Gradec, Celje , Krapina, Zagreb , Sisak, Prijedor, Jajce, Mostar , Trebinje, Dubrovnik, Zelenika	19,22	19,09	18,56	18,43
Dravograd, Mežica, Rogaška Slatina, Zidani Most, Karlovac, Drvar, Livno, Metković, Pelješac, Mljet	19,24	19,11	18,58	18,45
Kranj, Ljubljana , Slunj, Bihać, Knin, Split , Brač, Hvar, Korčula	19,26	19,13	19,00	18,47
Kranjska Gora, Jesenice, Postojna, Crikvenica, Gospić , Šibenik, Biograd na moru	19,28	19,15	19,02	18,49
Gorica, Rijeka , Krk, Cres, Rab, Zadar, Pag, Dugi Otok, Vis	19,30	19,17	19,04	18,51
Koper, Lošinj	19,32	19,19	19,06	18,53
Rovinj, Pula	19,34	19,21	19,08	18,55